بسم الله الرحمن الرحيم

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناول

اوښکي

ليک

عبدالعلي غورغشتي

15,12,1979

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د چاپ چاري خوندي دي

- کتاب :: اوښکي
- لیک :: عبدالعلي غورغشتي
- کمپوز :: خلیل الله تصمیم
- سیټینګ :: طاهر ځلاند
- پروف :: نجیب الله زړګی علیخېل
- پوښتی :: نجیب الله زړګی علیخېل
- تعداد :: 500
- چاپ ځای :: کراچي
- چاپ کال :: 2018 ع
- بیه :: 160 کالداري

د موندلو درک : کتاب پلورنځی، ریګل پلازه دکان ۷ جناح روډ کوټه

یونیورسټي بک ایجنسي خیبر بازار پېښور

غزنوي کتب خانه قندهاري بازار کوټه

پریمئیر بک هاؤس نزد مسجد صدیق اکبر پښتون آباد

منګهوپیر کراچي

عزیز بک ډپو تحصیل روډ ږوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د سهېلي پښتونخوا د مېړني پښتني خاوري نۀ
ستړي کېدونکي مبارزين او د
ارواښاد **مولوي رحمت الله مندوخېل** د کور د علمي او
فکري انغري کلک ملګري
مولوي سلطان خروټي، مولوي عبدالرحمن کاکړ او د
حاجي سلطان ناصر په نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

یو داسې سپېڅلي مبارز ته چې نوم یې
محمدجان لالا
ؤ او خپل هست او نیست یې د دې وطن د
آزادۍ و روښانه قافلې ته ډالۍ کړی ؤ.
روح یې ښاده، پر ګور یې نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغشتي ناول" اوښکي" کيسه

پـــه روب کښـــي د ســـکول د زمـــانې راهيســـې دوه کســـان، هسـي خـو نـورهم ډېر، څـه مـي يـاد څـه مـي هېـر دي، خـداى بخښـلى عبـد العلـي اوخـداى بخښـلى محمـدجان لالا رانـه نـۀ هېرېږي. دا ژونـد لـه هنګـامو ډک د سـترياؤ نـوم دى. پـه دې اوويـا کلنـي ژونـد کښـي د هـر يـوه د ژونـد خپلـي خپلـي کيسـې دي. پـه دې بـه ستاسـي وخـت نـۀ ضـائع کـوم. پـه روب کښـي مـا تـر اتـم جماعتـه، جـون١٩٦٢ سـکول ويلـى او بيـا د لـورالائ (بـورى) او کـوټي کښـي د تعلـيم او روزګـار د کـرکېچ پسـته، هـم پـه روب کښـي د بېنـک د ملازمـت پـه سلسـله کښـي پنځـه واره د وخـت پـه مختلفـه دورانيـو کښـي اسـتوګن پاتـه شـوى يـم. او داسـي د خپـل عمـر دېـرش کالـه مـي د روب اوبـه څښـلي دي. عبـدالعلي غورغشـتي يـو وخـت د يـوې کـاپۍ پـه پـاڼو ليکلـى کتـاب د مطـالعې او کتنـي دپـاره راکـړى ؤ چـي دا غـالبـاً زمـا پـه روب کښـي د اسـتوګن پاتـه کېـدو دريمـه دوره او کـه دويمـه دوره ١٩٧٧١١٩٧٣ وه. هـم نـو نـۀ شـم ويلـى ځکـه چـي پـه ١٩٧٦ کښـي مـا پـه روب کښـي د، پشـتو ادبـي ملګـري، ځانګـه پرانسـته چـي صـدر يـې خـداى بخښـلى کمـال الـدين شـېراڼـى او زۀ يـې جنـرل سـکتر وم او مـوږ خپلـه اولـه غونـډه د خـداى بخښـلي شـېرجان منـدوخېل پـه مشـرۍ کښـي د روب پـه جرګـه هـال کښـي د انفارمېشـن سـنټر روب پـه مرسـته وکـړه چـي دا وخـت يـې ښـاغلى عمرخـان مـروت مشـر ؤ او عبـدالکريم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریالی دا ملازمت پرې ایښی او په نوشکي کښي د کالج لېکچرر لګېدلی ؤ. د درېیمي دورې په دغو کلونو ۱۹۸۲/۱۹۸۵ کښي بیا عبدالکریم بریالی هم د ږوب استهنټ پولیټکل اېجنټ ؤ دا زما د ژوند اهمه دورانیه وه. د ژوند د فکري ارتقائي مرحلو سره مخامخ ولاړ وم، د ملایانو له مخصوصه ډلي سره د خپل اصولي کردار په حواله په جنګ اخته وم، ولي چي د بېنک په ملازمت کښي د دوه او دوه څلور په فارمولا ژوند کېږی نۀ چي د سیاست په هره ګهړۍ د بدلېدونکي لائحه عمل په بنیاد. د عبدالعلي کتاب راسره خوندي پروت ؤ او داسي چي په ګڼ شمېر کتابونو کښي به یې کله کله سر راښکاره کړی چي زۀ هم یو امانت کتاب یم، مګر له ما بیا دا هېر شوي ؤ چي دا د چا کتاب دی خو دا راته یاد ؤ چي دا یو امانت دی. د خپل ژوند د بې کچه اړتیاؤ له کبله مي نۀ ولوستلی او نۀ پرانستلی چي دا خو راته معلوم شوې وای چي دا آخر دی د چا کتاب. و دې ته که څوک زما سستي وایي هم نو ورسره منم یې.

یو وخت په دا نزدې کلونو کښي چي محمد جان لالا په کراچي کښي په هسپتال کښي داخل ؤ نو مي زړۀ کښي راوګرځېدل چي دا کتاب به د دۀ وي نومي د دې تصدیق دپاره هڅي وکړې، نجیب زړګی د دې معاملې ګواه دی معلومه شوه چي دا د دۀ کتاب نۀ دی. بل خوا ته ناجاڼه عبدالعلي د فېس بک په پاڼه را ښکاره شو، اشنا راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولګېدې خو له یاده مې وتلې ؤ چې دا د کوم وخت شناخته دی. ما په دهٔ، د دهٔ د مشر ورور ارواښاد مولوي عبدالحی ګمان راتلی چې یو وخت د ایران په سفر کښې سره ملګري وو. هغه یو دینداره مذهبي سړی ؤ او غټه ږیره یې وه او دلته د عبدالعلي کوچنۍ ږیره، نو یو څه شکمن وم، دغه ؤ چې د کراچې په یوه دوره ۲۰۱۶ کښې مې ورسره ملاقات وشو او زاړه اشنائي مې بېرته تازه شوه. د دې څه د مخه د دهٔ پر یو کتاب ،پشتون خوا، چاپ۲۰۰۴ مي په، پشتو محفل ،کالم کښې تبصره هم کړې وه چې شېر رحمان بونېري راته لېږلې ؤ. بیا مې ورسره نور ملاقاتونه هم په کوټه کښې وشول، زموږ د ملګري لیکوال په یو تنقیدي نشست کښې د خصوصي مېلمه په حېث هم رابلل شوی ؤ او دهٔ د خپل راتلونکي کتاب د ملګري لیکوال د پلېټ فارم څخه د چاپولو اعلان یې هم وکړی چې د پشتون خوا ملي عوامي پارټۍ د اهم غړي د شېر جان مندو خېل د ژوند او خدماتو په اړه اوس چاپ دی.

خدای بخښلي عبدالعلي غورغشتي د مرګ خبر یو ډېر غم لړلی خبر ؤ چې موږ په کوټه کښې واورېدی. په روب کښې د دهٔ د جنازې او فاتحې په دوران د ګران نجیب الله زړګي سره د دهٔ د زوی په مجلس کښې دا خبره را ښکاره شوه چې بابا یې یو کتاب لیکلی ؤ چې اوس څنې ورک دی. زړګي چې دا خبره و ما ته وکړه نو مې هغه کتاب رایاد شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوخدای شته د دهٔ د مرګ په شپه هم دې کتاب سر را ښکاره کړی ؤ. زړګي ته مي وویل زهٔ به یې نن په تسلي وګورم نو په اوله پاڼه دعبدالعلي نوم لیک ؤ. دغه ؤ چي کتاب مي و نجیب الله زړګي ته حواله کړی او دا دی اوس ستاسي و لوست ته حاضر دی.

زما په خیال چي دا ناول لکه څنګه چي له ما سره له ډېره وخته په خطي صورت کښي موجود ؤ نو په دې لحاظ دا د جنوبي پښتونخوا ړومبی ناول ګرځولی شو. په دې به اوس د ناول نقادان خپل نظر اچوي او د معیار او مقام ټاکنه به یې کوي او دا چي دا د خدای بخښلي د لیک اولنی اثر هم دی.

عمر ګل عسکر

نوی کلی کوټه

د جولائي د میاشتي اوولسمه نېټه **۲۰۱۸**

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغښتي " اوښکي"

اروانښاد محترم عبدالعلي غورغښتي د سهيلي پښتونخوا د يوې علمي کورنۍ غړی او په خپل قام مئين ؤ. په عملي توګه د خان شهيد د ډلي تورزن ؤ او د قلم له لاري يې توري تياري رڼا کولې. وايي چي په ږوب کښي د دوی سره د کتابونو يوه لويه ذخيره وه او د دوی نه په دغه سيمه کښي د بل چاسره زيات کتابونه نۀ وو. د دوی پلار هم يو لوی ديني عالم ؤ. اوويښت(۲۷)کتابونه يې تصنيف کړي وو. محترم عبدالعلي غورغښتي پخپله نهه(۹) کتابونه ليکلي دي چي تر اوسه پکښي پنځه چاپ او نور ناچاپه دي. کالمونه او مقالې به يې هم د ورځپاڼو اونورو مجلو لپاره ليکلې.

ددې ناول افسانه

ددې ناول کيسه هم عجيبه ده. محترم عبدالعلي غورغښتي دا ناول د کال ۱۹۷۹ په دولسمه مياشت کښي تخليق کړی ؤ او بيا يې ښاغلي عمر ګل عسکر ته د مشورې يا تبصرې لپاره ورکړی ؤ چي خپله رايه پرې ورکړي. ولي ښاغلي عمر ګل عسکر دغه کتاب يا ناول داسي خوندي کړو چي هڼو بيا ترېنه هېر شو، خوکله چي محترم عبدالعلي غورغښتي په ۸ فروړۍ کال ۲۰۱۸ کښي وفات شو- نو عمر ګل عسکر صاحب دوه ورځي وروستو يعني په لسمه فروري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـال ۲۰۱۸ کښـې خپـل کتابونـه لټـول چـې د دغـه نـاول قلمـي نسـخه پـه لاس ورغلـه او هـم پـه هغـه ورځ يـې ښـاغلي نجيـب زړګـي عليخېـل تـه ورکـړه او کيسـه يـې ورتـه اوکـړه. چـا چـې د خـداى بخښـلي غورغښـتي برخـوردار طـاهر ځلانـد تـه حوالـه کړه او داسي يې ورله د چاپ تابيا اوکړه.

ددې ناول اهميت

لکـه څنګـه چـې پښـتو وړومبـی ترجمـه شـوی نـاول د ميـا حسـيب ګـل کاکـا خېـل "نقـش نګـين" دی چـې هغـوی د کـال ۱۸۷۹ خـوا شـا ترجمـه کـړی ؤ ولـې بيـا چـاپ ډېـر وروسـتو پـه کـال ۱۹۵۷ کښـې شـو. د دې نـه وروسـتو ميـا محمـد يوسـف کاکـا خېـل د اردو نـاول "توبـة النصـوح" هـم پـه دغـه نامـه پـه کـال ۱۹۰۴ کښـې پښـتو تـه ترجمـه کـړو چـې هـم پـه دغـه کـال چـاپ شـو. او دغـه د ميـا محمـد يوسـف کاکـا خېـل پښـتو وړومبـی ترجمـه شـوی نـاول بللـی شـي. ولـې د قلمـي ليـک پـه لحـاظ "نقـش نګـين" اول پښـتو تـه اړولـی شـوی ؤ، نـو هـم دغـه حـال د محتـرم عبـدالعلي غورغښـتي دنـاول "اوښـکي" دی. چـې دا ليکلـی شـوی خـو پـه کـال ۱۹۷۹ کښـې دی ولـې اولـس تـه اوس وړانـدې شـو، نـو داسـې د قلمـي ليـک پـه لحـاظ دا د سـهېلي پښـتونخوا وړومبـی نـاول دی. ولـې چـې چـاپ اوس شـو نـو دچـاپ پـه لحـاظ ډېـر وروسـتی دی. د دې نـه اګـاهو پـه کـال ۱۹۸۵ يـا ۱۹۸۶ کښـې د محتـرم او مشـر محمـود خـان اچکـزي نـاول "د اووم اکتـوبر رزم" چـاپ شـوی دی او هـم دغـه د د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـهېلي پښتو نخـوا وړومبـی پښتـو نـاول دی چـي اولـس تـه وړاندي شوی دی.

داسـي د پښتـو نـاول پـه تـاریخ کښـي د دې نـاول د چـاپ کېـدلو سره یـو نـوی بـاب اولیکلـی شـو چـي د سـهېلي پښتونخوا وړومبـی قلمـي لیکلـی شـوی نـاول هـم معلـوم شـو. اوس دا قصـور د چـا دی پـه دې بـاب مـوږ هـیڅ نـهٔ شـو ویلـی، ځکـه چـي داسـي کېـږي او شـوي دي لکـه د پښتـو د وړومبـي ترجمه شوي ناول"نقش نګین" حال ستاسو په وړاندي دی.

پښتـو ادب تـه نـاول د اردو ژبـي نـه د ترجمـې پـه ډول متعـارف شـوی دی. نـاول د نـوي زمـانې صـنف دی چـي د حقیقـي ژونـد عکاسـي کـوي او ځکـه نـو پـه نړیـوال ادب کښـي یـو لـوی او جـوت مقـام لـري. د نـاول لیکـوال پـه نړیـوال کـچ ارزولـی شـي او پـه نـوي دور کښـي د بـدلون راوستلو دپـاره یـوه مهمـه او مـوثره ذریعـه ګڼلـی شـي. د یـورپي لیکوالـو ناولونـه د نـړۍ پـه اکثـرو ژبـو کښـي ترجمـه کېـږي او پـه ډېـر شـوق سـره لوستلي کېږي.

د محتـــرم عبـــدالعلي غورغښـــتي دا نـــاول د هغـــه زمـانې یعنـي د نـن نـه خلوېښـت کالـه اګـاهو حـالات ښـائي، د هغـه وخـت ثقافـت، د کلـي د بـې وزلـه خلګـو ژونـد او د حکـومتي چـارواکو ظلمونـه او زیـاتي، د ملکـانو، ملایـانو او صـاحبزادګانو ظلـم، د خپلـو مفـاداتو دپـاره هیلـي او سازشـونه، ټـول پکښـي پـه ډېـر خـوارۀ اندازکښـي بیـان شـوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. د غورغښتي صيب دا ناول د ناول ټول لوازمات لري- په ساده پلاټ کښې يې کيسه وړاندي کړې ده.

دا ناول ټول لوازمات لري او د ليکوال په دغه صنف پوهه څرګندوي. چي عبدالعلي غورغښتي يو لوستلی سړی ؤ او نور ډېر ناولونه به يې خامخا لوستلي وو ځکه خو يې په ټول پوره کتاب وړاندي کړی دی. ليکوال په يوه ساده کيسه کښې د کم علمۍ، غربت، انساني خودغرضۍ، د خپلو مفادو لپاره د مذهب، سياست او خپل حېثيت او اثر رسوخ نه ګټې پورته کولو يو ډېر ښه انځور وړاندي کوي. لکه چي په يوه زمانه کښې فرنګي د خپل غرض لپاره کميونسټ بدنام کړي وو او دغه قسم تورونه به يې په خپلو مخالفينو لګول او د دې دپاره ورته د ملا ،ملک او صاحبزاده مرسته حاصله وه. په هر هغه چا به دغه الزام او تور لګولی شو چي د دوی د مفادو خلاف به وو.

د کيسې شروع، ارتقائي ډول، د کردارونو د لوستونکو سره پېژندګلو، په کيسه کښې مختلف واقعات، سازشونه، تصادم ، تلوسه او انجام د ناول د صنف د غوښتنو سره سم دي.

د محترم عبدالعلي غورغښتي "اوښکي" د پښتو ناولونو په اصلاحي او انقلابي ناولونو کښې موږ شمارلی شو ځکه چي په دې کښې ليکوال که يو اړخ ته د اولس ناپوهي او کم علمي د هغوی د ټولو مسئلو وجه ښودلې ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـو بـل اړخ تـه يـې پکښـي دعلـم حاصـلول اود تـوهم پرسـتۍ او پيـر پرسـتۍ خاتمـه د ټولـو مصـيبتونو ځيلـه ثابتـه کړې ده. پـه دې نـاول کښـي د ملـک، مـلا، صـاحبزاده او حکـومتي چـارواکو کردارونـه لکـه د نـور محمـد ترکـي د نـاول "سـپين" پـه شـان دي چـي د خپـل مطلـب او مفـادو لپـاره د بـې وزلـه او غريـب اولـس استحصـال کـوي. دوی ټـول پـه يوځـای سازشـونه کوي او د يو بل د مفاداتو تحفظ کوي.

ليکـوال پـه نـاول کښـي د معاشـري د بـې علمـه او کمـزورو وګـړو تـوهم پرسـتۍ تـه ګوتـه نيـولې ده چـي د نـاروغۍ پـه وخـت دا تمـه کـوي چـي د مـلا پـه دم او صـاحبزاده پـه تعويـذ بـه نـاروغي لاړه شـي. بـل خـالو چـي سـود ورتـه ښـه نـهٔ ښـکاري نـو د مـلا نـه تپـوس کـوي. ولـي مـلا صـېب ورتـه وايـي چـي ملـک صـېب سـود نـهٔ دی درکـړی بلکـې پـه تاسـو يـې رحـم کـړی دی. دلتـه د مـلا او صـاحبزاده حيلـه سـازۍ ليکـوال ځرګنـدي کـړي دي چـي ځنګـه د دغـه بـې علمـه خلکـو د نـاپوهۍ نـه فائـده پورتـه کـوي. سـود تـه سـود نـهٔ وايـي بلکـې حيلـي ورتـه جـوړوي. بـل اړخ تـه صـاحبزاده د خـالو د لـور مـرګ تـه حيلـه جـوړه کـړي، ملـک تـه راشـي وايـي چـي پـه مـا کشـف شـوی دی چـي يـو لـوی ديـو ستاسـو اينګـور تښـتولې ده. او داسـي د هغـې ورکېـدلو تـه يوه بهانه وتراشي.

پـه دې نـاول کښـي د دغـه سـيمي د غريبـو خلکـو کـار روزګـار د يـو بـل سـره مينـه، د يـو بـل پـه غـم ښـادۍ کښـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودرېدل او د يو بل سره مرسته کول ليکوال ډېر په زړه پوري انداز کښي بيان کړي دي.

د دې ناول انجام هم يوه لويه الميه ده او د تراجيدي يو ښه مثال دی. انجام يې هم يو خو په منطقي انداز کښي شوی دی. تلوسه تر دې حده لري چي لوستونکی د ځان سره تر اخره ساتي.

د دې ناول ژبه ډېره روانه او ساده ده. ليکوال اګرچې د سهېلي پښتونخوا سره تعلق لري ولي داسي مقامي توري پکښي ډېر کم دي چي لوستونکي ته نا اشنا ښکاره شي او په اکثرو ځايونو کښي ورسره د عام استعمال توري راوړل شوي دي چي لوستونکی پرې پوه شي او مطلب ته اورسي. د پښتو ژبي هر لوستونکی پرې ښه په اسانه پوهېدلی شي.

د دې ناول کردارونه د عام ژوند کردارونه دي چي هر وخت يې موږ په خپلو لارو کوڅو کښي وينو. اوس هم د پښتنو حالات د نوي دور سره دومره بدل شوي لا نهٔ دي او د پښتني معاشرې دغه ټول کردارونه په پښتنه ټولنه کښي موجود دي. د نوي دور سره د دوی په کارونو کښي هم جدت راغلی دی.

د پښتو ناول په ارتقائي کړو کښي د عبدالعلي غورغښتي د "اوښکي" خپل مقام او اهميت دی. دا ناول که هر څو د ليک د وخت نه ډېر وروستو لوستونکو ته وړاندي کېږي ولي خپل ارزښت د لاسه نهٔ ورکوي. اوس هم هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هومره ارزښت او اهمیت لري څومره چې یې څلویښت کاله اګاهو لرلو.

دا ناول پښتو ادب ته یوه درنه پیرزوئینه ده چې د ارزولو حق لري. په دې کښې د لیکوال سره سره د ښاغلي نجیب زړګي علیخېل او ښاغلي طاهر ځلاند کوشش د ستائیني وړ دی چې دا کتاب یې ستاسو او زموږ لاسو ته را اورسولو. الله دې ښاد او اباد لري.

رشید احمد

بره باندۍ سوات

۲۸ جون کال ۲۰۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو څو خبري

دا څه بېله خبره نۀ ده چې مونږ تنقید په بې ساختګي سره وکړو که څوک لږ ډېر څه د وئیلو توان لري هغه د چا ښه کارونه هم ډېر په مېړانه ستائي، البته دا بېله خبره ده چې کله کله د ټولني رخ (Direction) او نیوکه (Critic) سمون نۀ سره خوري، مګر کم حالات او داستانونه چې د کسې غرۀ په لمن کښې اولس اوري او د یو ځانګړي ډول ژوند (Symbolic life)کښې دننه د ملا، ملک الائنس چې هغه بیا په مرکز کښې له دولت (State) سره تړلي (Allied) وو تر جبر لاندې د اولسونو تکلیف ده او پر اشوبه ژندون څنګه تګ کوو ما دا ډېر مخکښې په خپل کور کښې اورېدلي وو چې څنګه به په کلي کښې نېستي وه څنګه به سکاره راوړل کېده او څنګه به بوقت ضرورت د رڼا لپاره د ملک یا خان له کوره لالټین یا ګاسلېټ راوړل کېده. قریباً داسې یو انځور زمونږ په خپل کور کښې هم لیدلی شوی ؤ.

ژوند چونکې پخپله یو امانت دی بیا د ژوند تکلیف ده داستانونه او د جبر آئینونه څنګه کېدلی شي چې د امانت په توګه تر نورو نسلونو پوري رسېدو څخه بچ پاتي شي.

دا ناول چونکې په هغه وخت کښې د افغان ثور انقلاب د ځانګړي ټولنیز حالاتو په پس منظر کښې لیکلی شوی ؤ او ډېر په هنر یې د خپلې ټولني د بېلا بېلو ستونځو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر کړی دی. په تېره بیا د تعلیم او صحت په هکله د خلکو پام را اړولو ته یې د ډیالوګونو (Dialogues) په ذریعه یې ډېر خوندور نقشونه راپارولي دي. د معیاري او غیر معیاري رسمونو او په تېره بیا د بیماریانو په لړ کښې د یو ملا / پیر کردار تر مذهبي پېشوا زیاته د یو ډاکټر په توګه لوبول او بیا د ثواب په نوم د اولس په هغه باندي انحصار کول، د زورور سړي د خپل ضرورت پوره کولو لپاره دستور ماتول، مګر نېستمن او بې وځله سړي د خپل نمو لپاره د رسمونو تابعداري کول او دې ته د ژوند نوم ورکول ددې ناول د قصې هغه ځانګړی عکس دی چي زموږ د ټولني ډېري برخي اوس هم ترې خلاصي نۀ دي.

هر رواج که هر څومره بېهوده آسوده یا بهبوده وي د هغې شاته یو مقصد او واضحه منشا وي خو په دې ناول کښې ددې خبري شاته ډېره واضحه اشاره شوې ده چي په کلیو او علاقو کښې د ډېرو رسمونو تر شا سامراجي او قبضه ګر سوچ ولاړ ؤ. او بیا د هغې په ردعمل کښې د مهربان او روښن د ملګرو د لوري بغاوت د رسمونو او رواجونو د یو ښه بهبود په توګه کارولو ته ټولنه اماده کوي.

که څه هم دا ناول غورغښتي صاحب ډېر په ځوانۍ کښې لیکلی ؤ د هغه وخت د سیاسي حالاتو له کبله ټولنیز حالات په دې ناول کښې ډېر ښه بیان شوي دي او دا هم یو ښکاره حقیقت دی چي په اولس کښې دننه هر څوک خپل یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکرنظر (School of Thought) لري هيڅ څوک هم د جهان له سستم څخه نۀ ځان بېلولای شي او نۀ ځان ته غېر جانبداره وئيلای شي. هر څوک چي په خپل ژوند کښي يې هست او نېست دواړه تجربه کړي وي هغوی به اورومرو د ټولني د بورژوا او پرولتاريه په هکله خپله مفکوره څرګندوي.

په پای کښي دا خبره ضرور کوم چي د ظالمانه سماجی روش له کبله ځيني داسي مخصوص حالات پېدا شول چي دا ناول په چهاپ کېدو کښي د ځنډ ښکار شو او له منظر څخه پناه شو شاوخوا څلوېښت کاله پس د اروانښاد غورغښتي صاحب د مرګ په دويمه ورځ دا کتاب پېدا شو او په کوټه کښي د پښتو ژبي اديب او ستر ليکوال ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب ډېر په پښتني همت او مېړانه دا امانت موږ ته بېرته را وسپارو. خفه په دې هم يم چي کاش که دا کتاب غورغښتي صاحب په خپل ژوند کښي بېرته پېدا کړی وای خو تر هر څه زيات چي خوشاله شوم هغه د عمر ګل عسکر صاحب د امانت پر ځای کولو باندي وم چي د اروانښاد عبدالعلي غورغښتي ليکلی ناول "اوښکي" يې بېرته موږ ته را حواله کړ. عسکر صاحب ته دي خدای پاک لوی با شهامته ژوند او عالي مقام په دواړه جهانه ورنصيب کړي. په نزدې راروان وخت کښي ددې قصې و نورو ژبو ته ژباړه ډېره اړينه ده په خاطر ددې چي د نورو ژبو لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګلیسي، پارسي او اردو ژبو ته ولني هم ددې ناول د ریښتوني ټولنیز مخ سره بلد شي.

یو ځل بیا د ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب د زړه له تله مننه کوم چې دا ناول یې ستاسو تر لاسونو پوري در رسولو کښې خپل پښتني رول ولوبوو. د ښاغلي رشید احمد صاحب هم ډیره مننه چې ددې قصې په مقدمه لیکلو کښې یې خپل توان وخت او نظر راته پیرزو کړو. له دې سره زۀ د اروابښاد غورغښتي صاحب خواږه دوستان او همکاران ښاغلی نجیب زړګي علیخېل او ښاغلي خلیل الله تصمیم بېخي زښته مننه کوم چې دې ناول ته یې د کمپوز او پروف ریډنګ جامه ور اغوستلو کښې یې ډېر په مېړانه او پښتني همت خپل توان او وخت راته ډالۍ کړو. زۀ د خپل ځان د خپلې ټولي کورنۍ او د اروابښاد غورغښتي صاحب د ټولو دوستانو لخوا دوی ته خپل عقیدت څرګندوم.

طاهر ځلاند کراچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېل

(۱)

نن خو د نورو کلنو په شان د کلا شاوخوا، لوړو ژورو په غرو او رغو واوره پرته وه. په هر خوا چې نظر کړې د واورې یو سپین څادر غوړېدلی دی. سترګې وربانـدې برېښي، ماشومان واوره په موټو کښي اخلي او یو بل سره ولي. د واورې له کبله هیڅوک هم خپل کار ته نهٔ ځي، هر سړی په کور کښي اور ته ناست چې له ناستي تنګ شي لا بستره کښي پرېوځي یا د بل چا کره لاړ شي.

د چاچي کرونده او مالداري وه هغه د واورې په ورېدو ډېر خوشحاله وو چې نوی سپرلی او کرونده به ښه شي.

خالو د پاخه عمر ؤ، په ږیره کښي یې تر سپینو تور وېښته کم وو. یو زوی یې باران نومېدو، او بله لور چې درخانۍ نومېده لرله. درخانۍ پېغله وه. دوی د کنارخېلو د کلي اوسېدونکي وو.

خالو ته د پلار په میراث کښي لږه مځکه ور پاتې وه، د نور کلیوالو غوندي جوار او غنم یې پرې کرل، مګر دا څو کاله کېږي چې درختي یې پرې لګولي دي، ځکه غنم او جوار به یې کم کرل او کله چې سره به یې پیدا کړه بیا به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیات کړل. په کرونده به د خالو چندانه ګزاره نهٔ کېده، د مځکي او د نور کاروبار چلاؤ لپاره خالو دوه خرهٔ کړي وو.

دې کلي والو مشترکه ځنګل درلود او په کلي کښي چي چا مځکه نهٔ درلوده یا یې څه نور کاروبار نهٔ لرلو هغو به ځنګل کښي لرګي کړو او بازار ته به یې خرڅولو لپاره وړو او ګزران به یې پرې کوو.

خالو به هم اکثره له غرهٔ څخه په خرو بار لرګي راوړو او د خرڅولو لپاره به یې بازار ته وړو.

هغه نن سهار هم غرهٔ ته د بار لپاره تللو، مګر د واوري له کبله پاتې شو او سبا سهار وختي خالو په خپل یوه خرهٔ ځل واچوه او یو پتیره ډوډۍ یې ورسره واخسته، د نسوارو ډبی یې ورسره ډک کړو، بیا یې په خپل وادهٔ(ښځي) چي تور پېکۍ نومېده باندي ږغ وکړ چي؛

نجینۍ! باکس راکړه په لاره او په غرهٔ کښي به اور راته بلوم. تور پېکۍ چي باکس ته لاس کړو هغه کښي صرف یوه دانه تیلۍ وه، زړهٔ کښي یې خیال وکړ چي دا مهٔ ورکوه بل وار به اور پرې بل کړم، مګر بېرته یې پام وکړ چي زهٔ به د اور سکاره پټ کړم، لا به د بل چا له کوره اور راوړم او دې به په غرهٔ کښي ځان ته اور پرې بل کړي او ځان به پرې تود کړي. باکس یې ورکړ، خالو باکس واخست او ځان یې په ټکري کښي سره ونغښتی او یوه لښته یې له ځان سره واخسته خر یې په مخه کړو روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـر پرونـد نـن يـخ زيـات ؤ، د واوري سـوړ ځـول چلېـدو او د ځـول لـه کبلـه شـا و خـوا غرونـه او غونـډۍ نـۀ ليـدل کېـدي. لـه يخـه د خـالو زنـه کپـا واخسـته. زياتـه يـخ يـې کېـدو او ځـان بـه يـې لـه يخـه پـه امـان کولـو لپـاره د نسـوارو لـوى لـوى کپـې خُلـه تـه اچـولې يـا بـه يـې د پتيـري ښخـه ګولـه ورماتـه کـړه او يـو وار وار بـه کمـر يـا لـوى ګټـې تـه ودرېـدو، بـوټي چـي پـه مـخ ورشـي نـو خيـال ورتـه وکـړي چـي اور ورتـه کـړم بيـا خيـال وکـړي چـي نـۀ پـه غـرۀ کښـې بـه اور راتـه بـل کـړم او لـوى لـوى درګـې بـه کښـېږدم ټولـه ورځ بـه اور راتـه بـل وي او ځان بـه پرې تودوم.

کلـه چـي غـرۀ تـه ورسـېدو ځـول هغـه شـان ؤ او يـخ يـې تـر لاري دلتـه زياتـه کېـدو او پـه سرکښـې يـې معمـولي درد پيـدا شـو. آخـر يـې خـر پـه يـوه درختـه پـوري وتړلـو، خـالو يـخ اخسـتى ؤ نـو د لـږ سـاعت لپـاره يـوې ګټـې تـه کښېناسـتو او لاسـونه يـې پـه تخـر کښـې ونيـول. يـخ هغـه شـان ؤ، آخـر ولاړ شـو او واښـۀ بـوټي او لرګـي يـې راټـول کـړو او لـه جيبـه يـې بـاکس راوکـېش، بيـا يـې ټکـرى پـه ځـان او بوټـو بانـدي سـره جـار ايسـت چـي د بـاکس دانـه لـه بـاده نـۀ شـي مـړۀ او دانـه يـې ووهلـه او تـر بـوټي يـې لانـدي کـړه. بـوټي لـه واوري ښخـه لانـده وو اور يـې نـۀ واخسـت د خـالو طبيعـت خـراب شـو او وېـره ور پيـدا شـوه چـي لـه يخـه بـه مـي سـکاروى ووهـي او د تسـلي لپـاره يـې پتيـره وخوړلـه چـي پـه ډک نـس بـه يـخ ډېـر زور نـۀ رابانـدي کـړي او پـه لرګـو يـې شروع وکـړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډېر تکليف يې بار وکړ او خر يې بار کړ. د کور په لور روان شو په لاري وار په وار په سر يې درد زياتېدو او ټوخې يې هم شروع شو او هم يې په سينه کښي درد پيدا شو. خالو چي نيمي لار پوري راغلی درد او ټوخی يې زيات شو او تګ ورته ګران شو. وار وار به يو او بل ځای کښېښست او يو وار وار به پرېوتو. خر په خپل تګ روان ؤ او تر خالو ډېر مخته شو. ځای په ځای به يې وابښهٔ خوړل. تر نور کله خالو ناوخته شو، تور پېکۍ ته هم پريشاني ور ولوېده او کله په غولي کښي ودرېږي او د غرهٔ په لور نظر کړي، بيا په خپل کار لګيا شي، د ماښام له نمانځه وروسته د تور پېکۍ پريشاني نوره هم زياته شوه، هغه په دې پريشاني کښي له کوټې راووته چي ګوري خر بار غولي ته ګډ شو. هغه خوشحاله شوه چي دا دی راغلو او زر يې بار له خرهٔ خلاص کړو او خر يې په ځای وتړو او وابښهٔ يې ورته واچولې چي کوټې ته راغله خالو نهٔ ؤ. زر را ووته مګر د تيارې له کبله هيڅ نهٔ ليدل کېدو. ښهٔ ساعت د انتظاره پس د تور پېکۍ دا يقين شو چي دی (خالو) له يخه چېري کرنګ شوی دی. ژړا ژړا نزدې د يوه کلي وال ګل کرم اکا کره ورغله، هغو چي تور پېکۍ وليده نو حيران شول او زر يې تپوس ځني وکړی چي؛

تور پېکۍ توړی! خير خو دی چي په دې نيمه شپه راغلې. تور پېکۍ په ژړغوني اواز کښي ورته وويل چي دی(نوم يې نهٔ واخستت مراد يې خپل مېړه خالو ؤ) سهار غرهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته تللی ؤ، خر يې ځان سره بوولی ؤ، خو اوس بار خر راغلو، مګر دی نشته، که چېري تاسو پسې لاړ شئ، داسې نهٔ وي چېري کرنګ شوی او مړ به وي.

د کور سپين ږيری ګل کرم په ډېر همت ورته وويل چې تا به وختي ږغ کړو څه خبر به يې غواړو. بيا يې په خپل زويانو (زامنو) او نمسيو باندې ږغ وکړ چې؛ هله ځان تيار کړئ او کلي والو باندې هم ږغ وکړئ. د ګل کرم اکا نمسی په منډه د مسيد (جومات) دالان ته راغلو او په زوره يې درې واره دا ناره وکړه چې؛

او خير دی ځوانان دې مسيد (جومات) ته راشي

ټول کلي کښې د ناره واورېدل شوه، له اکثره کورو څخه يو يو ځوان په منډه دالان ته راغلو، د ګل کرم اکا دوه زويان هم راغلو او هغو دا ځوانان په حال خبر کړو، ټولو ځان تيار کړی ؤ، تياره ډېره زياته وه يو له بله څخه پوښتنه وکړه چې ستاسو کره به لالټين نهٔ وي، مګر د يوه چا کره هم لالټين نهٔ ؤ، آخر يوه ږغ وکړ چې د بل چا کره نشته صرف د ملک اکا او ملا صاحب کره شته.

ملک ډېر خشک (غصه ناک) سړی دی هر څوک څنې وېرېږي او بخيل هم دی، که څوک ورته اړ شوی دی د هغو کار يې نهٔ دی چلولی. په ځوانانو کښې داسې څوک نهٔ ؤ چې همت يې کړی وای چې ملک کورته د لالټين لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشي. خو یو جلندر ؤ چي د ملک کره د لالټین د پاره ورتلو ته تیار شو.

جلندر چي د ملک کورته ور ننږدې شو د ملک د سپي وربانـدي غپا شوه. د ملک نوکر تور د سپي په غپا له کـلا دبانـدي راووت او ږغ یې کړو چي؛ څوک یې ږغ وکړه. کنې ومو ویستې. جلندر ور ږغ کړو چي توره زۀ جلندر یم سپی راڅخه ګوره. سم دستي تور په سپي ږغ وکړ او سپی غلی شو.

بیا تور له جلندر څخه تپوس وکړ چي؛ خیر خو دی چي په دې نیمه شپه دي مخه راکړې ده. ستا خو نۀ چا سره مقدمه ده او نۀ بل څه خوابدي (خپګان). چېري ښځه خو دي نۀ ده راویستې. جلندر وویل چي نۀ خیر دی هیڅ داسي خبره نۀ ده. لالټین مو په کار دی، خالو اکا دغه شان ورک دی، ټوله کیسه یې ورته وکړه. اوس مونږ پسې روان یو. تور او دی لا ولاړ دي چي ملک د کوټې له ورۀ څخه ور ږغ کړو چي؛

هلکه توره! څوک دي چي په دې یخ او یخه شپه سپی را غپوي. تور ور ږغ کړو چي؛

صاحبه! جلندر دی، لالټین غواړي، خالو اکا له غرۀ څه کورته نۀ دی راغلی اوس کلي وال پسې ځي.

ملک چي د تور وینا واورېده ډېر غصه شو او له ورۀ یې ورته وویل چي؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلنـــدري يـــې بيـــا د چـــا دی، مـــوږ خـــو د دوی لپـــاره لالټينـــان نـــه دي کـــړي او دوی څـــه نـــه دي خبـــر چـــي بـــازار لـــه لالټينـــانو ډک دی، غورځـــه ورتـــه وايـــه چـــي بـــل وار چـــي را نـــه شـــي. حيـــران مـــو کـــړي چـــي خدايـــه! بيـــا څـــوک راغلـــو چـــي ســـپی ورباندي غاپي، له ارامه مو باسي.

جلنـــدر چټـــک روان شـــو او دالان تـــه ورغلـــی ټولـــه پـــه پـــوه شـــو چـــي ورتـــه انکـــار يـــې کـــړی دی. خيـــر جلنـــدر ســـلام واچـــوو بيـــا يـــې حـــال ورکـــړی خـــو ټولـــو پـــه دې شـــکر وکـــېښ چـــي نـــور څـــه يـــې نـــه دي ورته ويلي او روغ ورڅخه راغلی دی.

اوس بـــل ځـــوان ښـــادي ګـــل وويـــل چـــي اوس بـــه زه د مـــلا صـــاحب کـــره ورشـــم، هغـــه بـــه لالټـــين راکـــړي. ښـــادي ګـــل چـــي مـــلا صـــاحب حجـــرې تـــه ورننـــوت او ســـلام يـــې ور واچـــوه مـــلا صـــاحب ډېـــر پـــه مينـــه د ســـلام جـــواب ورکـــړ، بيـــا يـــې تپـــوس وکـــړ چـــي خيـــر خـــو دی چـــي پـــه داســـي وخـــت دي مخـــه راکـــړې ده، څـــوک خـــو مـــو پـــه کـــور کښـــي نـــاجوړه نـــه يـــي؟ مـــائيګر خـــو پـــه مســـيد (جومـــات) کښـــي چـــا ږغ نـــه دی کـــړی. ښـــادي ګـــل وويـــل چـــي نـــه خيـــر دی، څـــوک نـــاجوړه نـــه دي، لالټـــين مـــو پکـــار دی، خـــالو اکـــا ســـهارنی غـــره تـــه تللـــی ؤ مګـــر تـــر اوســـه نشـــته اوس کلـــي وال پســـې ځـــي تيـــاره ده، مـــوږ ويـــل که ملا صاحب تا لالټين راکړی وای، بس نور خير دی.

مـــلا صـــاحب چـــي د ښـــادي ګـــل وينـــا واورېـــده نـــو يـــې پـــه مـــات زړه وويـــل چـــي شـــکر دی مـــا خـــو ويـــل چـــي يـــا څـــوک نـــاجوړه شـــوي ياســـت، لالټـــين بـــه مـــو تـــر تاســـو قربـــان کـــړی ؤ، مګـــر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـینکي اکـا لـور د پېـري مـرض لـري زهٔ اوس یـو تعـویز کـارېم لګیـا یـم او داسـي تعـویز خـو تـل د میاشـتي پـه بـدېو کښـي خېـږي، نـن آخـره بـدېه ده او کـه نـن راځخـه پاتـه شي بیـا خـو نـهٔ خېـږي، ټولـه شـپه بـه پـه دې تعـویز تېـروم، تاسـو د بـل مسـلمان کره پوښتنه وکړئ، لالټین به درکړي له ما خو نهٔ دی خلاص.

ښـادي پـه نـا امیـدۍ ورځخـه را روان شـو او پـه لاري ځـان سـره وایـي کـه مـو چېـري دا ورتـه ویلـي وای چـي فلانکـي پـرون وادهٔ راوسـتی دی او نـن یـې نکـاح تـړو یـا فلانکـي کـره خیـرات دی نـو بـه والله پـه داسـي منـدېه ولاړ شـوی ؤ چـي د ښـۍ پښـې کپـۍ بـه یـې پـه کیڼـه پښـه وه او د کیڼـې پښـې کپـۍ بـه یـې پـه ښـۍ، نـهٔ بـه د بـدېو تعـویزان ول او نـهٔ دروغ، مګـر اوس چـي د خوار سړي کره پېښه شوې ده نو ....

ښـادي ګـل هـم پـه تـش لاس د مسـید دالان تـه ورغلـی او د سـلام لـه اچولـو پـس یـې ورتـه وویـل چـي مـلا صـاحب د بـدېو د تعویزانـو بهانـه وکـړه، پـه لالټـین بانـدي یـې انکـار وکـړ، د ټولـو پـه دې سـخت طبیعـت خـراب شـو او ټولـو د مـلا او د ملـک پـه وینـاؤ طبیعـت خـراب شـو، مګـر یـو هـم تـر خُلـه ږغ نـهٔ و ایسـت او ټـول پټـه خُلـه ولاړ شـو څـوک یـوه خواتـه ګـوري څـوک مځکـي تـه، آخـر یـوه ږغ وکـړی چـي چـرګ نـهٔ ؤ ازان چـا کـړی ؤ؟ پخـوا چـي لالټینان نهٔ ؤ دا خلګو څه ګزاره کړه؟ درځئ ناست په څه یو.

د کلـي دا ټـول ځوانـان د غـرهٔ پـه لار لـه کلـي ووت چـي لـږ ببرتـه لاړو هلتـه دوې لاري جـلا کېـدې چـي یـوه پـه هـواره غـرهٔ تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تللي وه او بله په غونډيو کښي. دا ځوانان په دې ځای سره ودرېدل او دايې سره وويل چې نيم به په دې لار او نيم په دې بله د غونډيو په لار، او که مو پيدا کړو بيا په زوره ناره کړو يا به د اور لمبه کړو چې سره پوهه شو او که مو چېري نهٔ کړو پيدا بيا به سرچيني کږې ته سره راځو.

دوی لا په دې ځای وو چې د يوه تر غوږ څه سوخول شو، زر يې په نورو ږغ وکړ چې تاسو پټه خُله شئ، څه سوخول دی. ټولو غوږونه سيخ څک ونيوو او ډېر لېري يې د سړي ټوخي واورېدو. ټول په هغه خوا ور روان شو. دا ټوخی د خالو اکا ؤ او يو ځای پروت ؤ. سخته تبه يې وه، ټوخي يې کېدو، ګرولګي (بلغم) کښي يې وينه وه، د يخ له وجي ږغ يې نهٔ شو کړای، کپا اخستی ؤ، دا ځوانان چې ورته ودرېدل اکثرو ږغ پرې وکړ، مګر دی د جواب نهٔ ؤ. بيا يې بوټي سره راټول کړو او اور يې ورته بل کړو، مګر هيڅ فائده نهٔ وشوه. خالو د ولاړې او تګ نهٔ ؤ. آخر دې ځوانانو خپل پټکي سره ګنډه (غوټه) کړو او د پټکو په سرو يې ښهٔ غټې درګې سره وتړل او جنازه يې جوړه کړه او خالو يې پکښي را واخستو او کورته يې راوړو. تور پېکۍ چې جنازه وليده يوه داسي چيغه يې تر خُله ووته چې ټول کلی او کور يې له خوبه راپورته کړو. تورپېکۍ چې په ژړا شوه نو اولاد يې هم ورسره وژړل، د تور پېکۍ په ژړا د کلي اکثر سپين ږيري او ځوانان د دې کور ته راغلو، تور پېکۍ په چيغو او ژړا کښي داسي متلونه شروع کړو ګوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـې مېـړه يـې مـړ شـوی دی. هـر څـومره چـې ځوانـان ورتـه وايـي چـې مـړ نـه دی نـاجوړه شـوی دی ځکـه مـو پـه جنـازه را واخسـت، مګـر تـورپېکۍ دا خبـره کلـه هـم نـه منلـه. څـه سـاعت پـس تـورپېکۍ د خـالو تـوخی واورېـدو، بيـا يـې تسـلي وشـوه چـې مـړ نـه دی نـاجوړه شـوی دی. سمدلاسـه ولاړه شـوه او زر زر يـې ځـای تيـار کـړو، کليوالـو خـالو را واخسـت او پـه ځـای يـې پـرې ايسـتی. تـور پېکـۍ چټـک اور بـل کـړو چـای جوشـه يـې پـه اور بانـدي کـړه، د چـای پـاڼي نـه وې د ونـو پـاڼي يـې ور وايشـولې او څـو تـودې پيـالې خـالو وڅښـلې. لـه دې ګرمـو پيـالو څښـلو سـره يـې يـخ کـم شـو، بـدن يـې تـود شـو، مګـر تـوخی او دردونـه يـې هغـه شان وو. دا شپه خالو ډېره په تکليف تېره کړه.

دوې ورځـې د خـالو بـار ناغـه شـو، لـه دې وجـې پـه کـور کښـې نـه اوړه ؤ او نـه پـاڼي. پـه دې درېـيم سـهار خـالو خپلـې ښـځې تـه وويـل چـې تـه پـه کلـي کښـې تپـوس وکـړه کـه چېـري خرکـاران تلـو او دا زمـا بـار يـې هـم ورسـره وړی وای او ماښـام لپاره به يې څه راوړي وای.

تـورپېکۍ چـې تپـوس وکـړ څـوک نـه تلـو، مېـړه تـه يـې حـال ورکـړی چـې نـن خـو هيڅـوک نـه ځـي. خـالو پـه دې ډېـر پريشـان شـو او حيـران شـو چـې ماښـام بـه کهـول څـه خـوري؟ زه د تـګ نـه يـم. خدايـه! تـه مـو لـه غيبـه امـداد وکـړې. کهـول بـه څـه کـړي؟ کـور کښـې هـيڅ هـم نشـته او پـه مـا دې دا قهـر نـازل کـړو بس هر څه ته کړې، ستا له لاسه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ساعت په دې فکر کښې ؤ بيا يې سوکه ځان سره وويل چي زۀ به د تګ نۀ يم تورپېکۍ چي دا واورېدل زر يې وويل موږ به له لوږې نۀ مرو تا دي خداى جوړ کړي، تۀ د تګ نۀ يې، له ځايه مه ښوره. نن شپه که شومتيا تېره کړو هيڅ خبره نۀ ده. کور د اوړو دومره دوړه شته چي غرمه هلکان ګزاره په وکړي، د ماښام لپاره به د چا څخه څه قرض واخلو، پروند له بازار لوى باحير راغلى ؤ. ګوندي به څوک څه قرض راکړي شپه به پري تېره کړو.

غرمه چي کور کښي څه وو هغه يې تول پاخه کړو. د ماښام لپاره په کلي کښې وګرځېده، پروند چي چا ډکي ګونۍ د اوړو راوړي وې هغو کښې دوو کورو والاؤ ورته وويل چي زموږ خپل اوړه نشته، غله مو ختمه ده، واوري له وجه څوک بازار ته نۀ دي تللي، کنې د اوړو تالى به مو تر تاسو جار (ځار) کړى ؤ. آخر چي له دوئ نا اميده ووتله او په دې هم خبره وه چي د اوړو ګونۍ يې په کور کښې ډکي پرتې دي نو دا نور به هم داسي انکار راته وکړي، ولي د سترګو اوبه باسم، توکل په خداى ماښام به هلکانو ته پوسه ور جوړه کړم او په خطا به يې کړم.

ماښام تورپېکۍ پوسه تياره کړه او د ډوډۍ په ځاى پوسه او د غوښي په ځاى يې ګوړه ورکړه او هم په دې يې کامله ګزاره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار چي تورپېکۍ حسب المعمول اودس او نمونځ وکړی مګر خالو د اوداسه نهٔ ؤ په تيبانه(تيمم) نمونځ وکړی او نن تر پروند څه په عذاب ؤ، نهٔ په کور کښي د خوراک څه ؤ او نهٔ د بلي خوا څه هيله وه.

تورپېکۍ مېړه ته وويل که ستا اجازت وي زهٔ به خر بار کړم ما څه اکۍ، د مردارو پسو وړۍ او پوست ايښي دی، بازار ته به يي يوسم، هيڅ بلا مي نهٔ خوري، سر مي سپين وېښته لري، که چېري څوک تلو خو لاښه دی هغه به هم ملګری شي، بار او دا نور څه به خرڅ کړم اوړه او نور څه لږ ډېر به وکړم چي په کېدو.

خالو په زګېروي کښي ورته وويل چي؛ څهٔ وکړم ما خو په تا دا کارونه نهٔ کړو، سبا به دا خلګ څهٔ وايي چي په ښځه باندي بار خرڅوي؟

خو مجبوري مسلمان تر ايمان تېروي خېر د کهاله (کور) تر شومتيا به څهٔ ....

خو ښځي بازاريان ډېر چلبازه دي او ستاسو د ښځو عقل تر پونده لاندي وي، څوک ملګري به دي نهٔ شي پيدا، باران زوی درسره کړه او د بازار د بيعه پوښتنه دي وکړي چا چي په ګرانه بيعه غوښتل هغه ته بار او دا نور څه ورکړه او اوړه او نوره سودا چي چېري وړيا (ارزانه) وه هلته يې واخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــورپېکۍ خــر تيــار کــړو بــار يــې پــرې بانــدي کــړو، اګــې وړې او پوسـت يـې پـه بـار کښـي کښېښـود، بـاران زوی يـې ځـان سـره ملګـری کـړو او بـازار تـه روان شـو. بـاران تـر اوسـه بـازار نـۀ ؤ ليــدلی، ډېــر خوشــحاله ؤ چــي بــازار بــه وويــنم او پــه زړۀ کښــي ډول ډول خيالونو ور غبرګوي.

دوی دواړه پــه يبلــو (لځــو) پښــو وو، يــخ نــن کــم ؤ، اســمان شــين ؤ، مګــر مځکــه لا لنــده وه، ځکــه بــه د دواړو پښــې سړې شوې.

بــاران پــه لاري مورتــه وايــې چــي مــوري! ماتــه بــه ګوتونــه را اخلــې. او کــه پيســې وې نــو بــه خــوږې هــم را اخلــې. مــور يــې د هر څه قول ورسره وکړی.

بــازار تــه نــږدې شــول لــه يــوې خــوا لاړې راغلــه او هــارن يـې ووهلـو چـي خـر لـه مخـه ووځـي. خـرۀ چـي غـورکۍ (شـور) او هــارن واورېــدو منــډه يــې کــړو، تــور پېکــۍ زر د خــرۀ د مــخ لــه خــوا ورســره راغلــه او خــر يــې ونيولــو او زر يــې د اګــو کڅــوړه وکتلــه شــپږ اګــۍ پکښــي مــاتي شــوي وې. طبعيــت يــې ډېــر خــراب شــو او مــاتي اګــۍ يــې وغورځــولې. بېرتــه يــې کڅــوړه وتړلــه. دوی لا ولاړ وو چــي پــه ســرۀ ســائيکل ســپور يــو ســړی ورتــه راغلــو او وې ويــل چــي د بــار او د نــورو بــلاؤ محصــول راکړئ.

تــور پېکــۍ د دې ســړي پــه وېنــا نــۀ شــوه پــوه، خــو پــه جــواب کښــي يــې ورتــه وويــل: چــي دا بــار خرڅــوم او اول بــازار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښي د بيعي (قيمت) پوښتنه کړم چي نرخ يې ځان ته معلوم کړم بيا به يې بيعه در کړم.

سائيکل واله ته د تور پېکۍ په دې خبره خندا ورله او په خندا خندا کښي يې ورته وويل چي بيعه او نرخونه ستا کار دی ماته محصول راکړه، زۀ محصول واله يم په خبره پوه شوې که نۀ او که يو وار بيا درته ووايم.

تور پېکۍ کله هم د محصول ټکی نۀ ؤ اورېدلی او نۀ مېړه څه ورته ويلي وو خو په زړۀ کښي د مېړه هغه هدايت ور په ياد شو چي بازاري ډېر چلبازه دي او پخوانو پخوا ويلي وو چي بازاري زوی نۀ زوی خو سائيکل واله ته يې وويل چي دا څۀ وېنا کړې، سم په پښتو راسره رغېږه، زۀ دي په بازارۍ نۀ پوهېږم څۀ مقصد لرې.

سائيکل واله او تور پېکۍ سره اخته شو او دواړه يو بل ته بدي او سپکي وېنا کړې. دوی لا سره اخته وو چي باران ورته وويل چي هغه دی سيدو اکا راغلی. تورپېکۍ چي تر شا وکتل سيدو يې وليد ډېره خوشحاله شوه.

سيدو چي و راغلو کيسه يې ځان ته معلومه کړه بيا يې تور پېکۍ ته وويل چي دا محصول غواړي او صرف تا څخه نۀ غواړي هر چا څخه يې غواړي خو بيا هم تور پېکۍ پوه نۀ شوه او د سيدو څخه يې پوښتنه وکړه چي دا محصول يې بيا څۀ دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـیدو ورتــه وویــل چــي دا یــو کلنــګ دی چــي څــوک بـازار تـه څۀ راوړي نـو سرکار پـه هغـه څـه غـواړي. تـورپېکۍ بیـا سـیدو تـه وویـل چـي څـوني زهـر یـې دی، زمـوږ کلـي تـه تـل ګـرواره راځـي تـر اوسـه یـې کلـه کلنـګ نـۀ دی غوښـتی او اوس خـو هـیڅ نشـته، مـازدیګر چـي راځـو بیـا یـې درکـوو. محصـول وال زر بېـغ پـه وکـړی چـي زۀ سـتا نـوکر نـۀ یـم چـي تـر مـازدیګره بـه درته ولاړ یم، که چېري پیسې نۀ وي بیا دا اګۍ راکړه.

څــو اګــۍ درکــړم، د اولاد دي مــۀ شــه دارو. تــور پېکــۍ ورته وویل.

محصــول وال لــه جیبــه قلــم او کتــاب را وایســت، پوښــتنه یې څني وکړه چي څوني(څومره) اګۍ، پوست خو یو دی.

تـــور پېکـــۍ: څلوېښـــت اګـــۍ وې، شـــپږ مـــاتي دي پوست یو دی.

محصــول وال پــه کتــاب لیــک شــروع کــړی بیــا یــې لــه کتابـه یـوه پرچـه ور پـرې کـړه، تـورپېکۍ تـه یـې پـه لاس کښـي ورکـړه او ورتــه یــې وویــل، شــپږ انــې کېــږي او دا ســتا کلــي وال تــه معلــوم ده چــي اګــۍ پــه بــازار کښــي پــه دوې انــې ده، درې اګۍ راکړه بس ماته به حق ورسېږي او ستا یې په مخه شه.

تــور پېکــۍ د اګیــو پــه کڅــوړه لګیــا شــوه او محصــول وال تـه وایـې چـي یـو وار شـکوني (شـوکه) کـړې او بیـا وایـې چـي حـق بـه را ورسـېږي. د زورو شـکونه ازار هـم نـۀ دی. دا دي درې اګۍ واخله مخته دي بلا په مخ شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محصول واله ورځخه لاړو، تور پېکۍ پرچه د ټکري په ځاک پوري وتړله او روانه شوه، باران د خرۀ له يوه څنګه سره ؤ او تورپېکۍ په دا بل څنګ خو تر شا ورپسې روانه وه، سيدو په لاري ورته وويل چي دا ځو ورځي خرکاران نۀ دي راغلي، لرګي به ناوده (لامده) وي، پخوا په پنځلس روپۍ بار ؤ او تۀ يې نن د اتلس په کم مۀ ورکوه.

تورپېکۍ چي په دې پوه شوه چي لرګي ناوده دي ډېره خوشحاله شوه او د بازار په کوځو چي ورګډه شوه، له يوې بلې خوا ژغونه (غږونه) پرې وشو چي بار په څو دی؟ تور پېکۍ چاته مخ نۀ ورګرځوی او په مخه ځي او ورته وائي چي په اتلس روپۍ دی اتلس. کله چي څوک لږ په زوره ږغ ورته وکړي چي لږ راته ودرېږه، باران لږ نوک ورته ووهي، هغه د قيمت پوښتنه وکړي، باران هم په اتلس روپۍ يې ور بيعه کړي.

اخر يو سړی چي کور کښي د اور بلولو هيڅ نۀ درلود په منډه د بار مخ ته شو.او ورته يې وويل چي تاسو خو واورئ، څه در شوي دي، کله مو بار خرڅ کړی دی که نۀ په منډه منډه تر کوځو تېرېږی.

لرګي يې ښه وکتل او په نظر يې لرګي ښه راغلو او بار هم ښه غټ بار ؤ، مګر چي په بيعه ګران ؤ آخر يې ورته وويل چي بس په اوولس يې راکړه، تاسو به هم له تکليفه خلاص کړم زما به هم کار په سم شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران او تورپېکۍ په دواړو ورته وویل چي نهٔ که په اوولس مو خرڅولی نوبه مي اول درته ویلي ؤ، تر اتلس یې یوه پیسه کمه نهٔ ورکوو. دا سړی لا ورته ولاړ ؤ چي په سائیکل سپور یو سړی راغلو او ښه غټ سلام یې ورته واچوو، باران او مور یې دا خیال وکړی چي دا هم بار اخلي او د هغه پخوا یې وکتل، تر هغو سړي ورته وویل چي د بار مالک څوک دی. بیا تورپېکۍ ته مخاطب شو.

یه تورۍ! دا بار ستا دی؟

هو وروره. تورپېکۍ ورته وویل.

ټیکس مو ورکړی دی؟ سائیکل والا ورته وویل.

تورپېکۍ، هو ورکړی مو دی.

کومه دی پرچه درسره ده؟

تورپېکۍ د ټکري په څاک لګیا شوه خر په مخ روان شو، باران په خرهٔ پسي شو، تور پېکۍ هم د ټکري ګنډه خلاصوي او په خرهٔ پسي روانه شوه، ټکري ګنډه یې خلاصه کړه، او هغه پرچه چي محصول واله دي ته ورکړې وه، دې سائیکل والا ته ورکړه. سائیکل واله چي پرچه وکته زر یې ورته وویل چي؛ دا خو د محصول پرچه ده، زهٔ ټیکس والا یم ټیکس غواړم.

تورپېکۍ دې خبري ته څه جواب ورنهٔ کړو، باران او خر په دې دوران کښي په یوه کوڅه جار وتي وو، د کوڅې سر ته چي تورپېکۍ ورسېده خر او باران ښکاره نهٔ وو، ژر یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلـه ګلـۍ وکتـه، هلتـه هـم نـۀ ښـکاره کېـدو، واپـس د هغـې ګلـۍ سـرته راغلـه او ژر يـې پـام شـو چـې پـل يـې وګـوره، مځکـه تـه يـې خيـال شـو پـل نـۀ ښـکاره کېـدو، ولـې چـې روډ پـه ډامبـرو پـوخ ؤ. بيـا يـې ژر ژر يـو بـل څخـه پوښـتنه وکـړه چېـري يـو هلـک لـه بـار خر سره مو نۀ وليد، چا د هو جواب نۀ کړو ور.

سـائيکل والا بيـا وراغلـو او ورتـه يـې وويـل چـې دا د محصـول پرچـه ده، زۀ د ځنګلـي لرګـو ټـيکس غـواړم. تـور پېکـۍ ورتـه وايـي چـې لـه مـا زوی او بـار ورک دی او تـۀ مسخري کړې.

څه سپک خلګ ياست. سائيکل والا ورته وويل.

تـور پېکـۍ څـه جـواب ور نـۀ کـړ او پـه يـوه بلـه ګـوري، پـه چتکـۍ سـره يـې ټـولي ګلـۍ سـرتر پايـه وکتلې او هـر چـا څخـه د زوی او بـارخرۀ پوښـتنه کـړې. آخـر پـه چټـک تـګ سـتړې شـوه او له سترګو يې اوښکي شروع شوې.

سـائيکل والا بيـا ورتـه راغلـو ورتـه يـې وويـل، کـه ټيکس نۀ راکوې زۀ بيا رپورټ کړم.

څـه بـې مطلبـه خلـګ ياسـت، زمـا پـه زړۀ څـه تېرېـږي او تـۀ څـه کـړې. تـورپېکـۍ ورتـه وويـل. سـائيکل والا ورڅخـه لاړو صـرف دا يـې ورتـه وويـل چـې ښـۀ دی سـره ګـورو بـه. او بـاران پـه مـور پسـې ګرځـي، د بـازار ګلـۍ کلـه هغـه نـۀ وې ليـدلي او کوشـش کـوي چـې بېرتـه پـه هغـو ګليـو لاړ شـم پـه کومـو چـې راغلـی يـم. مګـر نـۀ شـي برابرېـدی، آخـر چـې نـا اميـده شـو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـین روډ کښې د یـو دوکـان تـر مـخ و درېـدی، یـو وار اوش اوش لـري، بیـا پـه ژړا برید وکړي. څه ساعت پس خرۀ ورایـل، چـا چـي د خـرۀ رایـا واورېـده ټولـو د هلـک ژړا او خـرۀ تـه پـام شـو، او یـو څـو سـپین کـالي (چـي پـه متـو یـې قمـر دسـمالونه اچـولي وو) طالبـانو هـم ورتـه وکتـل. پـه دې طالبـانو کښـې یـو طالـب دی پېژنـدو او د دوی پـه کلـي کښـې څـو کالـه طالـب پاتـه شـوی ؤ او کلـي کښـې یـې وظیفـې (ځیـرې) ټولـولې چـي کلـي والـو بـه مـلا چوڼـک بللـو. مـلا چوڼـک پـه بـل طالـب بانـدي رږغ وکـړی چـي مـلا هغـه دی دوی دوه خـو هـم بـازار تـه راغلـي دي او ځـان بانـدي ډېـر غـره دي او داسـي غـره غـره نـارې کـړي لکـه چـي بازار یې په قیمت اخستی دی.

بـل طالـب پـه نـورو رږغ وکـړی چـي ګـوره ګـوره مـلا د هغـه د خـرۀ د لړمانـه پـه برابـر وینـې، لکـه د شـینکي اخونـدزاده بیـت. بیـا یـې کـټ کـټ سـره وخنـدل. د طالبـانو پـه خنـدا ځینـي خلګـو پـه بـد نظـر ورتـه وکتـل. تـورپېکی لـه ډېـري لېـري د خـرۀ رایـا واورېـده او زر پـه دې خـوا روانـه شـوه. هـم دا وخـت د میونسـپلټۍ افسـران ګرځېـدو، او د ښـار صـفائي ګـوري. څـو تنـه پـولیس والا هـم پـه یـو بـل څنـګ مـخ او تـر شـا روان دي. ځینـي پـولیس والـو سـره توپـک او ځینـو سـره لـوئ لرګـي دي او یو بل له مخه باسي. کله یې په لرګو باندي ووهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران په ژړا ژړا کښي دا ټوله تماشه ګوري آخر دا افسران او پولیس والا باران ته ودرېدو او يو افسر په ډېره غصه او کچه ژبه کښي باران ته وايي.

تي چا کول (تهٔ څهٔ کوې) چه جګ يې (چي ولاړ يې) تاخي خبرونه نهٔ دي (تهٔ خبر نهٔ يې) د تاکي خر روډ کښي ګندګي واخلي (چي دا ستا خر په روډ کښي ګندګي اچوي) بيا دې افسر يو ناظر ته مخ کړو او حکم يې ورته وکړو چي پنځه روپۍ جرمانه ورځخه واخله.

باران د افسر په وېنا نهٔ پوهېدو خو ناظر ټوله کيسه ورته وکړه او پنځه روپۍ د جرمانې يې ځني وغوښتې.

باران خو له مخه هم ژړل او څه وخت چي دا افسران او پوليس وال ورته ودرېدل هغه نور هم ووېرېدل، ژړا يې ګر سره بنده شوه تر خُله يې ږغ نهٔ شو ايستلى او ناظر ته په جواب کښي وايي چي . ما ، ما سره روپۍ .... نه .... نشته.

څه وخت چي باران تر خُله دا الفاظ باسي له وېري کپنه اخستى ؤ.

دا وخت د بازاريانو يوه غټه مجموعه سره غونډه شوې وه. ناظر افسر ته وويل چي

صاحب! دا وايي چي ما سره روپۍ نشته. افسر په انګرېزي ژبه کښي وويل چي

دا خو ډېر غلهٔ دي، دهوکه باز خلک دي، په دې خلګو هيڅ باور نشته جيبونه يې وګوره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو پولیس والازر زر د باران د زړې سدرۍ جیبونه وکتل او ټول جیبونه یې سوروي وو، تر هر جیب یې لاس وتل او هیڅ په لاس نۀ ورغو افسر بیا زر حکم ورکړی چي نیلام ګهر ته یې یوسه او بار نیلام کړه.

باران یې له بار خرۀ سره نیلام ګهر ته روان کړو او غونډه شوې مجموعه سره خپره شوه، خرۀ بیا ورایل. تور پېکی دلته نږدې ولاړه وه مګر د غټې مجموعې له کبله یې باران نۀ لیدو اوس چي یې د خرۀ رایا واورېده زر یې شاته وکتل او اول یې خر بیا یې باران ولیدو او په ډېر چټکي سره او په ډېره مینه یې غېږ ورباندي وغوړوله، مور لا خپل زوی باندي غوړېدلې وه چي د شا له خوا پولیس والا په لاس اشاره ورته وکړه چي دا رې مې درځې (درېږۀ مۀ، درځې) تور پېکی حیرانه شوه چي څۀ چل دی څله دا دوني (دومره) ډېر سړي په باران او خرۀ پسي پسې دي.

د شا له خوا د یو سړي په زوره ناري دي. اوس اوس د تحصیل تر مخ یو بار د لرګو نیلامېږي چي د چا شوق شي یا د چا کره چي لرګي نۀ وي هغه دي راشي او بولي د ورکړي.

د تحصیل تر مخ له خرۀ یې بار خلاص کړو او تور پېکی ته یې ټوله کیسه وکړه، مګر پوهه نۀ شوه خو صرف په دې پوهه شوه چي په خپله خوښه او په زوره بار راڅخه اخلي او ډېري چیغي بغاري یې وکړې مګر........

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اتلس روپۍ د بیعه شوي بار بولۍ له یوې روپۍ څخه شروع شوه یو تور رنګه سړی ناري وهي چي دا و چ لرګي دا غټ بار په یوه روپۍ دا بولۍ جاري وي تر اووه روپو ورسېده، بیا دې تور رنګه سړي ناري کړو چي دا غټ بار دا وچ لرګي په اووه، افسوس چي له ما سره روپۍ کمي دي ګنې په والله که مو په شل ایله (پرېږ ایښی وای) کړی ؤ، که چا په دريیمه ناره جواب رانۀ کړو نو بس دا بار په اووه روپۍ ولاړو. دې سړي دوې ناري وکړې تر دریمه لمحه یو بل سړي د اتو روپو بولۍ ورکړه، درې واره بیا د اتو روپو ناري یې وکړې، مګر چا بولۍ ورنۀ کړه.

هغه تور رنګه سړي اته روپۍ واخستې او هغه یې ناظر ته ورکړې، ناظر اجازت نامه ورکړه چي لرګي یوسئ او ناظر دې تور رنګه سړي ته (چي لالا لالا به یې بالو) چي دا درې روپۍ دې ښځې (تورپېکی) ته ورکړه. لالا د تورپېکۍ په خوا روان شو چي یو سړي ور ږغ کړو چي دا باقي روپۍ مۀ ورکوئ زۀ یو وار له ناظر سره وینم. دا هغه سائیکل وال ؤ چي تور پېکۍ څخه یې ټیکس غوښتی. دې سړي ناظر ته وویل چي له سهاره په دې ښځه پسې یم، ټیکس ورڅخه غواړم، مګر دې تر اوسه ټیکس نۀ دی راکړی.

ناظر لالا ته ناره کړو چي دا درې روپۍ دغه ټیکس وال ته ورکړه، ټیکس یې هم نۀ دی ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران ته خر او کڅوړه وغیره لالا په لاس ورکړو، مور ورته وویل چي زویه چټک درځه او ویل یې چي؛

خدای خر په لاس راکړی دی که یې ور فکر شو نو دا خر به هم راڅخه خرڅ کړي.

دوی دواړه پټه خُله خر رارون کړو، څه بږغ یې نه وکړی خو ډېر خفه او پریشانه وو، د تورپېکۍ په لاس کښي د اګیو کڅوړه وه، ښه ډېر په لار ولاړو بیا یې باران ته وویل چي زویه اوس به څۀ کړو.

څه وخت چي تورپېکۍ زوی ته دا وېنا کړه نو دواړه لاسونه یې پورته کړو ګوتي یې سره ازادي کړې او د دې په لاس کښي کڅوړه په مځکه پرېوته او د اګیو کړپ شو، ټولي اګۍ ماتي شوې، تورپېکۍ چي کړپ واورېدو نو هغۀ پښه چي د قدم د مخ ته اخستلو لپاره یې پورته کړې وه په هوا کښي ونیوله او کڅوړه ته یې لاس کړو، راپورته یې کړه، کڅوړه یې خلاصه کړه چي کتل یې ټولي اګۍ ماتي شوي وې له ډېر خفګانه د تورپېکۍ په مخ توري توري چمبې (څپې) راځي او د مخ ګونایې بدله شوه. د سر له مغزو یې ځرکي خېږې ښۀ ساعت حیرانه او په پټه خُله ولاړه وه، دې ته د سیف الملوک نقل وریاد شو او ځان سره یې سوکه وویل چي ځم په بلا وځم. کڅوړه یې تر کونج ونیوله او د خُلې خوا یې کوزه کړه ټولي اګۍ یې تسي کړې او بیا یې کڅوړه د خرۀ په ځل پوري وتړله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور پېکۍ دومره پريشانه وه چې پوست او د وړيو ورګونه يې هېر شوي وو او دوی د کلي په خوا روان شول.

تر بازار لا وتلي نۀ وو چې زوی ورته وويل چې مورې! پوست او وړۍ دې ولې نۀ کړې خرڅې. د مور يې چې دې ته پام شو زر يې ووېل چې خر راوګرځوه په زړۀ مو داسې بلا کښېنسته چې هر څه مو هېر شو. په شا يې مخ کړو او دا ودرېده، په سوچ کښې شوه، لږ ساعت پس يې زوی ته ووېل چې زويه درځه دا به په کلي کښې په دکاندار خرڅ کړم داسې نۀ چې نور غلۀ په را برابر شي او دا راځخه يوسي. تر دې دا ښه دی چې تش لاړ شو. خر يې بېرته پرېښود او په مخ روان شول. څه وخت چې کلي ته ورسېدو باران خر کور ته بوتلی او مور يې پوست او وړۍ دوکاندار ته ور وړې. څه اوړه يې په واخستل او کورته راغله. تور پېکۍ چې کوټې ته ننوته او د مېړه سر ته کښېنسته او په سر يې لاس ورکښېښودو او حال يې ځنې وکړ ورته ئې خپل حال ورکړی. خالو چې په عذاب ؤ نۀ يې ښۀ او نۀ يې بد وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

اکثــر کلیــوال پــه دې خبــر وو چــي خــالو نــاجوړه دی ځـوک چـي بـه پـه خبرېـدو چـا بـه دعـا ورتـه کـړه چـي خـدای دي جـوړ او اکثـر بـه پوښـتني تـه ورتـه راتلـل او هـر یـوه بـه نسـخې ورښـوولې. او د چـا کـره بـه خـو د هـر مـرض ګـولۍ وې، هغـو بـه ګولۍ هم ورا وړې.

د خـالو ګولیـو تـه زړهٔ نـه غوښـت او ښـځي تـه یـې وویـل چـي چـا راتـه وویـل چـي اومـان در و ایشـوه او ویـې څښـه. دارو له خدایه دی، ګوره که مو دا سبب شو.

تــور پیکــۍ زر اومــان و ایشــول او د ایشــېدلو اومــانو یــوه پیالــه یــې ورکــړه. خــالو دا پیالــه و څښــله، لــه دې ســرهیڅ فائــده نــهٔ وشــوه. خــالو دا رنګــه ډېــري نســخې اســتعمال کــړې مګـر ورځ پـه ورځ مـرض زیاتېـدو. څـو ورځـي پـس چـا مشـوره ورکـړه چـي د دنیـا ټـولي نسـخې او دواوي دي پـه ځـان وکتلـې مګـر څـه فائـده درتـه ونـهٔ شـوه، اوس تـهٔ صـاحبزاده شـین ګـل اخنـدزاده لـه ورشـه چـي تعـویز او دم در وکـړي ګـوره کـه خـدای مهربانه شو او د دهٔ لیاړه (لاښه) درته دوا شوه.

خـالو تـه تـر دې لمخـه هـم خیـال ؤ چـي صـاحبزاده صـاحب لـه ورشـي مګـر هغـه تـر اوسـه ځکـه زړغ نـهٔ شـو کـړلای چـي د شـکراني لپـاره یـې څـه نـهٔ درلـود ، مګـر اوس تـور پیکـۍ ډېـر تکـرار کـړو چـي هـر څـه وي د شـین ګـل اخنـدزاده دربـار لـه بـه ځـې، څـه معلومـه چـي څـه بـه دي دارو شـي، امیـد و خـدای تـه چـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحبزاده صاحب لیاړه (لانهه) به دي دوا شي. د خالو د شین ګل آغا دربار خوش ؤ، مګر په دې حیران ؤ چي آغا صاحب خو په تش لاس چا سره نۀ ویني، نۀ دم او تعویز ورکوي او که څه لږ په لاس کښي ورهم کړي نو هغه داسي زورور نۀ دی لکه د پوره شکرانې تعویذونه او دمونه چي زورور وي. آخر یې تورپېکۍ ته وویل چي تۀ وګوره کور کښي به داسي څه شی نۀ وي چي خرڅ یې کړو. او د اخوندزاده شکرانه په برابره کړو.

تورپېکۍ ته کور معلوم ؤ چي بل داسي شی نشته چي خرڅ یې کړو بغیر د ګاڼې که ستا اجازه وي دا ګاڼه به خرڅه کړم د شکرانې لپاره به هم او د ګزران لپاره به مو هم لاس په خلاص شي.

خالو ښۀ ساعت پټه خُله شو او نفس یې دا خبره نۀ منله چي زما ښځه دي خپله ګاڼه خرڅه کړي او خپلي مجبورۍ ته یې هم وکتل، نو یې په ډېر مات زړۀ ورته وویل چي ځه خرڅ یې کړه بله چاره نشته.

خالو چي اجازه ورکوله سترګي یې پټي وې.

تورپېکۍ چي دوکاندار ته ګاڼه وروړه دوکاندار وکتله او دواړو لاس کښي ونیوله چي څومره وزن لري او ګاڼه په یوه بله خوا واړوي بیا ځای په ځای یې په ګوته ومږي اخر یې ورته وویل چي په څو دي بیعه کړې ده.

تورپېکۍ یو وار پټۀ خُله شوه بیا یې ورته وویل چي پوښتنه د بیعې کړې، تۀ یې هم وینې چي ټول زر دي نن سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو زر ډېر ګران دي څو کاله پخوا يې له ما په درې سله روپو غوښته مګر هغه وخت مي نه خرڅوله خيال مو دا ؤ چي د اولاد په واده کښي به يې استعمالوم، مګر د خدائ دا نه ده خوښه نن اړ يو بس هر څه چي ته مناسب ګڼې هغه را کړه.

دوکاندار چي درو سلو روپۍ واورېد ومسېدو او په خندا يې ورته وويل چي، نه درې سله روپۍ خو قيمت نه لري او نه يې په قيمت اخلم. دواړو چنې سره شروع کړې اخر په ۱۳۰ روپۍ تورپېکۍ له خپلي مجبورۍ څخه ورکړه او په دې روپو کښي يې د ۲۵ روپو د کور لپاره سودا وکړه.

بله ورځ تورپېکۍ د پنځوسو دوه نوټه د ټکري په څاک ګنډه کړو او مېړه يې په خره سپور کړو. د شين ګل اخوندزاده د دربار په لور روان شو.

دربار ښه ډېر لېري ؤ، خالو ډېر کمزوری شو ؤ په خره نه شو تم کېدای، په لاري به تورپېکۍ تر مټې نيولی ؤ ځای په ځای به يې له خره کښته کړو، خالو به مځکه پروت او ډېر په تکليف دربار ته ورسېدو.

تورپېکۍ او خالو کله هم دربار ته نه ؤ ورغلي، د دربار اداب نه وو ورته معلوم، کله چي يې خر د دربار په سرای ور ګډ کړو مخامخ يو سړي ور تاخ کړو او ورته وويل چي نه پوهېږې چي دا دربار دی او تا دا مردار خر په ګډ کړو، خر ځباندي (بهر) وتړه او په پښو راشئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـورپېکۍ پـه زړۀ کښـي وويـل چـي واقعـي دا خـو مـو بـې ادبـي وکـړه. چټـک يـې خـر ځبانـدي و ايسـت او د سـرای يـو خـوا تـه چـي غـټ ډډ پـروت ؤ خـر يـې پـوري وتړلـی او مېـړه يـې سـوکه پـه غېږ کښـي راکښـته کـړ، ښـۀ سـاعت خـالو دلتـه موټـان تـر تنـدي لانـدي کـړو او پـروت ؤ، تـورپېکۍ يـوه خواتـه حيرانـه ناسـته وه اخـر خـالو سـر راپورتـه کـړو، تـورپېکۍ چټکـه ور ولاړه شـوه او تکيـه يـې ورکـړه او پورتـه يـې کـړو. سـرای تـه ورننـوت او دربار ته نږدې له نورو خلګو سره کښېناسته.

تـورپېکۍ کلـه دربـار نـۀ ؤ ليـدلی نـن چـي يـې دربـار او سـرای وليـد ډېـره ورتـه حيرانـه وه چـي څـوني (څـومره) ښائسـته ځـای دی، څـوني پـراخ دی، څـه ښائسـته کـوټې دي، څرنګـه پخـې او ګلـداري يـې جـوړې کـړي دي، څـه عجبـي درختـي پکښـي دي چـي دی يـخ کښـي زرغـونې دي. بيـا يـې ځـان سـره وويـل چـي ببشـکه خـدای خپـل بزرګـان پـه دواړو جهـانو خوشـحاله سـاتي، پـه دې جهـان يـې داسـي ښائسـته ځـای ورکـړی دی، پـه هغـه جهـان بـه يـې څرنګـه ښائسـته ځايونـه وي. د دنيـا يـو کـار نـۀ کـړي مګـر بيـا هـم تـر ټولـو زياتـه دنيـا داره دي. هـر عمـل يـې د هغـه جهـان توشـه ده، ډېـر لائقـان دي، خـدای دې نور لائقان کړي.

شـين ګـل اخونـزاده دربـار کښـي دننـه ناسـت ؤ، زيارت ته څوک ورننوځي او څوک ورځخه وځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دربار په وره کښې یو سړی ناست ؤ چې هر سړی نهٔ ور پرېږدي اکثرو ته وایې چې لږ انتظار وکړئ، قربان دربار ته راځي او چې صفا کالي واله یا شملې واله چې مشهدي لونګۍ یې په سر وي هغه سیخ سیدها ورننوځي او هم ورته ولاړ شي.

ښهٔ ساعت پس تورپېکۍ خالو تر لاس ونیولو او دې سړي ته ورغلو او ورته وې ویل چې دا ناجوړه دی که چېري مو ورپرېږدې د اخونزاده صاحب ملاقات وکړو. دې سړي ورته وویل چې صبر وکړئ قربان راوځي د هر چا تقاضې به پوره کړي خو تورپېکۍ بیا ورته وویل چې دا ډېر په عذاب دی کور مو لېري دی. مګر دې سړي بیا انکار ورته وکړی. دلته یو بل سړی ولاړ ؤ چې د درباري خادمانو په جامو کښې ؤ، تورپېکۍ ته یې وویل چې ملنګ یاد کړه څه ورکه بیا به دې خلیفه صاحب ته پرېږدي او هغه به اخونزاده صاحب ته ور ولي تورپېکۍ ته خالو سوکه (په ورو) وویل چې دا زما د پټکي څاک در خلاس کړه دا ورکړه تورپېکۍ د پټکي یو څاک پوري ګنډه وه، خلاسه یې کړه یوه نیمه روپۍ پکښې ګنډه وه، هغه دې دربان ته ورکړه، دربان یو سړي ته چې دننه ؤ ور ږغ کړو چې راشه دا سړی د قربان زیارت ته راغلی دی خلیفه صاحب ته یې وروله هغه سړي چې خادم نوېدو راغلو تورپېکۍ او خالو یې دننه بوتلو درې کوټې چې یوې بلې ته سورۍ وې دوی په دې کوټو کښې روان شو او اخري کوټې ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په کوټه کښې ښې ښائسته غالۍ ويړي وې او ښۀ ګرمه وه او يو خواته ښۀ ښائسته او په صورت ګړدی توري ږيري سپين کالي او زرغون پټکی يې په سر ؤ ناست ؤ.

خادم لاس په نامه ونيول او سلام يې ور واچاوه مګر د دې سړي د سلام په جواب دوی پوه نۀ شو خو خادم ورته وويل چې صاحب دا سړی راغلی دی څه تقاضې لري او پشا روان شو ووت او لاس يې هغه نمونه په نامه نيولی ؤ.

د اخونزاده نۀ ؤ بلکې د هغه خليفه ؤ. تل تل چې مريضان وغيره راشي او د خليفه صاحب زيارت کړي ورته.

خليفه صاحب له دوارو سره د سر په اشاره روغبړ (ستړي مشي) وکړ خالو دا کوشش وکړي چې په لاس روغبړ ورسره وکړي مګر خليفه په لاس اشاره ورته وکړه چې بس کښېنه. تورپېکۍ په دې حيرانه وه چې دا کوټه ولې داسې ګرمه ده او هيچېري هم اور نشته، اخري په يو کونج کښې يوه بله سکروټه (هيټر) وليده چې تار په سکوټه پوري ؤ، بس دا يې يقين شو چې دا کوټه له دې سکروټې ګرمه ده، مګر نۀ پوهېده چې دا بيا څنګه سکروټه ده.

لږ ساعت پس خليفه صاحب پوښتنه څنې وکړه چې خير دی څه لپاره راغلي ياست الله پاک مو هر مطلب تر سره کړه.

خالو کوشش وکړو چې حال ورکړي مګر خليفه صاحب يې په وينا نۀ پوهېدو اخر تورپېکۍ ټول حال ورکړی بيا يې ورته وويل چې بس اوس راغلي يو او بله هيله مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشته او زړهٔ مو غواړي چي اخونزاده دم او تعويز راکړي ګوره که سبب شو.

بيا يې يو ساعت سر ټيټ کړو څه يې نهٔ وويل بيا يې سر راپورته کړو او وې ويل چي اوس څه غواړئ يعني تعويز او که د قربان لاړ شي. د تعويز شکرانه پنځوس روپۍ ده او د لا ښو پنځويشت که دواړه غواړئ بيا اويا روپۍ شکرانه ده. تورپېکۍ ته د تعويز او دم قيمت (شکرانه) معلومه شوه طبيعت يې بل شان شو.

بيا يې خليفه ته وويل چي تهٔ څه وايې کم ډېر زورور دی. خليفه صاحب ورته وويل چي دواړه خو تر ټولو ښهٔ دي که چېري دم کار نهٔ وکړي بيا اميد دی چي تعويز به کار وکړي. په تورپېکۍ د خليفه دې خبري اثر وکړ سل روپۍ يې ورکړې خليفه چي روپۍ ور ونيولې ډېر خوشحاله شو او په پټه خُله شونډانو کښې وخندل او يو کتاب يې چي تر مخ ورته پروت ؤ سره خلاص کړو او يو تعويز يې څني راواخست او وې نغښته بيا يې دوئ ته ونيولو او ورته وې ويل چي دا په ښي لاس کښې ونيسه او په درو سپينو جامو (کپړو) کښې وګنډه او مريض ته يې ورپه غاړه کړه تورپېکۍ ډېر په ادب سره ونيولو او په سترګو پوري ونيول او کوښل يې کړ.

خليفه بيا پرده پورته کړه او اخونزاده صاحب ته يې وويل چي قربان خدائ دي عمر نور هم زياته کړه که تکليف نهٔ وي يو بنده دي ملاقات ته راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوندزاده سره دا وخت څو کسان ناست وو او هغو ته يې وويل چې زۀ به يو وار دې سړي ته ور ښکاره شم او پورته شو او دوی ته راغلو او له دوئ يې پوښتنه وکړه تورپېکی حال ورکړی او خبره يې لاجاري وه چې اخونزاده صاحب ورته وويل چې بس بس ډېري خبري د قرآن ښې دي په مطلب د پوه يم تعويز څو خليفه صاحب درکړی دی دا ورپه غاړه کړه. زۀ به هم دم په وکړم. اخونزاده شونډان ښورول شروع کړو بيا يې پړې چوف کړو او په خُلۀ کښې يې ور تو کړو او ځني لاړو.

خليفه پاتي پيسې داسې ورته ونيولې چې په دې کښې نوري هم راکړې مګر تورپېکی پرې پوه نۀ شوه او نوټو ته يې لاس کړو بيا خليفه ورته وويل چې بس ورځئ. تورپېکی خالو تر لاس ونيوو راووت. دا شپه خالو تر نورو شپو په تکليف ؤ او ورځ په ورځ مرض زياتېدو. دم او تعويز څه اثر نۀ وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳)

هم په دې ورځو کښې د کالج يو طالب علم چې مهربان نومېده د دې کلي اوسېدونکی ؤ او د ژمي چهټۍ تېرولو لپاره کورته راغی او د خالو په بيماري خبر شو پوښتني ته راغلو هغه چې د خالو حالت وليد طبيعت يې ډېر خراب شو. تپوس ورځخه وکړ چې تر اوسه دي څه دوائي هم کړې ده که نه. خالو په زګيروي کښې څه ورته وويل مګر مهربان په پوه نهٔ شو. مهربان له تورپېکۍ ځخه پوښتنه وکړه چې څه مو ورکړي دي. تورپېکۍ ورته وويل چې ګرانه! هر څه مو ورکړي دي په کښې څه دي بوټي او که خاوري هغه مو ورکړي دي. د اخوندزاده صاحب تعويز او لاڼي يې هم ورکړې او يا روپۍ شکرانه مو ورکړه، مګر چې لوی خدای نهٔ کړي ګرانه څه وکړو. پخوانو ويلي دي چې نهٔ کړي لوی حبيب څه به وکړي خوار طبيب.......

د مهربان په دې خبرو سخت طبعيت خراب شو مګر د کلي ماحول داسي ؤ چې رېغ يې نهٔ شو کړای. پخوا هم چا په دهٔ پسې داسي خبري کړي وې چې ګوا که هغه وليان او پيران نهٔ مني او چا داسي پروپېګنډه هم کړې وه چې هغه له دينه هم منکره دی. د پلار او نيکه مذهب يې پرېښې دی او نوې لاره يې اختياره کړې ده. ملايان ملکان او ځني خلک مهربان ته په بدو سترګو ګوري. مهربان به تل داسي خبري کړې چې هغه د ملايانو او ملکانو د معمول خلاف وې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ ته يې وويل که چېري ډاکټر ته يې يوسې نو به هغه صرف څو ګولۍ درکړي هغه به ډېر زر ښه شي. نن سبا ډاآکټران هم د ملايانو او پيرانو غوندي رشوت (شکراني) اخلي خو تر ملايانو دوني ښهٔ دي چي خلګو ته صحيح نسخه ورکوي. له مهربانه ماسوا يې نور هم ځينو کسانو دا مشوره ورکړې وه.

دوی سره اوس يوه پيسه نهٔ وه چي ډاکټر ته يې يوسي خو تورپېکۍ مهربان ته وويل چي ګرانه! اوس موږ هم دا خيال لرو که خدای پاک مو کله سبب برابر کړو نو به ځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴)

یوه ورځ خالو خپلي ښځي ته وویل چي د ملک کره ورشه (ملک نوم ګوهر خان ؤ او ښځه هستمند ؤ) که یې څه قرض درکړو او هدایت یې ورکړ چي خپله نیستي ښه ورته بیان کړه. که یې زړه درته نرم شو که یې څه درکړو بله خو یوه چاره نشته. خدای مهربانه دی وس به راکړي او قرض به یې ادا کړو. تورپېکۍ هم د ملک اکا کره ورغله او د ملک د کور له ښځو سره یې روغبړ وکړ د ملک د کور ښځو د تورپېکۍ له خیرنو جامو څخه ښه کرکه کړه او خپل کالي یې ځني کتل یو ساعت وروسته ښځو له تورپېکۍ پوښتنه وکړه چي څرنګه راغلې یې خیر خو دی.

لږ کار له ملک اکا سره لرم . تورپېکۍ ورته وویل.

د ملک ښځي خپل نوکر تور ته غږ کړو چي راشه دا ښځه ملک له وروله. بیا یې سوکه ورته وویل چي د غالیو څخه یې ګوره کالي یې ډېر خیرن او سپوږن (سپږن) دي.

تور هم تورپېکۍ ته وویل چي راځه. تور شه په مخه ؤ تورپېکۍ ورپسې وه، تور له مخه د مېلمنو په کوټه ننوت او زر یې غالۍ سره ټولي کړې.

ملک اکا دا وخت له مېلمنو سره د مېلمنو په کوټه کښني ناست ؤ تورپېکۍ هم ورننوته.

تورپېکۍ اول له ملک بیا یې له دا نورو سړو سره په خُله روغبړ وکړ، اخر ملک ورته وویل چي څه لپاره راغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې. څه وایې، وایه. تورپېکۍ اول وژړل بیا یې ورته وویل چې خدای دې کور نور هم لوی کړه او خپل حال او غرض یې ورته بیان کړو.

ملک خو اول انکار ورته وکړی تورپېکۍ چې ډېر خواستونه ورته وکړو بیا ملک ورته وویل چې ما سره خو دوني (دومره) پیسې نشته چې ستا کار پرې وچلېږي. ما سره دا وخت صرف خپل چلاؤ لپاره شپږ نیمه سله روپۍ دي دا شپږ نیم سله روپۍ به قرض درکړم، مګر ګټه به ورباندې راکوې. تاسو ډېر غریبان یاست، ګټه به کمه درڅخه وغواړم او معیاد به هم اوږد درکړم. یعنې شپږ میاشتې. شپږمه میاشت به اتۀ سله روپۍ راکوئ، که چېرې مو شپږمه میاشت نۀ کړې را ، نو به بیا هره میاشت شل شل روپۍ ګټه درنه اخلم.

تورپېکۍ دا شرطونه په خوښه ومنل او له ملک یې روپۍ واخستې. ملک لس روپۍ زیاته ورکړې چې دا په زکوة قبولې کړي.

تورپېکۍ چې روپۍ لاس ته کړې، ډېرې دعاوې یې ورته وکړې او ډېره خوشحاله شوه او له ملک څخه یې په خوشحالۍ رخصت واخست. د کور په لور روانه شوه، په لارې له ډېرې خوشالۍ قدمونه ورباندې لږ دي، چټکه چټکه کور ته ورله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خالو سترګي چي په تورپېکۍ ونښتې حيران شو چي ولي داسي خوشحاله ده، د خالو تر پوښتني له مخه تورپېکۍ حال ورکړی.

خالو تر اوسه په روپو د ګټه اخستلو په باره کښي څه نهٔ ؤ اورېدلي او په دې خبر ؤ چي ملک سود خور دی. خلکو ته په سود پيسې ورکوي. دا وېره (يره) ورپيدا شوه چي دا به سود وي چي ډېر ناروا دی. له دې وېري يې پيسو ته زړهٔ نهٔ غوښت او تورپېکۍ ته يې وويل چي دا به يې په سود درکړي وي. دوارړه جهانونه به مو خراب شي. تهٔ لاړه شه له ملا صاحب څخه پوښتنه وکړه چي د سود په پيسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نهٔ.

تورپېکۍ ورته وويل چي نا په سود نهٔ دي. هغه هم ځان ته مسلمان وايي دا دي څنګه زړهٔ ته لوېږي چي هغه به داسي حرام کار کړي، دا خبرو کښي شک مهٔ اچوه.

د تورپېکۍ په خبرو د خالو تسلي نهٔ وشوه او تورپېکۍ يې مجبوره کړه او ملا صاحب ته ورغله او پوښتنه يې ځني وکړه چي د سود په پيسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نهٔ. ملا چي د تورپېکۍ خبري واورېدې په زوره يې کليمه وويله بيا يې ورته وويل چي د سود په پيسو علاج هيڅکله نهٔ دی روا، سود ډېر سخت ناروا دی. په کتاب کښي سود ورکونکي او اخستونکي لپاره سخت عذاب بيان شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا صاحب ته د خپلو خبرو په دوران کښي خيال ور پيدا شو چي کلي کښي بغير د ملک بل څوک خو دا کاروبار نۀ کوي او که ملک په دې خبر شو لا دې ښځې روپۍ په دې واپس ور وړې چي ملا صاحب وويل چي سود حرام او ګناه ده نو په والله.........

بيا يې تورپېکۍ ته وويل چي ګوره په سود به نۀ وي او تۀ دا راته ووايه چي له چا او څنګه دې ځني واخستې. په جواب کښي تورپېکۍ ورته وويل چي ملا صاحب له ملک صاحب مو اخستي دي، مګر په سود مه نۀ دي غوښتي او نۀ دۀ راته ويلي دي چي په سود دي. ما قرض وغوښتی او دۀ راته وويل چي په ګټه ده.

ملا د تورپېکۍ له خبرو پس وويل چي دا به دي ويل دا خو سود نۀ دی، تۀ لږ انتظار وکړه زۀ کتاب وګورم او يو غټ کتاب يې راواخست او وير (خور) يې کړو. سر يې پرې ټيټ کړو ګوتي يې يو بل ځای پرې ښورولې (تاوهي) او يوه بله ورقه (پاڼه) يوه بله خواته اړوي اخر په يوه مخ ښۀ تر ډېره سر ټيټ کړی وروسته يې تورپېکۍ ته وويل چي غوږ ونيسه او يو عربي عبارت يې ولوست بيا تورپېکۍ څخه سوال وکړي چي پوه شوې که نۀ.

نۀ صاحب، دا خو د خدای د کتاب توري دي. په دې خو مرغان هم نۀ پوهېږي. موږ ګناګاره په دې څه پوهېږو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې خو ستا غوندي لائقان پوهېداى شي. تورپېکۍ ورته وويل.

هو چا چي علم نهٔ وي کړى هغه په دې نهٔ پوهېږي. ملا ورته وويل. ښه په دې کښي يې ليکلي دي چي ډېر خلګ په ګټه او په سود کښي فرق نهٔ شي کړاى، مګر سود او ګټه يو له بله بېل دي، سود ناروا دى او سود دې ته وايي چي سود پکښي ياد شي او يا يې د اخستونکي لاد ورکونکي په نيت کښي سود وي.

تاسو نهٔ سود پکښي ياد کړى او دا هم ښکاره خبره ده چي په ستاسو د يوه هم په نيت کښي سود نهٔ ؤ، نو دا سود نهٔ دى، دا تا هم په ګټه اخستى دى او هغه هم په ګټه درکړى دى نو دا په ګټه ده، ګټه روا ده، بلکې که څوک مجبوره وي او هغه ته داسي په ګټه څوک څه روپۍ ورکړي دا خو لويه نيکي ده نو بايد ورکونکي ته دعا وکړي.

تورپېکۍ چي د ملا صاحب فتوا واورېده ډېره خوشحاله شوه او ملا صاحب ته يې وويل چي تاسو دي خداى لري په موږ خو داسي توره تياره ده پخوانۍ وېنا ده چي فلانکى د دوو خرو دانه نهٔ شي جلا کولاى. په موږ هم داسي تياره ده چي په سود او ګټه نهٔ پوهېږو، دا رنګي څو خبري تورپېکۍ وکړې او بيا ورڅخه روانه شوه کورته چي ورغله او مېړه ته يې حال ورکړ هغه ډېر خوشحاله شو بيا يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښـځي تـه وویـل چـي یـو دا همـت لا وکـړه چـي سبا لپـاره څـوک پیدا کړه چي ډاکټر ته مو ورسوي.

تـورپېکۍ خیـال وکـړو چـي چـا لـه ورشـم اخـر یـې ځـان سره وویـل چـي د چـا کـره هـم نـۀ ځـم د خپـل تربـره او لـوره (لېـور) چـه کـالو نـومېږي کـره بـه ځـم کـه څـه هـم دوی دواړه لـه ډېـره وخـت د پـلار پـه میـراث او د خـور پـه ولـور سـره مـرور دي نـن ورځ داسـي ده چـي بـه ورځـم او کـه ور نـۀ شـمه نـو بـه تربـور او لېـور راتـه وایـي چـي دا خـو دي نـۀ راتـه ویـل او کـه بـل څـوک راسـره لاړ شـي هـم دا کلیـوال بـه پـه کـالو خانـدي زمـا د کـالو او مېـړه مـو څـه فـرق دی. دا خنـدا پـه کـالو نـۀ ده بلکـې پـه مـوږ ده، ولـي چـي ټـول یـو کهـول او عزیـزان یـو، دوی دواړه سـره ورونـه دي، نـۀ بـل چـا لـه ځـم او کالو که نۀ تلو هم په دې پلا (ځل) به یې مجبوره کوم.

لـه ډېـري اوږدې مـودې بعـد نـن تـورپېکۍ د خـالو کـور تـه ورغلـه ټـول کـور والـو پـه مینـه روغبـړ ورسـره وکـړی او ښـۀ عـزت یـې ورکـړی. چـای ډوډۍ یـې ورکـړه ښـۀ سـاعت پـه نـورو ګپـو او خبـرو سـره لګیـا وو، وروسـتـه کـالو پوښـتنه ځنـي وکـړه چـي خیـر ۀ څنګـه راغلـې؟ تـورپېکۍ هـم غـرض ورتـه بیـان کـړو کـالو وویـل: چـي ښـۀ وشـو چـي تـۀ راغلـې، زمـا هـم زړۀ غوښـت چـي درغلـی وای، مګـر پښـې راتـه درنـې وې، خـوا مـه ډېـره بـده وه، مګـر چـي بـدبختي ...... (د کـالو ږغ ژړا غونـدي شـو) او تورپېکۍ سره یې قول وکړ چي بس زۀ به درشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار کالو په کلي کښي اس له چا وغوښت او خالو کورته ورغلو، لمر چي ښۀ تود شو خالو يې په اس سپور کړو او کالو د اس زين ونيولو په پښو ورسره روان شو ډېر ارام ارام روان ؤ کله چي هسپتال ته ورسېدو خالو يې له اسه سوړ (کوز) کړو. اس يې په هسپتال کښي په تمبه (ستنه) پوري وتړو.

د ډاکټر د کمرې له مخه د مريضانو ډېر رش وو، ځوک تږوخي او ځوک زګېروی لري او سرونه مړۀ په ځړېږي. چا مخ پټ کړی پروت دی او هر سړی دا کوشش کوي چي زۀ له مخه ورشم، مګر دروازۀ کښي يو سړی ناست دی يو لښته يې په لاس کښي ده هر ځوک نۀ ور پرېږدي دوه درې سړي پرېږدي چي هغه راووځي بيا دا نور سړي ور پرېږدي نور مريضان هم وار په وار راتلو او له مريضانو سره به کښېنستو، مګر د صفا کالو (جامو) د لوی شملې يا ښۀ صورت مند ملايان چي بيت به يې په لاس کښي ؤ چي راتلو سيخ به ورننوتو دا سړی چي په وره کښي ناست ؤ ورته ولاړ به شو او لاس به يې ورته پورته کړو او سلام به يې ورته وکړ چي راوځي ځيني ددې سړي په لاس کښي څه ورکړي، تر غرمې داسي عمل جاري ؤ، کالو څو ځله دې سړي ته فرياد وکړو چي زما مريض ډېر په عذاب دی کور مو هم لېري په کلي کښي دی، تۀ مهرباني وکړه موږ ورپرېږده. مګر دا سړی هر واري کالو ته وايي چي دا ستا غوندي دا ټول خلک ناست

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي تـهٔ هـم کښېـښنه چـي تازيلـه (تـادي) دي ده بيـا ثخلـه راتلـې، اول بـه دي خپـل کـار کـوو چـي لـه کـاره فارغـه شـوی وای بيـا بـه دي مـريض راوسـتو. مريضـان د ور پرېښـولو پـه انتظـار کښـي ؤ چي ډاکټر له خپلي کمرې راووت او موټر ته ودرېد.

دا دروازه کښـي ناسـت سـړي مريضـانو تـه وايـي چـي ډاکټـر صـاحب لاړو بيـا نـهٔ راځـي چهتـۍ شـو، هسـپتال بنـد شـو، کـه څـوک ډېـر پـه عـذاب دی يـا يـې تازيلـه (تـادي) وي هغـه دي مازيګر د ډاکټر صاحب کورته ورشي کنې سبا سهار راشئ.

کـالو چـي دا واورېـد زر ډاکټـر تـه ورغلـو او ورتـه وې ويـل چـي صـاحب زمـا مـريض ډېـر پـه تکليـف دی او کـور مـو هـم لېـري پـه کلـي کښـي دی، تـهٔ مهربـاني وکـړه اوس يـې وګـوره ډېري دعا به درته وکړو کور دي ودان شه.

ډاکټـر کـالو تـه څـه جـواب ورنـهٔ کـړو او مـوټر کښـي کښېنسـتو، کـالو دا خيـال وکـړو چـي زمـا خبـره يـې نـهٔ واورېـده زر لـه بلـه څنګـه ورسـره راجـار ووت او بيـا يـې هغـه وېنـا ورتـه وکـړه. دې وار ډاکټـر صـرف دومـره قـدر تکليـف وکـړو چـي پـه سـترګو يـې کـالو تـه اشـاره وکـړه چـي لېـري شـه او مـوټر يـې روان کـړو. کـالو يـو سـاعت پـه دې ځـای حيـران ولاړ ؤ او ځـان سـره يـې وويـل چـي افسـوس مـوږ سـره څـه نشـته غريبـان يـو کنـې والله کـه ډاکټـر سـترګي داسـي بـدي را اړولـي وې، کـه چېـري مـو هغسـي شـمله وه يـا مـه جـامې صـفا وې خـو بـه ډاکټـر پـه پښـو کورتـه پـه منډه راسره تلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو لا په دې ځای ؤ یو ځوان ورته ودرېد او ورته یې وویل چې اکا ځله داسي پرېشانه یې؟
کالو حال ورکړو دې ځوان ورته وویل چې اکا د ټول افسران داسي دي، ته ګوره ډاکټر به مریضان په هسپتال کښي کتل مګر صرف د روپو اخستلو لپاره په کور کښي یې ګوري او هسپتال کښي ټوله ورځ په ګپه تېره کړي او موږ خو ټول عمر د دې ناانصافي خلاف ناري وهو، زموږ ناري صحیح دي موږ په حق یو، حکومت زموږ په ضد دی او صرف د دې وجې چې دا خلک غوږ نۀ ونیسي، په خلګو کښي بد نامه کولو لپاره د کرایه دارو ملایانو او ملکانو په ذریعه د کفر پرګنډې (پروپیګنډې) راپسي کړي، کالو ورته وویل چې هو ځوانه ستا خبري صحیح دي، زموږ په کلي کښي دوه ځوانان چې مهربان او روښان نومېږي هغه تل داسي خبري موږ ته کړي، مګر زموږ د ملک کورنۍ او ملا صاحب له دوی ډېر بد وړي. ملا صاحب تل وایي چې د دوی خبري ته غوږ مۀ نیسئ، له روسه (Russia) پیسي ورته راځي، مګر موږ چې د دوی خوی عمل ته وګورو د ملا خبري ټولي غلطي دي، کوم څه چې ملا په دوی پسي وایي هغه موږ تر اوسه نۀ دي پکښي لیدلي او اکثر کلیوال اوس د دوئ خبرو ته غوږ نیسي او هره خبره یې مني.
دې ځوان او کالو ښۀ تر ډېره داسي خبري وکړې اخر دې ځوان کالو ته وویل چې اوس دي زۀ څه خذمت وکړم که

(c) ketabton.com: The Digital Library

مریض ډېر په عذاب دی نو به زۀ.... دې ځوان لا دا خبره نۀ وه ختمه کړې چې کالو ورته وویل ګرانه مریض مه ډېر په عذاب دی که تۀ چا ته څه ویلی شې نو ډېره نیکي به دي وي.

اول دې ځوان د خالو حال وکتو بیا یې د هستپال یو کمپوډر چې هغه ددې ځوان شناخته او ملګری ۇ ته ور وستو هغه چې یې نبض وکتلی او یو د نشې اینجکشن یې ور ولګوئ او ورته وې ویل چې د مریض علاج خامخا وکړئ د مرض تازه شپې دي، علاج به یې زر وشي او که علاج اوس نۀ وکړئ نو به ډېر درته په عذاب شي. ډاکټر ته ضرور ورشه کالو دې ځوان او کمپوډر ته دعا وکړه او رخصت یې ځني واخست. کالو ځان سره سوچ وکړ چې تر شپه کړلو دا ښۀ ده چې د ډاکټر کورته ورشم که یې چېرې مریض ته څه دوائي راکړه او خالو یې بیا په اس سپور کړو او د ډاکټر د کور په لور روان شو. د ډاکټر د کور لار د بازار په میان (منځ) کښې تېرېده. کالو هم په دې لار روان ۇ له هسپتاله لږ په مخ لاړو په چورنګۍ ولاړ پولیس وال ور تاخ کړو او په دهکه دهکه یې له روډه کالو او اس و ایستو او کالو ته په غصه کښې وایي چې نۀ پوهېږې چې اوس دفتران چهټي کېږي او په دې روډ صاحبان تېرېږي. کالو مجبوراً په یوه اوږده لار کورته ور ورسېد، د څو ګهنټو انتظاره پس د ډاکټر د یوې کوټې ور خلاس شو او یو سړی په وره (دروازه) کښې ودرېد او ږغ یې کړو چې مریضان دي راشي خپل خپل لمبر دي واخلي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت د بیمارانو شمېر تر پنځلس رسېدلی ؤ، کالو تر ټولو لومړی راغلی ؤ، مګر په اتم لمبر ودرېد او څه وخت چي کالو ته دا معلومه شوه چي ډاکټر له مریضانو شل روپۍ فیس اخلي زر له قطاره ووت او خالو ته یې وویل چي ډاکټر خو په مریض شل روپۍ اخلي او ما سره خو هیڅ نشته خالو هم شل روپۍ ورکړې او کالو بېرته په خپل لمبر ودرېدو، څه وخت چي د کالو لمبر رالو او کالو هم خالو تر لاس ونیوو او د ډاکټر کمرې ته ورننوت او په کرسۍ کښي کښېنستو او کالو پخپله ورته ولاړ ؤ ډاکتر ته یې د مریض حال ورکړ.

ډاکټر ښۀ په تسلي د کالو په سینه دربین کېښو ډاکتر د دۀ معاینه کوله چي خالو وټوخل په ټوخلو ډاکټر هغه ته غصه وکړه او زر یې په سونډه (پوزه) او خُله دسمال ونیوو او ورته وویل چي بل وار خیال کړه دا مي خپل کور دی (د خپل فیس لپاره څۀ نه درته وایم) کنې په زوره زوره به مي ایستلې او زر یې په پرچه نسخه ور ولیکله او کالو ته یې وویل چي خیر اوس هم بچت (بچ) دی، کنې ټې بې کېدو خطره یې وه، دا دوائي له بازاره واخله او دا یو بوتل شربت ما سره پروت دی په بازار کښي یې لس روپۍ قیمت دی خو تۀ اوه روپۍ راکړه بس یوه هفته چي مریض ته دا دوائي ورکړې ښۀ به شي. شل روپۍ خپل فیس او اووه روپۍ د بوتل راکړه، بس ورځۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو لس روپۍ کالو ته نوري ورکړې کالو لس روپۍ ډاکټر ته ورکړې ډاکټر درې روپۍ واپس ورکړې او خالو یې تر لاس ونیولو او ووت.

خالو یې یوه دېوال ته کښېنوو، کالو څه روپۍ نوري ځني واخستې په منډه یې له بازاره دوائي راوړه او خالو یې په اس سپور کړو کورته روان شو.

ماښام دوی ښه ناوخته ورسېدو، تور پېکۍ د کالو د ډوډۍ بندوبست وکړی اول یې چاۍ ورته پخې کړې وروسته یې ډوډۍ ورکړه، څه وخت چي یې ډوډۍ وخوړله تور پېکۍ ته یې د ګولۍ او شربتو د استعمال طریقه وښووله او کورته روان شو. تورپېکۍ ډېر ورته وویل چي نیمه شپه ده کهول به ټول ویده وي او دلې ویده شه، مګر کالو خبره نۀ منله او کورته لاړ. خالو دا وخت له سفره ډېر په تکلیف ؤ دردونه یې زیاته کېدو، هډونه یې خوږېدل تورپېکۍ هم د هدایت مطابق ګولۍ او شربت (دوائي) ورکړه لږ ساعت کښي خالو په ارام شو او ټوله شپه یې په ارام تېره کړه. درې ورځي چي خالو دوائي استعمال کړه پخپله د ناستي او ولاړي قابل شو چي دوائي یې ختمه کړه یو مخ له مرضه جوړ شو مګر ناجوړۍ ډېر کمزوری کړی ؤ او د کار کولو توفیق یې نۀ درلود او کله چي کارته لاس وروړي نو هغه ورځ به په تکلیف شو ځکه څه موده کارته لاس نۀ ور وړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مهربـان چهتيـاني ختمـي شـوې. يـوه ورځ د کلـي اکثـرو کـورو تـه د رخصـت لپـاره ورغلـی، د خـالو خـوا تـه هـم راغلـی، د خـالو روغ صـحت چـي يـې وليـد ډېـر خوشـحاله شـو او ورته يې وويل چي

کاکـا اوس بـه پوهېـدلی يـې چـي انسـان نـاجوړه شـي زر دي پـه ډاکتـر عـلاج کـړي، ملايـان او پيرانـو لـه دي نـۀ ځـي. هغـوی پـه قـرآن پـاک اوداسـه او لمانځـه پوهېـدای شـي نـۀ پـه مرضـو. نـۀ ګـورې چـي دوی پخپلـه نـاجوړه شـي زر زر ډاکتـر تـه منـډي وهـي، مګـر خلکـو تـه وايـي چـي ډاکتـر تـه مـۀ ځـئ. مـوږ لـه راځـئ. مقصـد يـې صـرف شـکوّنه وي او هـم پـه دې خبـرو دوی پـه مـا او زمـا پـه ملګـرو پسـې ناحقـه خبـري کـړي. اوس زۀ رخصـت تـه راغلـی يـم، مګـر يـوه خبـره د خيـر درتـه کـړم. هغـه دا چـي خپـل ژونـد تـه خيـال وکـړه څـه رنګـه دي پـه بربـادۍ او مسـکينۍ کښـي تېـر کـړو، مګـر د زوی ژونـد مـۀ خرابـوه، هغـه سـکول کښي داخل کړه چي د سبا ژوند يې په سهولت وي.

لــه دې خبـرو بعـد مهربـان رخصـت واخسـت او ولاړ شـو. څـه وخـت چـي مهربـان څپلـۍ پـه پښـو کـولې بيـا يـې خـالو تـه وويـل کـه مـو چېـري څـه وخـت وي لامـو څـه کـار پـه بـازار کښـي وي ماتـه ووايـه. انشـاالله زۀ بـه ستاسـو کـار وکـړم. خـالو ورتـه وويـل چـي نـۀ اوس خـو داسـي کـار نشـته او کـه کلـه اړ شـو نـو بـل څـوک خـو نشـته ضـرور بـه تـا لـه درځـو او سـتا نيکـه مشـوره کلـه بـه هـم زمـوږ نـۀ هېرېـږي. خوشـحاله اوسـې او پـه خپـل مقصـد کښـي بـه تـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاميـاب يـې. دعـا درتـه کـړو. مهربـان روان شـو خـالو ډېـر ورتـه حيـران ؤ چـي داسـي ښـۀ ځـوان دی، داسـي ښـې خبـري کـړي، خلګـو تـه ښـې مشـورې ورکـوي او چـي وس يـې وي هـر چـا سـره نيکـي کـړي. لـه بـدو ډېـر بـد وړي، دا عقـل يـې ټـول د تعليـم لـه وجـي دی ملايـان او ملکـان چـي بـد ورتـه وايـي هغـه وجـه هـم دا ده چـي دی ددوی بدو کارو ته بد وايي او هغه يې ښۀ نۀ يسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

شپږ میاشتي تېري شوې یوه ورځ د ملک نوکر تور د خالو کور ته ورغلی او خالو ته یې وویل چي ملک صاحب رالېږلی یم چي زما د روپو معیاد پوره دی او څو ورځي زیاته تېري شوې او زما قرض دي درکړي.

د تور راتګ او خبري د خالو لپاره سخت د پریشاني سبب وګرځېدی او خالو ته معلومه وه چي په مقرر شوي معیاد که څوک د ملک قرض نهٔ ورکړي په هغه خیر زیاته حرام دی. ښهٔ ساعت په فکر کښي ؤ چي څه وکړم......... اخر یې تور ته وویل چي ګرانه! زهٔ خو اوس له مرضه پورته شوی یم او په کار بار مي شروع کړې ده. تهٔ ملک صاحب ته ووایه چي انشاالله څو ورځو کښي به د دهٔ حق ورکړم. دهٔ له موږ سره ډېره نیکي وکړه او موږ یې په ډېره سخته مجبوري کښي وچلولو، نو زهٔ به هم زر خپل حق ورکړم. تور چي ملک ته د خالو وېنا وکړه هغه ډېر غصه شو څو کنځلي یې وکړې، بیا یې یو غټ سوټی راواخست او په تور باندي یې بږغ وکړ چي راځه او ډېر له قهره ډک د خالو کورته لاړ.

خالو چي ملک ولید پوه شو او وېري واخست، زر یې ایت الکرسي وویله او په ځان یې چوف کړه او توریکۍ ته یې وویل زر کالی راواخله او یوه ښهٔ صفا کالی که وي ویړ یې کړه ملک صاحب راغو. تور پیکۍ زر کالی خواره کړو او خالو په ملک بږغ وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداى دي راولـه دې خـوا تـه راځـه دلتـه پـه مـخ کښـې لرګي او مرداري ده.

ملـک ډېـر غصـه ؤ سـترګي يـې غتـې راختلـې وې چـې خـالو تـه ور نـږدې شـو د هـر څـه لـه مخـه يـې تـر خُلـه ووت چـې پـور اخلـې ډېـر خوشـحاله کېـږې چـې ادا کـوې يـې بيـا زور درکـوي، بس نوري خبري پرېږده ماته خپل حق راکوه.

خـالو د ملـک پـه لاس کښـې لرګـى وليـد او غصـه يـې واورېـده سـخت ووېرېـدى او کپنـا واخسـت او ملـک تـه وايـي چـې خير دى تۀ کښېنه تا به نۀ خفه کوو.

ملـک چـې دا الفـاظ واورېـدو نـور غصـه شـو چـې ښـۀ نـۀ مـو خفـه کـوې، زۀ څـه وخت راغلـى يـم خپـل حق غـواړم چـې پـه زوره يـې درڅخـه واخلـم بـس د ځـان خيـر دي پـه دې کښـې دى، نـوري خبري مۀ کړه.

هـم دا وخـت د کلـي مـلا صـاحب يـو خواتـه تېرېـدو هغـه چـې د ملـک د خـالو پـه غـولي کښـې وليـد حيـران شـو چـې ملـک ګـوره او د خـالو کـور بيـا يـې خيـال وکـړ چـې خـالو ډېـر مسـکين دى چېـري ملـک زکـوة يـا خيـرات خـو نـۀ ورکـوي او د خـالو کورتـه مـلا صاحب هم راغلو.

ملـک چـې مـلا صـاحب وليـد او ورتـه يـې وويـل چـې مـلا صـاحب دې نمـک حـرام تـه مـې پـور ورکـړى ؤ اوس خپـل حـق غـواړم مګـر دى ځـان راتـه منجـوي، تـۀ ووايـه څـۀ ورسـره وکـړم. پـه خپل حق وصولولو خو مرګ هم راته روا دى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا زر ورته وويل چي بېشکه کتاب کښي دا راغلي دي که څوک چاته په حق انکار وکړي حقدار ته يې مرګ روا دی مګر تۀ وار وکړه، خالو څه وايي:

ملا صاحب ډېر په غصه خالو ته نصيحت وکړی چي ولي ظالمه! دا خو زما په ياد دي چه تورپېکې راغلله او ما څخه يې پوښتنه وکړه ډېره خوشحاله وه او که چېري صاحب روپۍ مۀ وايه درکړي اوس به مړ وې، د کفن پيسې به نۀ وې درسره، دۀ ډېر ښۀ درسره وکړو نو نن ولي داسي کړې، حق يې ورکړه.
خالو په کپنا کپنا کښي ورته وويل چي زۀ هم مسلمان يم د چا حق مه نۀ دی خوړلی او نۀ دي خدای تعالی توفيق راکوي او نۀ د داسي زورورو حق څوک خوړلی شي، مګر زۀ تر اوسه بيمار وم، تاسو ليدم اوس راپورته شوی يم او په کار مو لاس پوري کړی دی. بېګاه مي هم تور پېکۍ ته دا نقل کړو چي ملک د روپو معياد پوره دی بلکې څو ورځي زياته تېري شوي دي، دۀ په ډېره مجبوري کښي موږ سره مدد وکړ او موږ تر اوسه روپۍ نۀ دي برابري کړي، دا وخت يوه پيسه په کور کښي نۀ لرو.

د ملک دا يقين ؤ چي په کور کښي يو پيسه نشته مګر وې ويل چي دروغ مۀ وايه ماته معلوم دی چي ستا په کور کښي څه شته او څه نشته. بيا يې په زوره تور ته رږغ کړو چي هلکه توره! د کور تلاشي يې واخله بيا يې ملا ته مخ کړو او ورته يې وويل چي وا ملا صاحب اوس يې له کوره روپۍ کاږم که نۀ ؤ د دې سړي دروغ در ښکاره کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـور يـې د کـور تلاشـي واخسـته کـونج کـونج يـې وکتـې مګـر هـيڅ يې نـه کـړو پيـدا ، او ملـک تـه يې وويـل چـي صـاحب مـا خـو د کـور هـر کـونج (ګـوټ) او سـوروی (سـوري) وکتلـو هـيڅ مـه نـهٔ کړو پيدا ، نهٔ پوهېږم چي چېري يې چيخلي (منډلي) دي.

ملـک بيـا تـور تـه پـه غصـه کښـي وايـي چـي ګـوره زهٔ درتـه وايـم چـي شـته او تـهٔ وايـې چـي نشـته. د دې مقصـد خـو دا دی چـي زهٔ دروغ وايـم او تـهٔ رښـتيا. ملـک سـوټی ورسـره پورتـه کـړو او د تـور پـه خـوا يـې پـه زوره وځنـډلو تـور يـوه خـوا تـه شـو او سـوټی د خـالو پـه ورانـه ولګېـدو. د خـالو تـر خُلـه لويـه چيغـه ووتـه چـي مـړ دي کـړم ظالمـه. ملـک چـي د خـالو چيغـه واورېـده چـي ماتـه يـې ظـالم وويلـو زر يـې بـل سـوټی ورسـره کـړو او پـه مـلا يـې ووهـو. بيـا يـې يـوه مضـبوطه پلتـه (لغتـه) ور وځنډلـه او هـر څـه چـي پـه خُلـه ورته راځي هغه خالو ته وايي.

تـورپېکۍ چـي دا وليـد زر يـې قـرآن ملـک تـه ونيـو چـي دې قرآن ته وګوره بس که.

ملــک د تــور پېکــۍ خواتــه ســترګي ور واړولــې او وې ويـل چـي دا ټولـه مـرداري سـتا لـه لاسـه ده. تـا قـرض واخسـت او اوس راته انکار کړې.

څـه وخـت چـي ملـک تـورپېکۍ تـه غصـه کـړه مـلا صـاحب رېـغ وکـړی چـي هـو صـاحب دا ټـولي کيسـې خـو د ښـځو لـه لاسـه خرابي دي، دا ښځه که مهٔ وايه نو به دا زړهٔ شينی نهٔ ؤ.

ښـهٔ سـاعت ملـک پـه غصـه غصـه کښـي ډېـري بـې پـردې خبـري وکـړې، اخـر کښـي يـې وويـل چـي اوس ځـم کـه مـو پـه يـوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوتـه (هفتـه) کښي ماتـه پیسـې کورتـه نـهٔ راوړې نـو بـه لـه تاسـو دا پیغله لور درخانۍ په خپل کور کښېنوم او ملک ورڅخه ووت.

د ملـک دهمکـۍ او کـورنۍ نیسـتۍ ټـول کـور پـه ځـان حیـران کـړو او پـه کـور ژړا فریـاد ګـډ شـو. ټـول کلـي دا ژړا واوریـده هـر سـړي کوشـش کـوی چـي پـه منـډه ورشـي چـي څـه وشـو. څـوک پکښـي مـړهٔ شـول او کـه نـوره څـه بـلا پـه ګـډه شـوه. څـوک چـي راځـي پـه حـال خبـر شـي او یـو خواتـه کښـېني او خواخـوږي کـوي او د ملـک د رویـې غندنـه وکـړي. څـه وخـت چـي د عـامي خواخـوږي اظهـار خـتم شـو او روشـن خـان نـومي یـو ځـوان چـي د مهربـان ملګـری ؤ وې ویـل چـي ګـورئ دا بدسـلوکي نـن یـوازي د خـالو اکـا سـره نـهٔ کېـږي. زمـوږ د کلـي والـو سـره تـل کېـږي. او دا زمـوږ د ټولـو سـره ګـډه ده. زمـوږ پـه کلـي ډېـره تیـاره ده، ملکـان ظلـم پـه کـړي، ملایـان فتـوې ورکـوي تـر څـو چـي د ملکـانو ملکـي مـو نـهٔ وي ختمـه کـړې او ملایـان مـو پـه سـمه لار نـهٔ وي روان کـړي دا بـه کېـږي. دا ستاسـو خبـري بـې معنـې دي، تـر څـو چـي مـوږ ملـک ګـوهر تـه یـو مـوټي شـوي نـهٔ یـو او د ملـک ملکـي او د خانـانو خـاني مـو نـهٔ وي ورکـه کـړې دا ظلـم بـه کېـږي او د دوی ملکـي او خـاني مـوږ پـه اتفـاق زر ختمـولی شـو. دا مـوږ چـي ملایـان او ملکـان بـد او کـافران بـولي د هغـه صـرف دا وجـه ده چـي مـوږ ملکـانو تـه وایـو چـي ظلـم او نـاروا مـهٔ کـوئ او ملایـانو تـه وایـو چـي ددې ملاتـړ مـهٔ کـړی. دوی دواړه مفـت خـواره او حرامخـواره دي، ځکـه مـو بـد یسـي. کـه چېـري زمـوږ نظـام راشـي بیـا بـه نـهٔ ظلـم وي او نـهٔ حرامخـوري او مفـت خـواره او ځکـه دوی تاسـو راتـه لمسـوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی په خپل انجام پوه دي. روشن خان تولي خبري په زړهٔ پوري وې په هر چا ښې لګېدې مګر ملایانو په علاقه کښي په روشن خان او ددهٔ په ملګرو پسې ناجائزه توهمتونه لګولي وو او که څوک ددوی خبرو ته ښهٔ ووایي یا یې ملګری شي هغه هم د توهمت مالک شي، ځکه دلته د ملګرتیا یا د حق ویلو ږغ چانهٔ وکړ او څه وخت خلګ سره ولاړ وو بیا لاړو، هر یوه به بل ته ویل چي خبرې یې صحیح او ښې وکړې افرین شه مګر موږ.........

سبا سهار خالو خپل ورور کالو ته ورغلو هغه ته یې د ملک تولې کیسه وکړه د هغه تجویز دا ؤ چي مځکه خرڅه کړه مګر خالو دا تجویز نهٔ منلو ځکه چي اوس په دې پټې پوري مې ذات قام کلی او هدیره معلومه ده، که مځکه نهٔ وي نو دنیا به څه راته وایي. بل تجویز هغه دا ورکړو چي دوه خرهٔ لرې دا خرڅ کړه مګر دا تجویز یې هم خوښ نهٔ ؤ ځکه چي خرهٔ که خرڅ کړم د بل کار نهٔ یم اوس هم دا خرهٔ مې د روزۍ ذریعه ده، تر خرو خو مځکه ښهٔ ده چي خرڅه یې کړم، مګر هغه هم نهٔ خرڅوم.

اخر خالو پخپله دې ورور ته وویل چي مځکه په ګروه کړم چي کله مي وس پیدا کړو خلاسه به یې کړم، فی الحال به له دې بلا ځان په خلاس کړم. کالو ښهٔ ساعت په فکر کښي ؤ اخر یې تر خپلو تجویزو دا تجویز خوښ شو. خالو دا مشوره له تورپېکۍ سره هم وکړه هغې هم ور خوښه کړه خالو اوس سړی غواړي چي روپۍ ورځخه واخلي او مځکه ګروه کړي، مګر کلي کښي څوک داسي هستمند نهٔ ؤ اخر یوه شپه خالو څو کسان ځان سره ملګري کړو او ملک کورته ورغلو چي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مځکه په قرض کښي ګروه کړه یا یې په قیمت واخله مګر هغه ورته انکار وکړي او ډېر په غصه یې ورته وویل چي تر اوسه دي ولې دې ته فکر نهٔ ؤ اوس چي په دې پوه شوې چي ملک زوی ته وادهٔ غواړي او تهٔ ووېرېدې چي له ما لور نهٔ بوځي په دې ځان پوه که چي بل چاته یې ور نهٔ کړې، ستا لور به زما د زوی وي اوس لور په خوښه راکړه دا روپۍ هم درپاته نوري به هم در کړم زما مځکي ډېري دي هغه نهٔ شم ابادولی ستا مځکه به څهٔ کوم. البته اوس به دومره نیکي درسره وکړم چي یوه هفته به نور معیاد درکړم د لور په باره کښي یې ورته وویل چي لور دي زوی ته وادهٔ غواړم کني ستا تر کور بل ښهٔ ځای چېري دی او دا به هم ډېره عجبه او ستاسو د شان خلاف به وي چي تهٔ لور راکړې او زهٔ لور درکړم، خو زما خبره په غوږ کښي ونیسه. خالو ډېر خواستونه ورته وکړو مګر د ملک تر خُله چي یو وار (ځل) الفاظ ووت نو هغه داسي مثال لري لکه چي په پرښه په کاڼي ولیکل شي.

اخر خالو ناامیده ځني روان شو او په دې یې زړهٔ خوشحاله ؤ چي یوه هفته یې نور معیاد راکړ.

بله ورځ سهار وختي یو بل کلي ته لاړ دلته یو ښهٔ شتمن سړی دی چي د جمک په نامه مشهور دی. په خپل کلي کښي یې مځکي لږ دي لاکن په شاوخوا کلو کښي یې ډېري مځکي دي. له چا یې په قیمت اخستي دي او له چا یې ګروه کړي دي. خالو چي ورغلو او دې سړي سره یې ولید او مجلس یې ورته وکړو دې سړي ته د خالو مځکه له پخوا معلومه وه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې هم خبر ؤ چې اوس يې د بادام او سيب درختي پرې لګولي دي تر نيمي زياته برته رسېدلي دي.

جمک دا خيال ؤ چې يوه درخته چې برابر فصل وکړي ۱۵۰ روپۍ د کال جوړوي خالو ۱۵۰ درختي لګولي دي چې د کال ښۀ پيسه جوړوي، مګر هغه خالو ته وويل چې ستا له مځکي ماته هيڅ فائده نۀ راځي چې زۀ تاته پيسې درکړم نو ستا له پېټي دومره پيسه راځي چې څلور کاله کښي زما روپۍ نۀ شي نغدولی.

خالو ورته ويل چې په قسم درته وايم که دا قرض مۀ وايه که مه دا مځکه ګروه کړی وای، ځکه د يو کال بعد به ددې مځکي امدن تر پنځه زره کم نۀ وي اوس هم چې نيمه مځکه غير اباده ده او درختي برته نۀ دي رسېدلي زما برابره ګزاره په کېږي چېري چې درختي فصل ته ورسېږي.

له ډېري وېنا بعد جمک ورته وويل چې ماته به اجازه وي چې غير اباده مځکه به ابادوم، ولي چې ستا اوبه ډېري دي او اباده مځکه دي کمه ده او کله چې تۀ مځکه خلاسوې نو په غير اباده مځکه چې زما څومره خرڅ راغلی وي هغه به ورسره راکوې، که چېري دا شرط نۀ دی بيا يې زۀ نۀ شم نيولی، ماته چې خدای تعالی دنيا راکړې ده خو ددې لپاره يې راکړې ده چې ماشومان په ارام کړم او که ګټه مي نۀ وي نو به يوه ورځ دا دنيا ختمه شي او ماشومان به مي وږي شي، له لوږي به مړۀ شي، په ورځ د قيامت خدای تعالی ته به په دې باره کښي څه جواب ورکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو پوه شو چي مځکه ټوله غواړي او مجبور يم له هغي بلا په بل رنګه ځان نۀ شم خلاسولی او شرط يې ورسره ومنلو مګر روپۍ يې څه زياته ځني وغوښتې، جمک نهه سله روپۍ ورکړې او خالو روپۍ واخستې او مځکه يې په جمکه ګروه کړه او کورته لاړ.

په سبا سهار خالو اتۀ سله روپۍ د ملک کور ته ورورړې نن ملک ډېر په مينه روغبړ ورسره وکړ او ښۀ عزت يې ورکړ، د کلي او شا خوا د علاقې په حالاتو يې خبري ورسره وکړې اخر ملک د دهمکۍ اميز خواست په طرز ورته ويل چي خالو لور به چاته ضرور ورکوې بل چاته يې مۀ ورکوه، زما زوی ته يې راکړه، ښۀ به په عزت او په ارامه به وي، ستا به هم لاس راپوري خلاس وي، مګر خالو هيڅ جواب ورنکړ او له جيبه يې روپۍ راوکښې ملک ته يې ورکړې.

ملک چي روپۍ وليدلې طبيعت يې ډېر خراب شو مګر څه يې نۀ وويل او روپۍ يې وشمېرلې پوره وې له څنګ سره تر سروږده (تکيې) لاندي يې کړې.

وروسته يې بيا کيسه ورته وکړه خالو له دې واره دومره قدر ورته وويل چي ستا خبره مې ښه واورېده ستا تر کور بل لوی او د عزت ځای نشته، مګر زۀ زوی ته واده پرې غواړم په دې به له ما طبعيت نۀ خرابوې.

ملک چي دا جواب واورېدو ډېر غصه شو او ورته يې وويل چي زما خواستونه دي په مځکه تس (غوزار) کړو، واقع

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي نـهٔ ښـه سـړی یـې او دا متـل یـې تېـر کـړو......... خیـر اوس بـه درسره زهٔ ګورم.

خـالو چـي دهمکـی واوریـده سـخت ووېرېـدو ، یـو ساعت پـس ولاړ شـو او ملـک تـه یـې د رخصـت لپـاره لاس ور وغـزاوه، ملـک هغـه شـان غصـه ؤ او خـالو بغیـر د رخصـته روان شـو. خـالو پـوه شـو چـي ملـک څـه بـد راسـره کـړي، ځـان سـره یـې وویـل چـي دا مـي د ځـان سـره لـوړه (قسـم) ده چـي لـور بـه د زوی پـه واده ورکـوم کـه څـوک ښـهٔ راسـره کـړي او کـه بـد ، مګـر دا فیصـله بد بدله نهٔ کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۶)

له بده مرغه يوه ورځ د خالو خر د ملک په کښت ورګډ شو، دا وخت ملک په کوټه ناست ؤ او په دربين (دوربين) يې ښا خوا مځکه کتله اخر چي يې خپل پټي ته وکتل او يو خر په ګډ شوی دی هم په کښت کښي بزګر لګيا ؤ چي خر يې وليد، زر يې له ملکه وويست، ملک به دربين کښي ښه تر ډېره ورته کتل او وي پېژندو چي دا د خالو خر دی، خو د تصديق لپاره يې تور پسي ولېږلو چي دا خر وګوره د چا دی او دلته يې راوله. تور په منډه ورغلو او خر يې د کور په خوا را ويست. ملک تر اوسه په کوټه ناست ؤ چي تور ورنږدې شو ملک ور ږغ کړو چي هلکه توره! خر د چا دی؟ تور جواب ورکړ چي صاحب دا د خالو خر دی. ملک چي واورېدو طبعيت يې ډېر ښه شو او د ځان سره يې وويل چي دا دی خدا راکښېباسو اوس به تانګونه ټينګ کړم، بيا يې تور ته وويل چي خر خالو ته ورولـه او ورته ووايه چي خر دي په کښت ګډ شوی دی او زر دي اته شلي روپۍ د تاوان راوړي، کنې تر ما به بده بلا نۀ کړي پيدا.

تور هم خالو ته ورغلو او خالو ته يې دا وينا وکړه. هغه پوه شو چي کيسه د تاوان نۀ ده بلکې هغه راته ويلي ؤ چي درسره ګورم به او اوس خامخا پلمه غواړي او تنګوي مي. خالو تور ته ويل چي تۀ درځه زۀ هم ملک ته درسره ځم، خر تر اوسه دلې ؤ بيا يې څنګه د اتو شلو روپو تاوان وکړ، دا ناممکنه ده ملک زورور دی اوبه يې په پېچومي خېژي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو له تور سره ملک ته ورغلو او ورته يې وويل چې صاحب زما خرۀ تاوان کړی دی دومره تاوان واخله چې شوی دی نۀ اتۀ شلي روپۍ. ملک د خالو له وېنا پس ډېر غصه شو او وې ويل چې تاوان خو تر دې هم زياته شوی دی، مګر ما ستا خيال وساتو چې غريب سړی دی نيم تاوان ورځخه واخله او تۀ په دې هم ناراضه يې بس زياته خبري د قران ښې دي، نوري خبري ۀ کوه، ماته تاوان په منډه راواړوه، کنې په دې ځان ښۀ پوه کړه چې زما نوم ملک ګوهر خان دی او دا ستا غوندي مې ډېر تر خاورو لاندي کړي دي.

خالو د يوې بلې خبري کولو لپاره خُله سره يووړه، مګر ملک پرې ور راپورته شو چې بس ما درته وويل چې زياتي خبري مۀ کړه، په منډه له دې ځايه وځه او تاوان راوړه.

خالو له ملک ځخه روان شو او ځان سره يې وويل چې ملک اوس ځان او موږ په بدۍ کښېباسي، خير تر څو چې ځان مه ورځخه کتلی شو ګورم بې او دا متل ورپه ياد شو چې ګنډه (غوټه) په لاس خلاسېږي نو غاښو ته څۀ ضرورت دی او داسې يې د ځان سره جوړه کړه چې کلي کښې څو سپين ږيري به د ځان سره ملګري کړم او ماښام به د ملک کورته په خواست ورشو، ماښام يې د کلي څو سپين ږيري او د کلي ملا صاحب د ځان سره ملګری کړو او ملک کور ته ورغلو او خواست يې ورته وکړ چې صاحب موږ د خدای بندګان او ستا سړي يو، تا له په خواست راغلي يو، تۀ به مهرباني کړې تاته خدای ډېره درکړې ده او په دې اتۀ شلو روپو ستا دنيا نۀ لږېږي (کمېږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ګوهر خان ورته وویل چي ما تر اوسه چا سره ناجائزه نۀ ده کړې او نۀ ما په چا ناحقه دعوه کړې ده او نۀ چاته خپل حق ورپرېښودم. تاسو وایاست چي حق مۀ غواړه دا به ناجائز نۀ وي دا دی ملا صاحب تاسو سره راغلی دی، د شریعت په غاړه دي ووایي چي دا حق لرم که نۀ.

د ملک له دي وینا پس یو سپین ږیري وویل چي صاحب موږ دا نۀ وایو چي ستا حق نۀ دی او تۀ ناروا کړې، موږ وایو چي لږ مهرباني راسره وکړه په دې به خدای نور مهربانه شي تاته یې ډېره درکړې ده.

ددې پسین ږیري وینا لاجاري وه چي ملک لږ غصه شو او په غټ ږغ یې وویل چي په خبره ځان پوه کړئ، هغه دا چي زۀ نۀ یوه پیسه خپل حق چاته پرېږدم او نۀ یې له چا غواړم او په دې ټول عمر مي داسي نۀ دي کړي او نۀ مي په خپل حق له چا سره څه فیصله یا شریعت کړی دی. ولي چي خپل حق مي دی. شریعت او فیصله په خپل حق ولي له چا سره وکړم او زۀ چي هر چا سره فیصله او شریعت کړم نو زما په حال او حېثیت به وي. ما سره دومره زور شته چي په خپلو متو یې ځني اخستی شم اوس تاسو راغلي یاست صرف ستاسو لپاره به په دې ملا صاحب شریعت درسره وکړم او ودي وایي چي حق مي کېږي که نۀ. ملا ورته وویل چي صحیح ده ستا حق دی او مابنام په جومات کښي کلیوال سره ږغېدو هغو ویل چي تر دې زیاته تاوان وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملا صاحب په خبرو دا سړي پوه شول چې د ملک خواته خبره کړي او ملا د ملک د زړه خوشحاله کولو لپاره ښکاره دروغ وايي، ملا صاحب چې دروغجنه خبره ختمه کړې نه وه چې يو سړي پرې ورږغ کړو چې ملا صاحب زه په جومات کښې ناست وم دا خبره چا نه کړې او نه څوک په دې خبر دي.

د دې سړي په وينا ملا سخت وشرمېدو او په غصه کښې يې وويل چې زه د ملک لپاره خپل ايمان نه خرابوم اوس ته په ما ستا په خُله دروغ اړوې، الحمدالله زه خداى پاک له دې ډېر پاک ساتلى يم، زه نه ستاسو او نه د ملک لپاره دروغ وايم بيا يې ملک ته وويل چې صاحب دوى هم مني او په شريعت کښې دي حق کېږي اوس يې غواړې که نه هغه ستاسو کار دى.

ملا صاحب خپله خبره نوره هم داسي جاري وساتله چې ملک صاحب دا سړى ځان ته مسلمان وايي خو تل د کفارو کارونه کړي څو ځله دې سړو ماته ويلي دي چې ملک ظالم دى سود خور او حرام خور دى دا دى او هاغه دى، مګر اوس ستا تر مخ يې خُله مړه مړه کېږي او مخامخ يې اوس وويل چې نه نه کله تا په چا ظلم نه دى کړى تا د چا حق نه قبضه کړى ؤ او نه خوړلى.

ملا صاحب د خپلو خبرو په ميان (منځ) کښې غاړې صفا کړې او ملک ته يې وويل چې دا خپل کليوال به يوه ورځ تاته مصيبت وي او ته به د دې خلګو له لاسه داسي بې عزته او بې کوره يې لکه چې اوس اوغانستان (افغانستان) کښې ستا نمنه ډېر عزت مند بې عزته شول. په رښتيا کښې مهربان راغلى ؤ او دا ټول يې لمسولي دي. مهربان دې خالو ته ويلي ؤ چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل زوی په سکول کښې داخل کړه، تعلیم په وکړه او سبا به يې تر ملک زیاته عزت وي، تېره ورځ تهٔ خپل قرض غوښتلو له خالو ته ورغلی وې له تا وروسته روشن خان چې هغه هم د روسیانو په عقیده دی تا پسې یې تقریر کړی ؤ او کلیوالو ته یې ویلي ؤ چې سره متفق شئ، د ملکانو ملکي د سردارانو سرداري او د ملایانو ملایي ماته کړئ، دا ظالمان دي. ملا صاحب د وېنا په اخر کښې وویل چې په کلي کښې د روشن او مهربان غوندي ناسور وي نو قسم په خدای چې یوه ورځ به ډېر عزت مند او عالمان بې عزته وي. روشن او مهربان دي پوه کړل شي توبه ګار دي شي او که دوی توبه نهٔ کاږي شریعت یې مرګ روا کړی دی. باید له منځه دي یوړل شي، هر چا که مړهٔ کړو هغه غازي دی او دوی مرتد شوي دي، هیڅ قصاص یې نشته. د ملا صاحب په دې خبرو د ملک سترګي سرې شوې او ملا صاحب ته یې صرف دومره قدر وویل چې ښه دي وکړو په وخت دي خبر کړم، زما هم څه شک ؤ، خو دا دی چې تا یې تصدیق وکړ، اوس زهٔ ډېره ښهٔ ورسره پوهېږم او زهٔ به یې زر علاج وکړم.

ملک دې سړو ته وویل چې ښه ستاسو په خُله یوه ده په زړهٔ کښې بله، زما له کوره ولاړېږئ او خالو ته یې وویل چې سبا ماز دیګر پوري که تاوان رانهٔ وړې نو ماسره دي ښهٔ علاج شته.

دا سړي د ملک له کوره ووتل او ملا صاحب له ملک سره پاتي شو، په لاري کلیوال یو بل ته وایي چې کیسه ټوله ملا

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحب مرداره کړه او دا روشن خان او مهربان خو صحیح خبري کړي چي دا دواړه ظالمان او ملګري دي. د ملک سره به هلته ګورو چي لاس راواچوي او روشن خان ته حال ورکړئ چي هغه دي خپل ملګري په دې خبر کړي چي ډېر زر زموږ او د ملک جنګ شروع کېږي. باید په دې جنګ کښي موږ ګټه تر لاسه کړو او د ملک ملکي د تل لپاره ختمه شي او ملا په باره کښي ټول کلي صلاح سره وکړه او جومات ځخه به يې باسو او اینده لپاره به داسي عالم غواړو چي هغه د سیاست په خبرو کار نهٔ لري او د کلیوالو په میان کښي د شیطانۍ خبري نهٔ کړي.

خالو سره د جمک له روپیو سل له قرضه زیاتي وې تر اوسه يې نهٔ وې لګولي، دا سل روپۍ يې په دې سهار ملک ته ورورړې او ورته يې وویل چي دا نوري روپۍ به بیا در کړم.

ملک دا سل روپۍ ورځخه ونیولې او ورته يې وویل چي پاته روپۍ به سبا ته پخپله راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

سبا سهار وختي ملک خپل زوی خان زاده بازار ته ولیږو چي په خالو رپورټ وکړه چي خالو له مخه (منځه) ووځي بیا به د زوی وادهٔ زر پیدا شي.

خان زاده په خپل موټر کښي بازار ته لاړو او په عرض نویس یې یو رپورټ ولیکلی چي زموږ په کلي کښي ځیني کسان د ملک او اسلام خلاف خبري کړي او خلک په عذابوي تاوانونه کړي، که څه هم دا یو لوی ګروپ دی چي ټول معلومات یې موږ ته نشته خو د خالو په باره کښي موږ ته معلومات تر لاسه شوی دی. د خالو په ذریعه دا خلک په کلي کښي بد امني جوړول غواړي، حکومت دي مهرباني وکړي دا سړی دي ګرفتار کړي او سزا دي ورکړي چي په کلي کښي امن برقرار وساتل شي.

د درخواست لیکلو وروسته خانزاده تحصیل ته ورغلو اې سي AC نوی راغلی ؤ، د خان زاده شناخت ورسره نهٔ ؤ، د اې سي د دفتر په دروازه کښي چپړاسي چي خان زاده ولید زر ورته ولاړ شو او سلام یې ورته وکړ، وروسته یې دروازه ورته خلاسه کړه، خان زاده ورننوت او چپړاسي ورپسي ننوت. اې سي ته یې سلام وکړ او ورته یې وویل چي صاحب دا د ملک ګوهر خان صاحب زوی دی خانزاده نومېږي. د اې سي او خان زاده چي تعارف سره وشو دواړو ښه په مینه روغبړ سره وکړ، د اې سي په وینا د نورو خګلو دفتر ته راتګ تر هغه وخته بند شو تر څو چي خان زاده ورسره ناست ؤ. دوه نیم ساعته خانزاده ورسره ؤ اخر اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي ورته وويل چي څنګه راغلی يې، موږ دي څه خدمت وکړو.
خان زاده له جيبه درخواست را و ايست ور يې کړ.

اې سي چشمي په سترګو کړې او درخواست يې ولوست بيا يې خان زاده ته وويل چي دا عناصر په دې علاقه کښي ډېر دي، څه وجه ده له دې درخواسته داسي معلومېږي چي دا په کلو کښي هم ممبران لري او د دې خلګو خلاف بر وقت کاروايي نهٔ وشي يقيناً دا به ملک ته خطره پېښه کړي. زهٔ به په دې باره کښي له بالاافسرانو سره خبره وکړم او في الحال به دا سړی ګرفتاره کړم. او يو درخواست يې هيډکوارټر ليويز کښي جمعدار ته وليکلو چي فوراً دا سړی ماته حاضر کړه.

اې سي چپړاسي ته اواز وکړ چپړاسي ورته ودرېد او اې سي ورته وويل چي دا رپورټ په ناظر درج کړه او ناظر دي زما خوا ته راشي. چپړاسي هم درخواست ناظر ته يوړ او ورته وويل چي اې سي وايي رپورټ دي درج کړي بيا دي راشي. ناظر هم رپورټ درج کړو او اې سي له ورغلو.

ښهٔ داسي وکړه چي زما جيپ تيار کړه ليويز جمعدار ورسره کړه او دا سړی دي ګرفتار کړي. اې سي ناظر ته وويل.

ډېر ښهٔ صاحب ناظر په جواب کښي ورته وويل.

ناظر زر جمعدار سره څو تنه ليويز ملګري کړل او جيپ يې ورته تيار کړو او روان شو کله چي جيب کلي ته ورسېدو د خالو د کور پوښتنه يې له يو سړي څخه وکړه. دې سړي د خالو کور ور وښوو، مګر دوی دا سړی له ځان سره په جيپ کښي کښېناوه او د خالو کور ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو چې د کور په غولي کښي جيپ وليد ډېر و ډار شو چې د ملک کوتک ماران دي، په وېره وېره کښي د موټر لوري ته روان شو چې ورنږدې شو نو ږغ يې پرې وکړ چې خير دی څوک ياست د چا کور غواړئ.

جمعدار ورته وويل چې خير دی تر دې ځايه راتلو، ته مو پکار وې يو چا رپورټ کړی ؤ چې تا څه تاوان کړی دی اوس به ته راسره ځې، کليوالو چې موټر وليد هغه ټول حيران شو د کلي ټول ماشومان او سړي د خالو کور ته راغلو، هر سړی پوښتنه کړې چې خير دی څه کيسه ده او هر سړی سرحاله شي او پوه شي چې ملک رپورټ کړی دی او د ملک خلاف په کلي کښي يو لوی رجحان پيدا شو، خالو سره رټ شو لاس پښې ژبه يې وچه شوه، بدن يې مړ شو، جيپ کښي خالو په ځان نۀ ؤ پوه، نېه ساعت پس په ځان پوه شو سترګي يې روڼي شوې، کتل يې چې يو بل څنګ ته مه توپکچي ناست دي، خالو تر اوسه په جيپ کښي نۀ ؤ کښېنستی ځکه يې سر چکر خوړی او زړۀ يې ډکېږي.

جيپ د تحصيل تر مخ ودرېد، ليويز والا ځني څوړ (کوز) شو. خالو هم له جيپه څوړ شو زړۀ يې ډک ؤ او يو خوا ته کښېناست، قی (باکی) يې ووهلې، يو ليويز وال چې ډېر رحمدله ؤ په منډه يې له نږدې هوټله مالګه پياز ورته راوړو، خالو مالګه وڅټله او پياز يې بوياؤ نېه ساعت پس جمعدار خالو ته وويل چې راځه او د اې سي دفتر ته يې ورننه ايست. جمعدار اي سي ته وويل چې صاحب خانزاده چې په چا رپورټ کړی ؤ هغه مو را ويست او دا دی تاته مو حاضر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي خالو ته وکتل او په ډېره غصه ناکه لهجه يې ورته وويل چې ته هم خلک تنګوې، د ملک او دين خلاف خبري کړې، ته د غدارانو په خبرو خطا وتي يې اوس به تا ته ددې عمل جزا درکول کېږي.

نه نه ما څوک نه دي تنګ کړي او نه مې د ملک او دين خلاف خبري کړي، نه ما چا سره څه بد کړي دي، خالو په کپنا کښې ورته وويل اې سي ناظر ور وغوښت او ورته حکم وکړي چې د دې سړي حلفيه بيان واخله مثل مکمل تيار کړه.

ناظر هم د اې سي په حضور کښې له خالو د استغاثې مطابق بيان جوړ کړو، خالو په بيان کښې وويل چې زه نه د دين او ملک خلاف يم او نه مې د دين او ملک خلاف خبري کړي دي او نه ماته هغه خلک معلوم دي چې داسي خبري کړي او نه ما څوک تنګ کړي دي.

په ما د ملک زوی ځکه رپورټ کړی دی چې هغه د خپل زوی لپاره له ما لور غواړي مګر ما يې دا خبره نه ومنله ځکه هغه داسي غلط الزام په ما لګولی دی.

د خالو بيان ختم شو مګر ناظر داسي ټکي له خپله مخه (ځانه) په بيان کښې وليکل چې خالو مجرم ثابت شي ناظر ليک ختم کړو او د ليک په اخر کښې يې د خالو ګوته ولګوله.

ناظر يو ليويز وال ته خالو په نګراني کښې ورکړی او په کاغذو لګيا شو او دوې ګهنټې بعد يې ټول مثل اې سي ته پېښ کړو اې سي ټول مثل وکتلو، ورسته يې په يوه سپين

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاغذ په لاس وليکل چي د مجرم په باره کښي خانزاده موږ ته اطلاع راکړې وه، په دې سلسله کښي مکمل تحقيقات وکړل شو او دا ثبوت شوه چي دلته ځيني غير ملکي ايجنټان شته چي په ملک کښي قومي او طبقاتي نفرت خپروي، مجرم هم له دې ډلي دی او په خپل بيان کښي اقرار کوي چي ما څخه غلطي شوې ده، له دې واره دي معافي راته وشي لهذا موږ مناسب ګڼو چي مجرم ته ۴۰ ايف سي آر FCR تحت درې کاله د قيد سزا او تاوان په باره کښي درې سله روپۍ جرمانه بصورت ديګر درې مياشي نوره سزا دي وي او مثل دي داخل دفتر شي.

اې سي په دې خپل ليک باندي دوباره نظر واچاوه يو ځای حرف پاته ؤ هغه يې وليکلو او په پای کښي دستخط وکړی. له ليک وروسته خالو يې دفتر ته طلب کړو او ورته يې وويل چي ستا په باره کښي موږ ته کوم رپورټ شوی ؤ هغه تحقيقات مکمل شو او زۀ اوس هم په تا مهرباني کړم او تا ته درې کاله جيل درې سله روپۍ جرمانه بصورت ديګر درې مياشتي مزيد سزا درکوم. خالو چي حکم واورېد زر د اې سي په پښو کښي پرېووت چي صاحب د خدای لپاره ما هيڅ نۀ دي کړي ماته جيل مۀ راکوه. زما ټول کور به ملک ختم کړي. په ما رحم وکړه او دفتر کښي داسي مظلومانه نارې جوړې شوې چي په ټول تحصيل کښي حاضرين د اې سي په دفتر ور ننووت حال يې وکړ څوک په دې سلسله کښي د ښځ او بدو رای ورکړې او څوک هيڅ ږغ نۀ ولري او له دفتره ووځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي ليويز والاته وويل چې دا به جيل ته يوسئ. ليويز والو خالو تر لاسو ونيو او جيل ته يې يوور.

تورپېکۍ او کالو ټوله شپه د خالو په انتظار کښې تېره کړه. هره گهنټه بعد به کالو له کوره راتلو او تور پېکۍ څخه به يې حال وکړ چي لالا نۀ دی راغلی.

سهار وختي کالو د روشن خان کور ته لاړ او کيسه يې ورته وکړه. دواړو تياري وکړه او بازار ته لاړو او مهربان پسې وگرځېدو اخر کښې يې هغه پيدا کړو او کيسه يې ورته وکړه. مهربان له کالج څخه چهټۍ واخسته او تحصيل ته لاړو ناظر څخه يې پوښتنه وکړه ناظر او مهربان په داسي ژبه خبري سره کړې چي کالو نۀ پرې پوهېدو. بيا کاغذونه سره وگوري د مهربان په مخ توري چمبې لاړې، مهربان د ناظر له کمرې ووت کالو او روشن ورپسې ووت او ساعت ولاړ ؤ، کالو د مهربان په پريشاني او غصه پوه شو او څو ځله يې تپوس ځني وکړ مگر هيڅ جواب يې ورنۀ کړو.

بل وار مهربان د اې سي په کمره ورننووت، کالو او روشن هم ور پسې ننوتو، مهربان او اې سي ډېر سخت او په غصه خبري سره کړې، له اې سي سره څو تنه د شملو وال ناست وو، هغو مهربان په خواستو او په زوره د اې سي له کمرې وايستو ،کالو نور هم پريشانه شو اخر چي بهر ووتو مهربان کالو ته وويل چي د ملک زوی خان زاده په خالو اکا رپورټ کړی دی. سرکار خالو ته درې کاله جيل ورکړی دی. نن ورځ يې دلې ده سبا به يې سنټرل جيل حيدراباد ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران هم په کلي کښي دا خبره اورېدلې وه او مور ته يې وويل چي کليوال سره رغېدو او ويلې چي بابا درې کاله لپاره جيل ته لاړو، تورپېکۍ له مخه پرېشانه وه باران چي دا ورته وويل څه شکي شوه.

مازديگر کالو چي ورغلو او تورپېکۍ ته يې حال ورکړ په کور کښي ژړا او فرياد شروع شو، د دوی په ژړا ټول کلی د خالو په قيد او سزا خبر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

پـه سـبا هـر کليـوال تـورپېکۍ تـه راغـي او د همـدردي اظهـار ورسره کړي او نصيحت ورتـه کړي چـي ډېره افسوس ناکـه واقعـه ده، تـر صـبر تېـره ده مګـر تـا لـه پکـار دی چـي تـهٔ ډېـره پريشانه مهٔ کېږه، دا هلکان به په تا پوري وخت تېروي.

همـدردان يـو پـه يـو راتلـو او ښـو خبـري بـه يـې تـورپېکۍ تـه وکړې او يـو خوا تـه بـه کښېناسـتو. روښـن خـان هـم راغلـو او دې خلګـو سـره ناسـت ؤ. دې سـړو پـه دې غـور وکـړی چـي اوس بـه دري کالـه لپـاره مـوږ دا کـور سـاتو اخـر فيصـله نـهٔ وشـوه او دا خبـره وشـوه چـي بـس هـر سـړی بـه د خپـل وس مطـابق امـداد ورسـره کـړي بيـا چـي هـر کليـوال د تـورپېکۍ پوښـتني تـه راتلـو ضـرور بـه يـې څـه ورتـه راوړو، مګـر لـه ښـو مياشـتو وروسـته د خلګـو راتـګ کـم شـو.

روښـن خـان يـوه ورځ د تـورپېکۍ پوښـنتي تـه راغلـو او ورتـه وې ويـل چـي تـهٔ پـه خبـره يـې کـه نهٔ، تاتـه بـه چـا څـه درکـول يـا ښـوک بـه راتلـو، ملـک ټـول کلـي تـه اطـلاع ورکـړې ده کـه چـا لـه تـورپېکۍ سـره امـداد وکـړ نـو د هغـه بـه داسـي حـال کېـږي لکـه د خـالو حـال.

روښـن خـان خپـل بيـان جـاري وسـاتلو چـي لـه ملـک څخـه بـه د دې حرکتـو حسـاب اخسـتل کېـږي، خـو لـږ مـو ده بعـد، مګـر تـهٔ يـوه نيکـي وکـړه او هـم مـوږ سـره پـه انتقـام اخسـتلو کښـي ملګـرې شـه او هـم يـو وخـت پـه دې سلسـله کښـي بـه درتـه خبـر درکـړم او ستاسـو بـه پکښـي خيـر وي. هغـه دا چـي بـاران مهربـان تـه ولېـږه د ورځـي بـه د چـا سـره مـزدوري کـوي او د شـپې بـه لـهٔ ده سـره اوسـېږي او هـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

به له مهربانه سبق شروع کړي. په دوه نيم کاله کښي پنځه جماعته ويلی شي.

د تورپېکۍ دا يقين ؤ چي به کلي کښي ايماندار څوک دی او يا په ما باندي اند ېښمن دی او په ريښتني زما په غم راسره ګډه دی په هغو کښي يو روشن خان دی. تورپېکۍ ورته وويل چي مهربان هم د باران پلار ته دا خبره کړې وه د هغه دا خوښه وه چي باران ليک او لوست زده کړي، مګر اوس خو يې پلار نشته، زۀ به د باران له اکا (کالو) سره مشوره وکړم.

روشن چي ووت کالو رالو او تورپېکۍ د روشن خبره ورته وکړه. کالو ورته وويل چي زۀ هم د باران په باره کښي راغلی وم او دې ته مي فکر نۀ ؤ چي مهربان ته يې ورولېږه، زۀ د ملک له لاسه په دې هلک وېرېږم، ملک چاته ډېري خبري کړي وې. مهربان او روشن بې شمېره ملګري لري او د ملک هم ځني وېره شي، بايد چي په دې لړ کښي موږ سستي نۀ وکړو او دا کار تر سره کړو. دويمه ورځ کالو روشن خان سره وليدو او دا فيصله يې وکړه چي مهربان ته به حال ورکوو. روشن خان خپل کار پرېښود او بازار ته د مهربان ليدو لپاره لاړ او هغه ته يې ټوله کيسه وکړه. مهربان په دې ډېر خوشحال شو او روشن ته يې وويل چي ته بېرته لاړ شه سبا ورځ زما ضروري او مشکل سبق دی، ته تورپېکۍ او کالو ته زما سلامونه وايه او دريمه ورځ دي دا هلک تيار کړي. بله ورځ به زۀ هم درشم، هلک به يې تيار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روشـن واپـس کلـي تـه راغلـو، سبا چي نمر يـوه نيـزه قـدر راپورتـه شـو بيـا يـې کـالو د ځـان سـره ملګـرى کـړو او تـورپېکۍ تـه راغلـو، د مهربـان سـلامونه او پيغـام يـې ورکـړ چـي سـبا بـه مهربـان راځـي او بـاران بـه لـه ځـان سـره بيـايي، تاسـو د بـاران کـالي (جامعې) تيار کړئ.

نـوره څـه تيـاري ده يـو جـوړه کـالي يـې دي. هغـه مـو مينځلـي دي. تـورپېکۍ ورتـه وويـل. ماښـام تـورپېکۍ چـرګ حـلال کـړو او د ماښـام ډوډۍ تـه يـې روشـن خـان او کـالو هـم را وغوښت.

پـه دې بلـه ورځ مهربـان چهټـۍ اخسـتې وه او سـهار وختـي کلـي تـه پـه بائيسـکل راغلـو، اول د تـورپېکۍ کورتـه راغلـو روغبـړ او چـاى يـې وکـړ، وروسـته يـې اجـازه وغوښـته چـي زۀ بـه يـو وار کورتـه ورښـکاره شـم بيـا بـه راشـم. تاسـو بـاران تـه د ډوډۍ ګوله ورکړئ، زۀ به يې کور وخورم ناوخته کېږو به نۀ.

تـورپېکۍ هـم بـاران تـه ډوډۍ ورکـړه، د کـالو د کـور ښـځي او هلکـان هـم تـورپېکۍ کـره راغلـو، نـږدې کـورو والـه حيـران ؤ چي دا څـه کيسـه ده چي کـالو د کـور والـه هـم دلتـه راغلـي دي، پـه غـولي کښـي ډېـر پريشـانه ناسـت دي. د دې کـورو ښـځي هـم راغلـي د دې ښـځو راتـګ چـي شـروع شـوه د ټـول کلـي نـر او ښځو مخه ورته را وکړه.

لـږ سـاعت پـس مهربـان هـم لـه کـوره راغلـو او ږغ يـې وکـړ. چـي تـورپېکۍ مـوري مـوږ بـس روانېـږو دعـا راتـه کـړه چـي کاميـاب شـو. زيـار مـو ضـائع نـۀ شـي او د رخصـت لپـاره يـې لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروغـزاوه. د تـورپېکۍ لـه سـترګو اوښـکي وبهېـدې او سـلګۍ يـې شـروع شـوې. مهربـان تـه لاس پـه لاس کښـي ورکـړی، نـور څـه يـې نـۀ شـو ورتـه ويلـی څـوک چـي مهربـان تـه رخصـت ورکـوي هغـه راځـي بـاران کوشـل (ښـکل) کـړي او پـه سـر يـې لاس ورتېـر کـړي اخـر چـي بـاران لـه خـوره رخصـت اخسـتو هغـې څـو واره بـاران پـه دواړو زامـو کوښـل کـړو او لاسـونه يـې پـه سـترګو پـوري ونيـول او ښـۀ سـاعت يـې د بـاران لاسـونه پـه خپلـو لاسـو کښـي نيـولي وو او کښيکاږي يې (مروړي يې).

بـاران د کـم عمـر ؤ مګـر پـه دۀ کښـي ډېـر همـت او جذبـه وه. ټـول عزيـزان مـور او خـور يـې ژاړي او دی ټولـو تـه غصـه کښـي وايـي چـي ولـي ژاړئ، کـه چېـري پـه غلـط او نـاروا کـار پسـې ځـم خـو وژاړئ او کـه چېـري پـه علـم پسـې ځـم دا خـو ښـه کـار دی. بايـد مـوږ خوشـحالي وکـړو، د بابـا پـه حـال ژړا پکـار ده، مګـر کـه نـن هـم مـوږ وس پيـدا نـۀ کـړو او مـوږ انتقـام نـۀ واخلـو نـو مـوږ واقـع بـې همتـه يـو او بيـا بـه مـوږ پـه خپلـه بـې همتـي ژاړو. بـس اوس نـوره ژړا بنده ده او رخصت راکوئ.

بـاران چـي دا خبـري ختمـي کـړې مـور تـه يـې لاسـونه د رخصـت ورکـړو. د ښـۀ سـاعت لپـاره دواړو لاسـونه سـره نيـولي وو او تـر سـترګو يـې اوښـکي بهېـدې. د تـورپېکۍ ژړا لـږ پـه زوره شـوه پـه ژړا ژړا کښـي زوی کوشـل (ښـکل) کـړي او پـه غېـږ کښـي يـې ونيسـي اخـر کـالو ږغ پـرې وکـړی چـي ورنـد ياري (وريـنـداري) بـس پـه خـدای يـې وسـپاره، کـالو چـي دا ږغ وربانـدي کـوو د هغـه ويـنـا هـم ژړغـونې وه او بـل ږغ يـې تـر خُلـه نـۀ شـو وتلـی، خـو کـالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران تر لاس ونیوو او د جامو غوټه یې ور واخسته او روان شو. دا وخت ما سوا د روښن خان باقي د ټولو په سترګو کښې اوښکي وې. روښن خان له وخته ډېر کلک زړۀ درلود. روښن خان په حاضرینو ږغ وکړ چې وار وکړئ څه شوي دي وار مو هرلی دی. دعا وغواړئ دعا وکړئ، نن ورځ څخه د باران او ددۀ د کور تقدیر بدل شو. د نن ژړا او دا اوښکي د غم او ناروا نۀ دي دا د خوشحالۍ اوښکي دي، نن د غم اوښکي د هغو په کور کښې په هغه چا وي څوک چې د دې د کور دشمن دی. روښن خان چې وکتل ملا صاحب نۀ ؤ راغلی یوه سپین ږیري ته یې د دعا غوښتلو لپاره وویل. سپین ږیري د دعا لپاره لاسونه پورته کړو او ټولو امین امین کلمه ویله تر څو چې لاسونه ټولو په مخ تېر کړو.

تورپېکۍ د هغې لور درخانۍ او د کلي ډېري ښځې او نارینه په دوئ پسې وو او له کوره ډېر لېري چې دوی په ویاله جار ووت روښن خان ورته وویل چې بس تورپېکۍ موري زیاته مه پسې ځه. دا د درختو مېوه ده ولګېده، څه وخت پس بېرته ورسېږي. بیا به مېوه خورو اوس یې بېشکه غمونه او ستړي ډېري دي، مګر څه وخت چې لویه شي بیا یې ارام او خوندونه ډېر دي. روښن خان په وېنا تورپېکۍ وغېره ودرېدو او په ډکو اوښکو په هغه خوا ګوري مګر د وله له وجي نۀ لیدل کېدو.

کالو تر ډېره ددوی ملګری ؤ، اخر مهربان ورته وویل چې بس نور به نۀ راسره ځې، په لاري مهربان کالو ته هر قسم تسلي ورکوي چې باران متعلق هیڅ فکر مۀ کوئ، کالو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهربان څخه په غیږ رخصت واخست وروسته باران ته په ملا ورکوغ شو او په غېږه يې رخصت کړو او په لاس کښي يې د لسو روپو لوټ (نوټ) ورکړ او باران ته يې وويل چي مهربان هر څه درته ویل هغه کړه، خبره يې منه، مور چي بازار له درځو تا سره به وینو، د چهتی پر ورځ به مهربان تا ځان سره کور ته راولي.

مهربان او باران په سائیکل سپاره شو کالو پاته شو ښۀ ساعت په دې ځای ولاړ ؤ او په دوی پسې ګوري، ترڅو بیا روان شو وار وار به يې په دوی پسې تر شا وکتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

ماز دیگر په جومات کښي مجلس کېدو چي باران له مهربان سره لاړ او په سکول کښي داخلېږي. ملا صاحب هم په دې خبر شوی ؤ ماز دیگر چي کلیوال رغېدو ملا صاحب رغ نۀ دی کړی او نۀ د کلیوالو په مجلس ورگډ یدلو. نن له جوماته هم نۀ راووت او په مصله ناست ؤ.

سبا ماخوستن له جمي (جماعته) پس یې مقتدیانو ته مخ ور واړو چي نن شپه د جمعې ده، له نمانځه پس مۀ ځئ، زۀ به څه نصیحت وکړم.

هر سړي چي له نمانځه فارغ شي د یواله ته شا وگرځوي او تکیه وکړي. د نصیحت اورېدو په انتظار کښي کښېني.

ملا صاحب چي له نمانځه فارغ شو اول یې دعا وکړه او د نن ورځي دعا تر نورو ورځو اوږده وه، دعا چي یې ختمه کړه ولاړ شو او څو واره یې غاړي صفا کړې او نصیحت یې په دې کلیمه شروع کړو.

نحمده و نصلی علی رسول کریم اما بعد

نن شپه د جمعې شریفي ده او تل مه دا زړۀ غوښت چي تاسو ته د الله او رسول علیه سلام مبارک خبري وکړم او تاسو ته د کتاب ورکړي لاري بیان کړم، مگر کله مي هم توفیق نۀ وکړ او نن شپه د جمعې ده، ځکه تاسو ته مي تکلیف در کړو، تاسو به یقیناً ارام کړئ، ټوله ورځ په کارو لگیا یاست، مگر دا هم یو جهاد دی، جهاد په هر مسلمان فرض دی، الله دي موږ ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــه توفيــق راکــړي چــي الله او د رســول عليــه ســلام او د کتــاب پــه لاري عمل وکړو.

ټولو حاضرينو امين ثم امين کليمه وويله.

وروســته لــه دې مــلا صــاحب وويــل چــي؛ د الله پــاک اخــري رســول عليــه ســلام فرمــائيلي دي چــي طلــب د علــم پــه ټولــو مسلمانانو فـرض دی هغـه کـه نـر وي او کـه ښـځه. مـوږ لـه پکـار ده چــي د رســول الله صــلی الله عليــه وســلم پــه دې حکــم عمــل وکــړو ،د ديــن علــم وکــړو. د الله او د هغــه لار وپېژنــو او عمــل پــرې وکــړو ، مګـر افسـوس چـي نـن ځينـي خلـګ تاسـو تـه د علـم پـه نامـه دهوکـه درکــوي، د فرنګيــانو ســبق تــه مــو بــولي (دعــوت درکــوي) تاســو وينــئ چــا چــي پــه ســکول کښــي ســبق ويلــی دی هغــه نــن ټــول د الله تبــارک وتعــالی لــه لاري اوښــتي دي، رســول د خــدائ پــه وارثــانو پســې خبــري کــوي، تــوهين يــې کــوي، دوی د عزتمنــدو ملکــانو ســردارانو پــه ضــد خلــګ راټــولي، الله تعــالی پــه قــرآن کښــي فرمــائي چــي عــزت ورکــوونکی او اخســتونکی صــرف زمــا ذات دی، مګــر دوی هغــو تــه بــې عزتــي ور رســوي چاتــه چــي الله عــزت ورکــړی دی. مــوږ تــه پکــار ده چــي مــوږ پــه خپلــه مســلماني فخــر وکــړو. انګريــزي تعلــيم نــه حاصــلوو او څــوک چــي انګريــزي تعلــيم کــړي د علمــاؤ دا فتــویٰ ده چــي هغــه لــه مســلمانانو نــه دی، د مسـلمان سـړي زوی کـه پـه انګريـزي سـکول کښـي داخـل شـي ددې هلــک اووه تېــر شــوي او اووه راتلــونکي پشــتونه بــه دوزخيــان وي. بـس مـوږ لـه پکـار دی چـي انګريـزي تعلـيم نـه وکـړو او څـوک چـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تعليم کړي تر هغه وخته نفرت ورڅخه کړو تر څو چي توبه وکاږي او کليمه ووايي.

د ملا صاحب دا خبري په روشن خان ښې نۀ ولګېدې او ولاړ شو ملا صاحب ته يې وويل چي نن له دې کلي د يو غريب سړي زوئ تللی دی او سبق وايي او تۀ وايې چي دا د مسلمانی لار نۀ ده او تر اوسه تا دا رږغ نۀ درولود، د کلي څلور تنه له ډېره وخته په سکول کښي سبق وايي چي دوه د ملک زويان يو يې وراره دی هغه له مسلمانی نۀ دي وتلي او ستا ورور چي په بازار کښي د جامعه مسجد امام دی د هغه درې زويان او يوه لور چي له ډېره وخته په سکول کښي سبق وايي هغه نۀ دي کافران، د هغو مړۀ نۀ دي دوزخيان او که غريب د ښۀ مستقبل لپاره دې خوا ته پام کړي بيا کفر هم راغلو او دوزخ هم.

د روشن خان په خبرو ملا صاحب سخت وشرمېدو مګر ملا صاحب ډېر زړور ؤ او روشن ته يې وويل چي زۀ تا پېژنم، ته کميونست يې، تۀ چي دا نمونځ کړې د خدای لپاره يې نۀ کړې صرف له مسلمانانو دې وېره شي.

نن جماعت کښي د ملک عزيزان او زوی هم ؤ. د ملک کورنی چپ له خاص ورځي جومات ته نۀ راتلو. د روشن په خبرو هغو ته سخته غصه ورغله، د ملا صاحب غصه لا جاري وه چي د ملک زوی رږغ وکړي چي پخپله د روسيانو ملګري يې مونږ ته هم نصيحت نۀ راپرېږدی او په عزيزانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي ږغ وکړي چي له جومات څخه يې وباسئ او پکښي وغورزئ، مړ يې کړئ، مرګ يې روا دی.

کليوال د روشن له خبرو سره متفق وو او د ملا صاحب نصيحت خوند نهٔ ورکړ، اکثر کليوال د روشن په پارتۍ کښي ورګډ ؤ مګر څوک په خبر نهٔ ؤ. د ملک د زوی له وېنا څخه ټولو کليوالو ته وېره ورپيدا شوه چي روشن وژني.

جومات کښي ګړب جوړ شو ټول له جومات څخ ووتو د ملک عزيزانو په روشن د حملې کوشش کوو بار بار کليوالو کوشش کړی چي د ملک عزيزان به يې ونيول او روشن ته يې نهٔ ور پرېښودل، مګر د ملک کورنۍ نهٔ تم کېده اخر کليوالو ورته وويل چي موږ بار بار خواستونه درته کړو مګر تاسو نهٔ تمکېږئ، په دې واقعه ملا ملامت دی، تاسو ملامت ياست موږ ټول د روشن ملګري يو اوس دا يې ګز دا يې ميدان. تاسو يو هم روشن ته تسه خبره وکړئ بيا به درسره ګورو او که بله ورځ ملا داسي خبري وکړې نو نهٔ زموږ ملا دی او نهٔ به خير وکړي او اوس به موږ د ملا په ملايي غور کړو. د ملک کورنۍ چي د کليوالو خبري واورېدې هر سړی په خپل خپل ځای ودرېد ، تر خُله يې سوخل نهٔ ووت، کليوال ټول لاړو د ملک کورنۍ او ملا صاحب په جومات کښي سره پاتي شو. دوی دعا د خير سره وغوښته او خپلو خپلو کورو ته لاړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

یوه ورځ ملک ګوهر خان د صاحب زاده شین ګل اخونذاده کورته ورغلی او هغه ته یې وویل چې قربان ما زوی ته واده غوښت مګر هغه وایي چې ما ته به ضرور د خالو لور درخانۍ را غواړې په دي باره کښي څو ځله ما خالو سره خبري وکړې مګر هغه به انکار راته وکړ، خالو چې ما جیل ته کوو مقصد مي دا ؤ چي له مخه یې وباسم او اوس کله وایم چي نجلۍ په زوره راوړه او کله وایم چي نۀ په خوشحالۍ یوه طریقه جوړه کړم. مګر طریقه په لاس نۀ راځي. زۀ اوس څه وکړم په دې باره کښي تا سره مشوره کوم.

اخوندزاده یو ساعت خاموشه ؤ بیا یې ورته وویل چي ښۀ به دا وي چي په خوشحالۍ یوه طریقه جوړه کړې. نجلۍ وغواړه زور خو هر وخت شته او په اوسني واقعات خلک ډېر غصه دي. که چېري بل داسي عمل وشي نو به دې خلګو سره ګزران اړ شي، ځیني داسي خلک دوی سره شته چي هغو حکومت نه تېر وهلی دی.

ملک ته له پخوا دا وېره وه ملا صاحب هم یو وخت حال ورکړی ؤ او اخندزاده صاحب هم په دې پوهېدلی ؤ. د ملک وېره نوره هم زیاته شوه او اخوندزاده ته ملک وویل چي خدای دي ستا عمر زیات کړي او ستا قربان شم که چېري تاته تکلیف نۀ وي ته تورپېکۍ سره په دې باره کښي خبري وکړه. امید دی چي دا کار به وشي ملک چي دا خبره ورته وکړه زر یې د اخوندزاده تر ګدیله لاس لاندي کړو. د سلو سلو څو نوټونه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېښودل، صاحب چې د ملک شورش ولید او د نوټو کشکي يې واورېد په زړه زړۀ کېښي يې وخندل او اسمان ته يې نظر کړو او په زوره يې د الحمد الله کليمه وويله او ملک ته يې وويل چې زۀ به خپل وس وکړم امید لرم چې کار به وشي بيا ښۀ ساعت دواړه سره ناست وو، اخر ملک يې رخصت کړو اخوندزاده په دې فکر کېښي ؤ چې تورپېکی سره دا خبره کړم که کورته ورشم. هغه راپوهېږي او که دلې يې راوغواړم هم راپوهېږي. اخر يې خليفګان او څو تنه مريدانو ته وويل چې دا مياشت د روژې مياشت ده په دې مايشت کېښي زکاتونه ادا کېږي ځکه دې ته د زکاتو مياشت هم ويل کېږي. په ما چې څومره زکوت دی هغه زۀ پخپله ادا کوم تاسو ماښام د کنارخېلو جومات ته يو کس ورشئ او بږغ به وکړئ چې بله ورځ د جمعې ده په کلي کېښي چې څوک غريبان وي هغه دې د جمعې په سهار راشي چې زکات ورکړم او نومان يې وليکئ.

يو خليفه ماښام د کنارخېلو جومات ته لاړ پس له نمانځه يې بږغ وکړ چې زۀ اخوندزاده صاحب قربان يې شم رالېږلی يم. د جمعې په ورځ هغه زکوت کاږي (باسي) ټول هغه سړي غواړي په چا چې زکات خېږي او ماته د هغو غريبانو نومان راوليکئ.

خليفه په نومانو ليکل شروع شو په ټول کلي کېښي څلور کوره داسي وو چې د هغو نومان نۀ وليکل شو، ولې چې په هغو زکوت نۀ ادا کېدو څوک چې حاضر نۀ ؤ د هغو نومان به نورو ورښوو کالو خپل او د تورپېکی نوم ور وليکلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خليفه په دې شپه دربار ته لاړ او اخوندزاده ته يې د غريبانو لستې ورښکاره کړو، اخوندزاده چي نومان وليدو طبعيت يې ډېر خراب شو او خليفه ته يې وويل چي دا دومره مخلوق ته چي پنځه پنځه ورکوم هم نۀ په رسېږم زما دا خيال وو چي لس پنځلس کسان به وي اوس داسي وکړه چي صبا چي دا خلګ راشي ورته ووايه چي زۀ خطا شوی يم. د جمعې په ورځ اخوندزاده قصيده پخوي څوک نۀ پرېږدي. بيا به زۀ سم حال وکړم او تاسو ته به حال درکړم. دا درې کسان يعني کالو تورپېکۍ او ملا صاحب په چم (چل) راننباسه چي نور څوک درپوه نۀ شي او ملا صاحب ته حال ورکړه چي له خلګو څخه دي جلا (ګوشه) راشي کالو او تورپېکۍ د ځان ملګري کړئ او دربار کښي دي هم له خلګو ځان پټوي.

د جمعې په سهار چي ملا صاحب له نمانځه فارغه شو تر نور کله وختي پورته شو او د قرآن پاک تلاوت يې هم پرېښود کور ته لاړو او صفا کالي يې واغوستو.

د تورپېکۍ د کور هيڅ کار نۀ ؤ مګر ځان يې ناوخته کړو او ځان سره يې ويل چي په شنه سهار که ورشم نو به ډېره حرصمنده ښکاره شم. په کراره به ورشم، څه فرق نۀ لري. ملا صاحب څو ځله حال ور وکړ چي راځي ده، ځان دي نۀ ناوخته کوي. کالو لاپروند ورته ويلي ؤ چي سبا به ګډ سره ځو نو تورپېکۍ ښه ناوخته د ليوره په کور ورله دواړه سره ملګري شول او ملا صاحب په کور ورغو هغه د کور باهر ددوی په

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظار کښني ناست ؤ څه وخت چي دوی ورغلو درې واړه سره ملګري شول او اخوندزاده دربار ته ورغلو.

خلیفه یو پټ ځای ددوی دریو په انتظار کښني ناست ؤ چي دوی دربار ته ګډ شو خلیفه په ملا صاحب ږغ وکړي چي په دې لار راځئ او په پټه لار یې دوی یوه کوټه کښني چي د اخندزاده د ملاقاتیانو په کوټه پوري وه کښېنول. وروسته خلیفه راغلو په عمومي دروازه زیات شمېر کناخېل ناست دي. خلیفه سلام ور واچوو او ورته وې ویل چي تاسو به اکثر د کنارخیلو له کلي څخه یاست. زۀ افسوس کوم چي تاسو ته مي تکلیف درکړ او زۀ خطا شوی وم د جمعې مبارکي په شپه او ورځ اخوندازده صاحب چا سره نۀ ویني او هغه په دې ورځ قصیده پخوي، تاسو اوس لاړ شئ زۀ به له صاحب څخه صحیح ورځ معلومه کړم بیا به تاسو ته حال درکړم او بیا راشئ.

ټول غریبان چي اخندزاده غوښتي وو واپس کورو ته لاړو، په لاري یو بل ته وایي چي اخوندزاده صاحب خو په ټول عمر نه زکوة ته څوک غوښتی ؤ او نۀ یې داسي مسخرې راباندي وهلي وې. دا څه چم نن جوړ شو.

یو بل دا بل ته وایي چي اخوندزاده په ټول عمر داسي کار نۀ کړی دی او نۀ یې کړي دا ټول د خلیفه شرارت دې. نۀ پوهېږو چي خلیفه ولې داسي راسره وکړو. او یوه سړي ږغ وکړی چي زما دا یقین دی او په والله که بله کیسه هم وي بغیر بې دې چي خلیفه زړۀ غوښت چي زکوة ادا کړم مګر وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې سوچ وکړ چې ولې چا ته برناحقه بغير د مزدوري روپۍ ورکړم ماته به خلګو راکولې او نن يې زۀ خلګو ته ور کړم.

په اخر کښې يو وويل چې نۀ تاسو ټول خطا ياست کيسه داسې ده چې د اخوندزاده صاحب دا خيال ؤ چې زۀ غريب نۀ يم او په مفته ډوډۍ موړ يم دا رنګه به ټول ماړه وي او دا ددۀ خيال ؤ که غريبان وي نو به درې يا څلور تنه وي مګر چې خبر شو چې ټول کلی غريب دی په قصيده يې بريد وکړ.

خليفه صاحب چې نور خلګ رخصت کړو ملا صاحب ته ورغلو او دوی درې واړه يې اخندزاده صاحب ته ور وستو اخوندزاده صاحب له ټولو سره په لاس روغبړ وکړ دوی به يې په لاس مچ کړو او په شا به روان شو مخ به يې د اخوندزاده په خوا ؤ او لاسونه به په نامه نيولي وو. ډېر په ادب يې ګوډې تر ځان لاندې کړې. د اتحيات په ډول کښيناستو. اخوندزاده دوباره په تسلي او په ډېره سوکه لهجه پوښتنه وکړه څه وخت چې د تورپيکۍ وار د پوښتني راغلو اخوندزاده له خليفه پوښتنه وکړه چې دا خو ما نۀ وپيژندله. خليفه ورته وويل قربان ما هم کله نۀ ده ليدلې، مګر دومره قدرې خبر يم چې خالو نامې يو سړی چې د کنارخېلو له کلي ؤ اوس نشته. د هغه ښځه ده اخوندزاده چې دا واوريدو له تورپيکۍ سره يې ډېر د مينې او همدردۍ اظهار وکړ، وې ويل چې خالو ډېر مسکين او له بده ماورا سړی دی. وروسته له تورپيکۍ د کور ښۀ پوښتني وکړې له هر پوښتني سره دا دعا ورته کړې چې الله مو پرده ګير شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخـر يـې کـالو څخـه پوښـتنه وکـړه چـي پـه دې مسـکيني ډېـر تکليفونـه راغلـي دي، کليـوال مسـلمان څـه امـداد ورسـره کـړي کـه نـهٔ. زهٔ خـو نـهٔ وم خبـر تېـره شـپه پـه مراقبـه کښـي ستاسـو کلـي تـه مـو کتـل بيـا پـه حـال خبـر شـوم هـر څـه چـي کېـږي پـه دې کښـي د خـداى خپـل رازونـه دي. بنـده هـيڅ نـهٔ شـي کـړى. لـه بندګانو چـي الله ناراضـه شـي بنـده څـه تکبـر وکـړي، يـا لـه بنـده امتحان اخلي نو داسي پېښي ورسره وشي بس دعا به کړو.

دوى ټولو د امين کليمه وويله.

کـالو اخونـدزاده تـه جـواب لانـهٔ ؤ ورکـړى چـي اخونـدزاده تـورپېکى تـه وويـل؛ چـي خـوري زمـا خيـال ؤ چـي خليفـه بـه درلېـږم خـو تـهٔ دا يـې پخپلـه راغلـې او ښـهٔ وشـو چـي مـلا صـاحب او کـالو هم ناست دي.

خبـره داسـي ده چـي تېـره شـپه مـو خـوب وليـد چـي مرغـان پـه اسـمان کښـي روان ؤ، يـو مرغـه لـه بلـي خـوا راشـي او دې مرغـانو کښـي يـو مرغـه تـر غـاړه ونيسـي دا نـور مرغـان دا يـو مرغـه تـرې خـلاس کـړي او تپـوس ورڅخـه وکـړي چـي دا ډېـر ښـهٔ او ښائسـته مرغـه دى، تـا ولـي تـر غـاړه ونيـوئ، دې مرغـه وويـل چـي دى پـه دې خبـر ؤ بيـا يـې د خـوب معنٰـى داسـي بيـان کـړه چـي دا خـوب ډېـر لـوى مطلـب لـري هغـه دا دى چـي بزرګـان او عـالمـان پـه دنيـا کښـي هـيڅ بـل کـار نـهٔ کـړي تـل پـه عبـادت کښـي مشـغول وي. کـه چېـري لـه چـا د الله لار ورکـه شـي يـا پاتـه شـي نـو هغـو تـه مـوږ دا لاري ورشـوو، مګـر نـن سـبا څـوک دا خبـري نـهٔ اوري او بزرګـان او عـالمـان هـم پـه دې سلسـله کښـي سسـتي کـړي. دا يـو مرغـه يـې ځکـه تـر غـاړه ونيـو (دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغان نۀ ؤ بلکې وليان وو) چې دا مرغه (ولي الله) خلګو ته نصيحتونه کم کړي او هم په دې ما نور څه ويلی شو او زۀ خپلې غاړې خلاسوم او دا درښايم چې ستا لور پېغله ده، که خطا نۀ وم په خوب کښې يې نوم درخانۍ را واخست. بيا يې له تورپېکۍ پوښتنه وکړه چې درخانۍ نومي او که زۀ خطا يم. هو هو قربان درخانۍ نومي. تورپېکۍ ورته وويل.

چې تورپيکۍ يې تصديق وکړ اخوندزاده په زړۀ کښې غره شو او له ځانه يې تيکرى (څادر) هم وغورځاوه او اخوندزاده دا خيال شو چې د تورپېکۍ دا يقين وشو چې واقع په ما پټې ښکاره دي. او هر څه ما په خوب کښې ليدلي دي.

دا لور په تاسو دا حق لري چې ښۀ عزت مند سړي ته يې واده کړئ. تۀ سپين سرې يې ستاسو له مخه دي حيا وي چې ښځو کښې تر نر زياته شيطان دی، ځکه ښځه په کم عمر کښې او نر په زيات عمر کښې بلوغ ته رسېږي، که تاسو په دې باره کښې سستي وکړی تر دې به هم سخت عذاب دربانديـ راشي. په ورځ د قيامت به ډېر داسي مور او پلار وي چې د هغو به هيڅ ګناه نۀ وي، مګر د لوڼو حق يې نۀ وي ادا کړی يعني لوڼي يې ورکړي نۀ وي لا يې په سم ځای نۀ وي ورکړي، په دې به دوی خدای تعالٰی دوزخ ته ولېږي، مور د الله د خپل اولاد په حق نۀ ونيسي.

اخوندزاده صاحب له دې وېنا وروسته ملا صاحب ته مخ راواړوه چې مولوي صاحب داسي ده که نۀ. هغه ورته وويل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چـي هـو صـاحب کتـابو کښـي د داسـي خلګـو لپـاره سـخت عذابونه بيان شوي دي.

تـورپېکۍ دا وخـت سـر ټيـټ کـړۍ ؤ او سـخت پرېشـانه وه اخونداده صاحب ږغ پرې وکړی چي خوري زما خبري اورې که نۀ.

تـور پېکـۍ پـه جـواب کښـي ورتـه وويـل چـي هـو قربـان دي شم. ولـي يـې نـۀ اورم، تـۀ خـو زمـوږ لپـاره وايـې. الله دي نـور هـم د داسي ښو خبرو توفيق درکړي.

اخونـدزاده بيـا ورتـه وويـل چـي کتـابو کښـي راغلـي دي چـي لـور پـه مـور پـلار دا حـق لـري چـي هغـې تـه ښـۀ ځـوان او خانـداني تـه يـې ورکـړي او دا کوشـش وکـړي چـي د مېـړه کـورنۍ د هسـتمنده وي چـي لـور يـې پـه ارامـه او خوشـحاله وي. دا هـم پـه خـوب کښـي راتـه معلومېـدو چـي خلـګ ستاسـو د دوسـتۍ شـوقين وو دا خيـال تـل سـاتۍ چـي وړې او لغـړ تـه يـې مـۀ ورکـوئ، خپلـه لـوږه در پـه يـاد کـړئ، لـور ولـي لـه لـوږې وژنـئ، سبا بـه د دې لـه لـوږې تاسـو پـه تکليـف ياسـت او هـم بـه پـه ورځ د قيامـت پوښـتنه درځخـه کېـږي. اخونـداده صـاحب دويـم ځـل بيـا مـلا صـاحب تـه مـخ ور واړوه او پوښـتنه يـې ځنـي وکـړه چـي څـه رنګـه مولوي صاحب داسي ده که نۀ.

مـلا صـاحب وويـل چـي بېشـکه قربـان دي شـم لکـه چـي تـۀ وايـې هـم دا کتـاب ويلـي دي او د اصـحابه کـرام ذکـر يـې بيـان کـړ او وروسـته يـې وويـل چـي قربـان تاتـه بـه ضـرور معلومـه وي ځکـه چـي تاتـه پټـې معلـومې دي، زمـا تـر مـخ ملـک ګـوهر خـان د دې ښـځې مېـړه خـالو تـه وويـل دا ښـځه دا ده حاضـره ده او هـم پـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې واقعه خبره ده چې لور زما زوی ته راکړه او هر څه و لور چې غواړې هغه به درکړم مګر خالو ورته انکار وکړ، دا خو په دې نهٔ پوهېږي چې سبا به یې لور په ارامه وي او له ملک سره چې دوستي وکړي ډېر ډېر کارونه به یې پرې سم شي که اړ (محتاجه) شي لاس به یې په خلاص وي.

په تورپېکۍ د ملا خبري بدي لګېدلې او زر یې دواړه لاسونه ورته ونیول او ورته وویل چې ملا صاحب د خدای د کلام له رویه هر څه وایه مګر د ملک نوم مهٔ را اخله. د دنیا کوم بد یې نهٔ دي راسره کړي. مخ یې د بلا په مخ لور به مړهٔ کړم مګر د ملک زوی ته به یې نهٔ کړم ور. د تورپېکۍ وینا لاجاري وه چې اخوندزاده صاحب ورته وویل چې ګوره خوري! لور ستا ده چاته یې ورکوې هغه ستا کار دی، زموږ مقصد دا دی چې زر یې ورکړه او لویي او خوشحاله کورنۍ ته یې ورکړه. ملک هم زړهٔ غواړي تاسو څله خفه او غصه یاست. په ورځ د قیامت به له هر چا سره د خپل عمل حساب کېږي او حدیث شریف کښې راغلي دي چې که څوک له چا سره بد وکړي او هغه یې معاف کړي په ورځ د قیامت به الله تبارک تعالی ورځخه خوشحاله شي او په دې به الله تعالی تاسو ته جنتونه درکړي. ملسمان ته ځکه مسلمان وایي چې هغه له چا سره ضد نهٔ ساتي، هر چا سره مینه لري که څوک ضد او بغض ساتي رسول علیه سلام د خدای وایي چې هغه له موږ څخه نهٔ دی. که چېري تاسو ضد چا سره لری دا د کفارو خوی دی تاسو به کافران شئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اخوندزاده وېنا جاري وه چې تورپېکۍ د استغفار کليمې شروع کړې، اخوندزاده صاحب وېنا جاري وساتله چې د داسي عزت مندو کورونه د بختورو ښځو په نصيب وي.

ملا صاحب بې موقعې رږغ وکړی چې اخوندزاده صاحب څو ځله ملک ګوهر ماته ويلي دي چې په دې خلګو ما ډېره ملامتيا کړې ده، دعا راته کوه چې الله تعالی مه د دې خلګو په ازار نې ونيسي او که چېري دوی لړ لار راسره وړي، زۀ به يې کورته د خواست او معافي لپاره ورشم او خالو به له بند څخه خوښي کړم.

اخوندزاده تورپېکۍ ته وويل چې دا خو ډېره ښه خبره ده، لور به چاته ضرور ورکوې توکل وکړه د ملک زوی ته يې ورکړه، له دې تولو تکليفو به خلاصه شې او اسمان به درڅخه پورته شي، د تورپېکۍ تر سترګو هغه تول ظلمونه وګرځېدل چې ملک ورسره کړي وو او تر سترګو يې اوښکي شروع شوې په ژړا کښې اخوندزاده صاحب ته وويل چې ستا قربان شم چې هيڅ کله به مو د دې ظالم ظلمونه هېر نۀ شي او نۀ مو د دې سړي دوستي ته زړۀ غواړي او نۀ زما په دې کښې څه واک شته شکر دی تر اوسه يې پلار ژوندی دی. نن که دې ظالم په مرګ وژلی دی او په کور نشته خدای مهربانه دی را به يې ولي، هغه سره دې وېنا وکړې په اخوندزاده صاحب دا خبري ښې نۀ ولګېدې او د کالو څخه تپوس وکړې چې تۀ څه وايې نن که خالو نشته په ځای يې تۀ ناست يې. د مولوي صاحب وېنا د خوښه ده که نۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو یو ساعت خاموشه ؤ بیا یې وویل چي څۀ ووایم ستا قربان شم. مور پلار یې ژوندي دي تر ما دوی ښۀ پوهېږي. زما هیڅ کار او اختیار نشته، دا یوه خبره درته کړم چي دا ملا صاحب د زړۀ ډېر تور دی چي دوه سره خفه کېدې شي دې ملا صاحب سره خفه کړي دي او کلي یې سره خفه کړو اوس تا له موږه خفه کوي. د ملا صاحب د کالو په خبره طبعیت خراب شو او اخوندزاده هم پوه شو چي خبره نۀ منل کېږي او د کالو له خبري وروسته کالو ته غصه شو او وې ویل چي تر تا څوک د زړۀ تور شته، خواستونه زۀ درته کړم او الزام په مولوي صاحب لګوې، تاسو ډېر سپک او بې حیا خلګ یاست، د عالمانو او پیرانو قدر په تاسو نشته، لکه چي الله خوار کړي یاست د بل زکوة ته ناست یاست، دا خو ستاسو نیتونه داسي دي. ښځه ملک ته ورکوې او که چچګرو ته خپل کار مو دی، زما له درباره وځئ چي بیا رانۀ شئ، که زما په ولایت کښي څه وي کېږي او پښه مو مۀ شه برابره او نۀ دي دا انجلۍ په عزت وادۀ شي. اخندزاده صاحب ډېر سخت ورته غصه شو او ورته ولاړ شو تر لاس یې ونیولو او له درباره یې وویستو.

د توریېکۍ طبعیت په دې خراب ؤ چي موږ د زکوة لپاره ورته راغلي وو مګر د ملا صاحب د یوه نۀ شي، سم مجلس یې را خراب کړ، د کالو طبعیت په دې خراب ؤ چي دا اخونذاده صاحب ناراضه شو دواړو په لار ملا صاحب ته بد ویل چي مجلس یې سره ګنده کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ته چا اطلاع ورکړه چي نن اخوندزاده صاحب زکوة ورکوي، د کنار خېلو ټول کلی ورغلی دی. ملک پوه شو چي کیسه هغه ده چي ما ورته کړې وه او امید یې پیدا شو چي اخوندزاده به زما کار کړی وي. په سبا اخوندزاده ته ورغلی او تپوس یې ځني وکړ. اخونذاده صاحب او خلیفه صاحب ټول حال ورکړ ملک ته سخت خار ورغلو او وې ویل چي بس تهٔ دعا راته کوه انشا الله زهٔ به تر سبا پوري په خپل مقصد کښي کامیاب شم.

ملک کورته لاړو او خپل زوی ته یې وویل چي ما ډېر کوشش وکړ چي تاته ستا د خوښي واده په خوشحالي وغواړم ځو ځله مي پخپله ورته وویل، تېرو ورځو کښي مو د اخوندزاده صاحب په ذریعه ورته وویل مګر هغه په انکاري دي. د اخونذاده صاحب له وېنا وروسته دا کار موږ ته ډېر لوی پېغور دی. په هر صورت به دا کار اوس په زوره تر سره رسوو. او ماښام تیاري وکړه په زور به نجلۍ راوړو.

خان زاده دا خبره خوښه وه او نیمه شپه دواړو ځان تیار کړو توپک یې ور واخست له کوره لاوتلي نهٔ وو چي خان زاده پلار ته وویل که زهٔ او تهٔ ایکړ ورشو امکان شته چي موږ په خپل مقصد کښي کامیاب نهٔ شو، که دوی سره بل څوک وي یا به دي ښځو سره درسته وي دوی به موږ وشرموي. تر دې دا ښهٔ ده چي نن پاته شو سبا به کومکان پیدا کړو راسره لاړ به شي بیا به کوندي کامیاب شو. دوه په دوه ورتګ له خطرې خالي نهٔ دی. ښځو سره که بل څوک نهٔ وي هم دوی دوې دي په مقابله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښني برابر يو، يو په يو که مقابله سره وکړو او دوی پرې را زورور شي خانه به مو خرابه شي.

ملک چي د زوی په تجويز غور وکړو لږ په سوچ کښني شو بيا يې ورته وويل چي ستا عقل او تجويز مو خوښ دی سبا به له همسايه ګانو څو ځوانان راسره کړو نن پاته يو.

دا همسايه ګان ټول هغه خلګ وو چي قاتلان يا بل داسي مجرمان وو چي ملک پناه ورکړې وه او د ملک له وجي سرکار هم څه نه ورته ويل. د ملک هر کار به دې خلګو کړو اکثر به يې د بدمعاشانو کار ځني اخستو، د دوی روزګار نه ؤ صرف په روپو به يې خلګ وژل يا به د لارو شوکي يې کړې، ناتارونه به يې بوتلل په دې کښني نيمه به د ملک وه او نيمه به د دوی وه.

سهار خان زاده خپل مزدور ته وويل چي همسايه ګانو ته ورشه او شپې له ځلور تنه راوله.

تور چي ورغلو او ځلور تنه يې وغوښتو د ټولو دا خيال وو چي شوکي ته مو غواړي، هر يو به ويل چي زۀ ځم او په دې پخپله سره اخته شو. يوه به ويل چي فلانکی تېره ورځ تللی ؤ، ډېر څه په لاس ورغلو اوس هيڅ حق نۀ لري اوس زما وار دی، بل رږغ وکړ چي زۀ تر اوسه نۀ يم تللی په والله زۀ به ضرور ځم، يو بل وويل چي تر اوسه يو وار تللی يم هغه هم په خالي لاس راغلم اخر يو سپين ږيري وويل چي تاسو مۀ ګنده کېږئ، تر اوسه دا نۀ ده معلومه چي څه لپاره مو غواړي، چېري اسماني روزي ته مو غواړي که بل څه کار يې وي. زۀ فيصله کړم په دې به د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

امین وي. بس ږغ به نۀ لري. فیصله په دې ده که اسماني روزي وه څلور کسان به ځي او هر څه که راوړي د ټول کلي به سره ګډه وي. دا فیصله د دې موقع لپاره نۀ ده بلکې تل لپاره ده او که د ملک صاحب نور څه کار ؤ هغه به کار وکړي.

د سپین ږیري دا وینا د ټولو خوښه شوه او ټولو وویل چي بس دا ستا فیصله مو منلې ده او تر ټولو دا ښۀ ده هر سړي ته به خپل نصیب ورسېږي.

سپین ږیري څلور کسان سپین خړ چراغ او خپل ورور قلم وټاکل دا څلور تنه تور سره روان شو، خان زاده د دوی په انتظار کښي ؤ، ټولو له خان زاده سره ښۀ په مینه او ادب روغبړ وکړ، اخر خان زاده ورته وویل چي زموږ پروګرام دا دی چي ماښام به یوه نجلۍ راتښتوو.

ډېر ښۀ دا نجلۍ تۀ د ځان لپاره راوړې که زموږ به هم څه ونډه وي چراغ پوښتنه ځني وکړه.

په خندا خندا خان زاده وویل چي نۀ نۀ، دا ما خوښه کړې وه، مګر مور او پلار یې نۀ راکوي اوس یې په تېښته راوړم، که چېري ستاسو شوق وي نوري نجوني ډېري دي.

د خان زاده په جواب چراغ لږ شرمنده شو او وې ویل چي نۀ نۀ ما ګپه کړه، موږ ته به خدای تعالٰی خپل نصیب راکړي.

خان زاده دې سړو ته د ماښام ډوډۍ ورکړه، ښۀ ناوخته پلار ته یې وویل چي بس موږ ځانونه تیار کړي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روانېږو، توپک کارتوس او چړې مو را اخستي دي، تۀ راسره ځې که نۀ.

هو هو زۀ به ضرور ځم ملک توپک واخست او دوی سره روان شو. په لاري ملک ورته وایي چي دا کلیوال اکثر زما مخالف دي او دا یو سکولي (طالب علم) ټول کلی راته پورته کړی دی او ټول یې سره ملګري دي. زړۀ مۀ لړئ چي ځوک راپوه نۀ شي. که راپوه شي ټول به ګډه مقابله راسره کړي، کله چي کلي ته ګډ شو داسي په احتیاط روان وو چي د پښو سوخل او کړپ یې چانۀ اروېدو.

د تورپېکۍ غولي ته چي نږدې شو ټول سره ودرېدو ملک ورته وویل چي اوس ډېر خیال کړئ، په یوه وار داسي حمله وکړئ چي خپل کار زر تر سره کړو کلی په راپوه نۀ شي او که ښځو سره څه درسته وه ډېر خیال کړئ چي خوږ نۀ شي دا تورپېکۍ ډېره بده ښځه ده، ټولو خپلو توپکو ته کارتوس ورویست.

قلم یې د کوټې وره ته ولېږو چي ته ګوره وینې دي که ویده. قلم چي ورته نږدې شو ولید چي چراغ بل دی، زړۀ نشته په دروازه کښې سوروی ؤ په دې کښې چي قلم ورته وکتل وې لیدو چي ټول ویده دي. قلم دې نورو ته ورغلو او ورته یې وویل چي دوی ویده دي. څراغ یې بل پرې یښی دی، لیدل کېږي نه چي څو کسان دي. بل څوک شته که نۀ. چراغ وویل چي چراغ یې په کست بل پرې یښی دی. بس داسي به وکړو ټول به په یوه وار دروازې ته زور ورکوو چي ور مات شي ټول به پرې ورننوزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مور به يې تر غاړه نيسو د لور په خُله به يې لاس ور ونيسو او روانه ؤ به يې.

د چراغ تجويز د ټولو خوښ شو او په يوه وار يې دروازې ته زور ورکړ. دروازه ډېره کمزورې وه، بلوټ يې نه ؤ صرف تر شا يې ډبره ورته ايښې وه، دوی چې خپل ټول زور ورته ورکړی مګر دروازه ډېره په اساني خلاسه شوه او ټول په وره کښې پرېوتل. د قلم د ټوپک له ماشې يو ځيز ولګېدلو، ډز يې شو کارتوس تر ووت د سپين په ورانه ولګېده.

تورپېکۍ چې دا کړپ او ډز واورېد سر يې ليا نه ؤ پورته کړی چې بږغ يې وکړ چې لالکه سړي دي، وله يې د تورپېکۍ لور په موږ بږغ وکړي چې موري سړي دي، ستا په توپنچه يې وله.

ملک او ملګرو يوه بله خواته وکتل چې لالک چېري پروت دی، هيڅ يې نۀ وليد خړ په کونج کښې يو تور کالی وليد زر يې خيال وکړ چې دا دی توپک يې پرې ونيوو او ورته وويل چې بس بږغ مۀ لره خير او سلامتي دي په دې کښې ده لږ شک ورولوېد چې دا خو سړی نۀ دی لاس يې ور وړو، کالی يې پورته کړو چې ګوري هيڅ هم نشته. زړۀ کښې سخت شرمنده شو او وې ويل چې صحيح يې ويلي دي چې د غلۀ له خپله سوري وېره شي.

درخانۍ زر څراغ مړ کړو کوټه کښې تياره جوړه شوه په مور يې بږغ وکړ چې ولې يې نۀ ولې، بيا يې له ځان سره سوکه وويل چې زما چاره څه شوه او زر يو کونج ته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک خیال وکړ چې واقعي مور سره يې توپنچه ده مګر کوټه کښې تیاره شوه هیڅ نۀ لیدل کېدو، لاکن په هغه خوا يې ټک وکړ په کوم طرف چې يې په تورپېکۍ اول وار سترګې ښښتې وې خو تورپېکۍ دا وخت بله خوا ته تللې وه، ګولۍ په قلم ولګېده ږغ يې کړو چې زۀ مو مړ کړم.

خان زاده زر د باکس تیلۍ ووهله، ټولو درخانۍ او مور يې صحیح کړه قلم يې هم ولید چې پروت ؤ خان زاده زر په وره کښې ودرېد چې راځخه لاړ نۀ شي.

ملک ږغ وکړې چې بس بل ټک مۀ کړئ، خپل سړي مو وویستل، بیا ورپه یاد شو چې ما سره د لاس بتۍ هم شته او بله يې کړه. ملک او خر په تورپېکۍ برید وکړې، خان زاده او چراغ په درخانۍ برید وکړې، درخانۍ يې لا اول وار بهر وا ایستله، چراغ په ملا ورکښېناستو او په خُله يې لاس ور ونیوو مګر تورپېکۍ ښۀ مقابله وکړه، درې واره ځنې خلاسه شوه ملک ته وېره ورپیدا شوه چې راځخه وځي. کلی به په راخبر کړي. د زوی خوا ته يې بتۍ ور واچوله ورته يې وویل چې دا نجلۍ چراغ ته پرېږده، دا ښځه راسره ونیسه، اخري وار يې تورپېکۍ په درو پړې باسله او ملک په غاړه چاړه ورتېره کړه او د لاس بتۍ يې مړه کړه چراغ ته وویل چې ته ولاړ يې مۀ تر څو چې خُله مو د نجلۍ نۀ وي ور تړلې.

ملک له جیبه دسمال راوکښې، د درخانۍ په خُله يې ورچخ کړې، وروسته خان زاده يې خُله ور وتړله او خر په خپل پټکي لاسونه ور وتړل او نجلۍ يې په غېږ کښې له کوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویستله. ملک بېرته کوټې ته راغلو قلم یې وکاتو چې مړ شوی ؤ او تورپېکی ته یې بجلۍ ور واچوله وې لیده غاړې یې پرې دي معمولي کپنا پکښې شته او سپین یې په شا و ایستو.

ملک او خان زاده درخانۍ تر متهو ونیوله روانه یې کړه چراغ سپین په شا واخست او خړ یوه لښته په لاس کښې ونیوله چې درخانۍ به په تلو انکار وکړ په شا به یې ووهله. په ډېر تکلیف یې درخانۍ تر کور ورسوله، لاس او خُله ترلې یې په کوټه کښې بنده کړه، ملک په خپله پاته شو او د ځان په ځای یې تور ورسره ولېږلو. قلم یې په جنازه تر خپله کور راوړ، ورسره یې د قلم عزیزان خبر کړو او هغوی په شپه شپه د قلم خدمت وکړ او خاورو ته یې وسپارلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۱)

ملک چې درخانۍ کور ته ورسوله ډېر خوشحاله ؤ او په بار بار به يې شکرونه ادا کول سهار يې خپلې ښځې نورجهاني ته وويل چې دې نجلۍ سره داسې طريقه جوړه که چې خپل ضد پرېږدي که په ښو خبرو يې راضي کولی شې او که په ترخو خبرو او په دې يې پوه کړه چې اوس دې هيڅ بله لار نشته بغير د دې که مو ستړي نهٔ کړې ژوند به يې په ارام وي کنې تل به يې خپل ژوند تريخ وي.

نور جهانه له درخانۍ سره کښېناسته او نصيحت يې ورته شروع کړو چې تهٔ خو ډېره بختوره يې، ښهٔ د ملک زوی ته هر چا لوڼې ورکولې مګر هغه په تا مئين ؤ، ډېرو نجونو حالونه ورته راکړي وو مګر دا ستا مېړه قسم اخستی ؤ چې بله نجلۍ به نهٔ وغواړم، ستا مور پلار سره په دې باره کښې څو ځله خبرې وشوې مګر هغو ته شپنو او غويانو ته ورکولې، تهٔ به تل وږې او لڅه وې، مګر خدای ته دا نهٔ وه منظوره. خان زاده ته خدای هر څه ورکړي دي ګوره چې څوني (څومره) ښکلې مکان لري څوني جائيداد او مځکې لري اوس به دا ټول ستا ورسره وي ملک سپين ږيری دی وخت يې تېر دی نور زامن يې په نورو ملکو کښې دي، د هغو خپلې کارخانې او کاروبار دی بس هر چا چې تاته څه ويلي دي د هغو خبرې له زړهٔ وباسه دا به ښهٔ وه چې مور پلار به دې دا خبره په خوشحالۍ ترسره کوله، مګر هغه نهٔ وشوه هيڅ خبره نهٔ ده اوس به يې خوشحاله کړې. تهٔ فکر مهٔ کړه، تهٔ به دلته تل په ارامه يې، په کور کښې مزدوري شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ کار ته به نۀ یې ایساره. ټول کار به مزدوري کوي، له هره کاره به خلاسه یې.

درخانۍ ته چې نور جهاني نصیحت شروع کړ هغې ژړا شروع کړه او څه وخت چې نور جهاني نصیحت ختم کړو درخانۍ په ژړا کښي وویل:

چي دا درسره منم چې زما مور پلار ډېر غریبان دي او هغه د زورور د زور توفیق نۀ لري مګر په دې ځان پوه کړه غریبان دي لاکن بې غیرته نۀ دي او زۀ هم د هغو غیرتمندو لور یم چې زما د پلار به نۀ وي خوښه او زما مور لا سرې غاړې پرته ده دا خیال چې نۀ وکړې چې زۀ به ملا ته وایم چې قبول مې ؤ او قبول مې دی، زما پلار ستاسو له لاسه په جیل کښي دی او نن به مې مور د دۀ بغیره ښخېږي او زۀ بې موره د بل په کور کښي د ناوې په نامه ناسته یم او تۀ راته وایې چې تۀ بختوره یې. نن زۀ د مور او پلار په ډول مظلومه یم هر څه چې راسره کړئ هر څه راته وایې زۀ هیڅ نۀ شم کړی او کله چې یوه ورځ په لاس راشي بیا به........

نور جهاني چې دا خبري واورېدې ډېره غصه شوه او څو لښتي یې ووهله، بیا یې ورته وویل چې زما دا خیال ؤ چې نوی کور نابلده ځای دی او څوک ورسره نشته او تا ته مې څو د مسلمانۍ خبري وکړې، مګر تا کښي هیڅ مسلماني نشته او ماته داسي بې خُلې خبري کړې.

درخانۍ په ژړا کښي ورته وایي چې قسم مه په هغه خدای چا چې پیدا کړې یم که زما له خُلې بل لفظ وباسې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولي سزا او تکليفونه به برداشت کړم مګر زما خداى يو دى زبان مه يو دى.

درخانۍ ته هر قسم تکليفونه او سزا يې ورکړې، يوه ورځ نورجهانه په وهلو سترې شوه اخر يې درخانۍ ته وويل چې ګوره دې کور کښې به ستا عزت خوندي وي تاته معلومه ده که نۀ چې د کلي نجوني تل له خان زاده او ددۀ له مېلمنو سره شپه تېروي. کومي نجوني چې انکار وکړي هغه په زوره هم راولي او تۀ يې ځکه نۀ راوستې چې له ډېره وخته د خان زاده د وادۀ خيال درسره ؤ. که چېري تۀ دا خبره نۀ منې نن ورته ګوره چې د کلي ټولي نجوني او ښائسته ښځې راغواړو او د ملک د کور ښځو ته ځوک په اوچته سترګو نۀ شي کتلى.

د نورجهاني په دې خبره درخانۍ ته سخته غصه ورغله او ژړا يې بنده کړه په اوچت ږغ او غصه کښي درخانۍ ورته وويل چې زۀ په دروغو نۀ غولېږم. ماته معلومه ده چې ستاسو زامنو د کلي د نجونو په عزت حملې کړي دي، مګر کله هم کامياب شوي نۀ دي او تۀ دا خبره څنګه پټوې چې ستا مشر زوى له درو کالو دلې نشته، مګر څلور مياشتي له مخه د هغه لور پيدا شوه بل د فاطو چې ستا د بني لور ده تر اوسه مو چاته نۀ ده ورکړې، مګر دا وخت هم حملداره ده، ماته دا خبري مۀ کړه زۀ په هر څه خبره يم، ستاسو ناوي او پېغلي تل د اوسرانو سره ورکي وي، په والله که اوسران (افسران) زما په ښائست خبر شي که مې يوه ورځ هم دلته پرېږدي، دا کور نۀ دى او نۀ دلته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا عـزت خونـدي دی، دا چکلـه ده کـور نـهٔ دی، تاسـو د اوسـرانو دا کار کړئ او هغه ستاسو د ظلمونو مدد کړي.

نـور جهـاني چـي دا پيغورونـه واوريـدل لـه ډيـره قهـره يـې سـترګي راووتـې، سـيخان يـې پـه اور کښـي تـاوده کـړو او د درخانۍ په نوکانو او غاښو يې کښېښول.

درخـانۍ تـر ډيـره دا تکليفونـه برداشـت کـړل مګـر دا داسـي تکليفونـه ول چـي تـر برداشـت تېـر وو، کـه درخـانۍ هـر څوني خواسـتونه او نـارې وکـړې مګـر نـور جهـاني تـه هـيڅ رحـم نـهٔ رازي او نـهٔ مـزدوري او خـادمي همـت کـړی شـي چـي خلاسـه يـې کـړي. اخـر درخـانۍ ورتـه وويـل چـي تـر سـبا سـهاره مـي پرېـږده سبا به زهٔ جواب درکړم.

نورجهـاني ښـهٔ سـاعت د درخـانۍ خبـري تـه غـوږ نـهٔ نيولـو، درخـانۍ چـي بـار بـار دا خبـره او خواسـت ورتـه وکـړ د نورجهـاني د درخـانۍ ونرمـي لهجـې تـه اميـد پيـدا شـو، خيـال يـې وکـړ چـي بـس اوس بـه کـار سـم شـي او درخـانۍ يـې پرېښـودله او لاس پښـې يـې ور خلاسـي کـړې بيـا يـې پـه مينـه او غصـه کښـي ورتـه وويـل چـي ولـي ځـان پـه تکليـف کـوې او هـم زمـوږ زړهٔ را شـين کـوې، مـوږ خـو سـړي خـواره نـهٔ يـو چـي د انسـانانو غوښـي پخـوو. خيـر هـر څـه وشـو هغـه خـو وشـول د بيـا لپـاره خيـال کـوه او پـه دې پـوه يـې چـي خلاسـه مـه نشـته. بيـا ولـي ځـان او مـوږ او ځـان پـه ازار وهـې اوس دي تـر سـبا سـهاره پرېـږدم کـه چېـري سـبا بيـا پـه خپـل ضـد وې او داسـي بـې خُلـې خبـري کـړې د شـيطانانو خبـري دي لـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـوړو نـهٔ وې ایسـتلي مـا سـره تـر دې سـخت عـلاج شـته بیـا کـه خواستونه کړې هم خلاسه به نهٔ شې.

نورجهـاني چـې نصـیحت او دهمکـۍ ختمـې کـړې یـو ساعت پټـه خُلـه شـوه بیـا یـې پـه مـزدوري (خـادمي) ږغ کـړو چـې مـا لـه او دې لـه اوبـه راوړه تـږي یـو خـو بیـا یـې بـل ږغ ور وکـړ چـې اوبه مهٔ راوړه د انارو شربت راوړه.

مـزدوري زر د انـارو شـربت تیـار کـړو او ورتـه رایـې وړو. نورجهـاني جـګ لاس کښـې ونیـو او ګـلاس یـې ډک کـړو اول ګـلاس یـې درخـانۍ تـه ورکـړ درخـانۍ تـر اوسـه د انـارو شـربت نـهٔ وو لیـدلی او نـهٔ یـې څښـلی ؤ او نـن یـې شـربت ولیـدلو هـم یـې وڅښـلی کـه څـه هـم شـربت ډیـر خـوږ او خوندمنـد ؤ مګـر درخـانۍ تـه داسـي ور ولګېـدو لکـه چـې د زهـرو پیالـه پـه غـاړه واړوي. پـه یـوه ګـلاس د درخـانۍ غـاړې لنـدې او سـرې شـوې مګـر پـرې اوبـه نهٔ شـوه. زړهٔ یـې غوښـت چـې یـو بـل ګـلاس هـم وڅښـي مګـر تـر خُلـه یـې ږغ نـهٔ وکـړ ځکـه درخـانۍ پـه زړهٔ کښـې وویـل چـې داسـي نـهٔ چـې نورجهانـه دا خیـال وکـړي چـې پـه شـربتو مـې خطـا کـړه او اوس بـه د کـور نعمتونـه ښـهٔ پـه ولګېـږي او متـاثره شـوه. نـور جهـاني بـل ګـلاس ډک کـړو او ورتـه ونیـوو، د درخـانۍ ښـهٔ شـوق ورتـه کېـدو او هغـه خیـال یـې زړهٔ کښـې وګرځېـدی او ورتـه یـې وویـل چـې نـهٔ نـې څښـم، ښـهٔ نهٔ پـه رالګېـږي، مګـر د نـور جهـاني پـه ډېـر اڅرار یـې دا ګـلاس بیـا وڅښـلو اوبـه شـوه. نـور جهـاني د دریـیم ګـلاس سـت ورته وکړ لیکن درخانۍ وچ انکار وکړی.

نور جهاني په خپله درې ګلاسه وڅښل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښام نورجهاني درخانۍ ته دوې ګولۍ (چې د نشې وې) ورکړې او ورته يې وويل چې ګولۍ وخوره ارامه به شې ټول بدن دي شين کوټل شوی دی، شپه به په ارامه تېره کړې.

درخانۍ په خُله څه نۀ وويل مګر څه وخت چې نورجهانه ووته دې هم ګولۍ تسې (غوزارې) کړې او وې ويل چې يوه خواته مې د عزت او وينو تږې دي بله خوا مې په ګولۍ خطا کوي او راته وايې چې دربانـدي غمجن يو او بيا يې دا شعر وويلو:

وار مې وژني وار راباندي ژړا کړي

……

سبا سهار نور جهانه بيا ورته راغله او ډېره په مينه يې پوښتنه ورڅخه وکړه چې شپه دې څنګه تېره کړه، ارام او خوب دې وکړ که نۀ. درخانۍ ورته وويل چې هو بس شپه وه په خير او ارامه تېره شوه.

نورجهانه يې په جواب پوه شوه چې تر اوسه يې له موږ سره هيڅ مينه نشته ځکه جواب يې داسي نۀ ؤ مګر نور جهاني ږغ نۀ وکړی لږ ساعت پس يې له درخانۍ پوښتنه وکړه چې ددې لپاره را ښکاره شوم چې څه خيال دي دی او دا خواست درته کړم چې زياته مو مۀ زړۀ شيني کوه او مۀ ځان په تکليف کوه.

درخانۍ سر ټيټ نيولی ؤ او په ژړګوني اواز کښې يې ورته وويل چې له ډېره سوچه بعد په دې نتيجې ورسيدم چې زما خلاسه نشته او نۀ څوک داسي شته چې هغه مو درڅخه خلاسه کړي. پلار خو مې په جيل کښې دی او هغه هم ستاسو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقابلې توفیق نهٔ لري. ورور مې وړوکی دی او دا وخت په سکول کښې دی. هغه چې زما په سر خبرې وخت به ډېر په تېر شوی وي. بس زما د قسمت کنجۍ اوس زما په خپل لاس کښې ده او زهٔ ستاسو په قبضه کښې یم. هیڅ هم نهٔ شم کړی. بس دا لنډي څو خبري یې وکړې او پټه خُله شوه، نورجهانه په دې خبرو حیرانه شوه چې څنګه جواب دی مګر په داسې چم او چالاکي یې درخانۍ ته وویل چې کور دي ودان شه. دواړي دي سمي شه موږ دي هم او ځان دي هم له اند ېښنو خلاس کړو. بس له نن ورځې بعد تهٔ د دې کور مالکه یې هر څه واک او اختیار ستا دی او ستا یو ارمان دی یعني پلار دي بندي دی ملک به هغه هم په دې څو ورځو کښي را خلاس کړي.

نورجهاني ډېري داسي خبري ورته وکړې چې درخانۍ پرې خوشحاله شي او ورخخه ووته.

ملک ته نورجهاني حال ورکړی ملک ډېر خوشحاله شو او تور ته یې وویل چې منډه دې همسائیګانو ته ورشه.

لس تنه ځوانان د خوشي لپاره راوله پسونه دي حلال کړي او پختن دي هم وکړي.

تور همسائیګان را وستو پسونه یې حلال کړو، پختن یې شروع کړ، ملک د مابنام ډوډۍ ته شا خوا کلي ته حال ورکړی چې ماښام دي له هر کور څخه یو تن ډوډۍ ته راشي خپل کلي کنارخیلو ته حال ورکړی صاحب زاده شین ګل اخونذاده او ملا صاحب ته پخپله ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماښام له لمانځه بعد د خلکو راتګ شروع شو د خپل کلي څخه څلور تنه راغلو او له نورو کلو څخه هم کم سړي راغلو. اخوندزاده صاحب او ملا صاحب راغلو دواړه په جلا جلا کوټو کښي کښېناستو په کومه کوټه کښي چي اخوندزاده صاحب ناست ؤ ټولو د دۀ خبرو ته غوږ نیولی ؤ او دۀ ورته ویلې چي الله تعالی ویلي دي چي زۀ عزت ورکونکی او اخستونکی یم تاسو ګورئ چي الله په دې کښي څومره لوی حکمت دی او که چېري عزت بندګانو یو بل ته ورکولی اوس به دا ټول خلګ په عزت سره اخته وو، مګر په چا چي د الله نظرونه شي هغه ته عزت ورکوي، بس د نورو بندګانو ما سوای ملک ته هم خدای تعالی عزت ورکړی دی. الله هم عزت مندو ته عزت ورکوي ګوري ملک د څوني (څومره) خلګو بندوبست کړی دی، هر څوک خوشی (د واده ډوډی) کړي مګر چا تر اوسه داسي خوشی نۀ دی کړی مقصد مو دا دی چي ملک دې ټولو ته عزت نن ورکړ الله دي دۀ ته نور عزت ورکړي.

نن سبا ډېر خلګ خپل ځان ته عزت ورکوي او ځان ته د قام لیډران (مشران) وایي دا خلګ در اصل په هغو خلګو نیت بدوي چاته چي الله د عزت نعمت ورکړی دی او دا د نن سبا لیډران ټول کافران دي. هغه د قرآن له دې ایتو په ښکاره منکر دي او دې عزت مندو ته په سپک او بد نظر ګوري. هم ددې خلګو عزت نۀ کوي، بلکې نور خلګو کښي د داسي خلګ لکه عالمان، ملکان، سرداران، افسران چي ټولو ته الله عزت ورکړی دی په ضد تبلیغات کوي. بهر حال له داسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ځان ګوريځ، ناسته ولاړه مۀ پخپله ورسره کوئ او مۀ خپل عزيز قريب اولاد ورپرېږدئ. دا خلک د کفارو خبري کړي، د کفارو خبري خوري دي، خلک ژر ددوی په خبرو خطاوځي او تل له داسي خلکو ځان ګوريځ.

په کومه کوټه کښي چي ملا صاحب ناست ؤ دلته خلکو د ملا صاحب خبرو ته غوږ نيولی ؤ او دۀ ورته ويل چي زموږ د خلکو ډېر عادتونه داسي دي چي هغه په عباداتو کښي شمېرل کېږي. تاسو ګوريځ چي دا خوشی (د واده ډوډی) عادت او رواج دی مګر حقيقت کښي دا خيرات دی. ډېر خوران پري ماړه شي څومره ډېر ثواب دی.

څوک چي د خوشي ډوډۍ ته راتلو هغه راغلو د خلکو راتګ ختم شو تياري شروع شوه دسترخوانونه خواره شول ډوډۍ پري کښېښول شوه، شوروا وړه مړی (ماته ډوډۍ) غوښه او پلاؤ په دسترخوانو کښېښودل شول په خوراک بسم الله وشوه.

د ملا صاحب خپل بيان جاري ؤ تر خوراک له مخه يې وويل چي ګوريځ د خدای تعالی عجب شان دی يو ځای کښي فرمايي چي : "په ورځ د قيامت به د هري ګولې (نوړی) حساب غوښتل کېږي." د دې حکم په رڼا کښي علما وايي چي مسلمان دي کم خوراک کوي چي په ورځ د قيامت به يې حساب کم وي، مګر بل ځای بيا خدای تعالی فرمايلي دي که څوک د چا ته يوه ګوله ډوډۍ ورکړي په دې به يې ثوابونه ډېر شي. د دې حکم په رڼا کښي علما وايي چي که څوک د چا کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـه ورشـي لا مېلمـه شـي نـو پکـار ده چـي ډېـر خـوراک وكـړي، ځكـه چي د کور وال ثوابونه پرې ډېرېږي.

کلـه چـي مـلا صـاحب دا وېنـا ختمـه کـړه نـو يـې مـخ تـه پرتـه غوښـه (چـي روغـه شـولګۍ وه) پـه دواړو لاسـو يـې ور پورتـه کـړه او ځُلـې تـه يـې يـوړه او پـه غاښـو يـې دا غټـې غټـې خاشـې ور پرېکـړې او لـه هـډه (هـډوکي) يـې تـر هغـه وختـه ځُلـه نـۀ کـړه پورتـه چي صفا يې وشکولو.

بندوبسـت د ډېـرو سـړو شـوی ؤ مګـر خلـګ ډېـر کـم راغلـو، ځکـه هـر څـه ډېـر ؤ ملـک بـه د کـوټې پـه وره کښـي ودرېـدو او مېلمـانو تـه بـې ويـل چـي غـاړي مـو بنـدي دي کـه بـه شـرم کـوئ هـر سـړی يـې داسـي خـورئ لکـه خپـل کـور، هـر څـه ډېـر دي. يـو وار ملـک پـه مـلا صـاحب نظـر شـو چـي وکتـل د مـلا صـاحب تـر مـخ غوښـه نشـته ملـک پـه خپلـه لـه خادمـه تـال واخسـت او د مـلا صـاحب تـر مـخ يـې لويـه غټـه غوښـه کښېښـودله، مـلا صـاحب سوکه د ملک لاسونه ونيول چي غوښه مۀ ږده.

ملـک ورتـه وويـل چـي غوښـه خـو ډېـره ده ګـورې نـۀ چـي د ټولـو تـر مـخ پرتـه ده، لـږ سـاعت پـس دۀ دا غوښـه هـم هغـه شـان پورتـه کـړه او هغـه شـان يـې وخوړلـه مګـر پـه دې وار بـه يـې يـو وار وار سر ځني پورته کړ.

څـه وخـت چـي ډوډۍ فارغـه شـوه اخونـدزاده صـاحب پـه خپلـه او مـلا صـاحب پـه خپلـه کوټـه کښـي د دعـا لپـاره لاسـونه پورته کړو او اوږدې دعاګاني وشوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس له دعاګانو ملک مېلمنو ته د تلو اجازه ورکړه.
ملا صاحب ته يې وويل چې که تکليف نهٔ وي تهٔ لږ ساعت کښېنه چې دا خلګ ووځي نکاح به تړې.
نهٔ نهٔ ملک صاحب، دا خو هيڅ تکليف نهٔ دی. موږ عالمان يو الله تعالیٰ علم راکړی د داسي ورځي لپاره دی. دا خو زموږ فرض دی. ملا صاحب ورته وويل. ملک صاحب د سرای په وره کښني ولاړ ؤ هر څوک چې وتو اول به يې ملک ته مبارکي ورکړه بيا به يې اجازه وغوښته او د کور ودانۍ دعا بې ورته وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۳)

ټول خلک ووتو ملا صاحب يوازي پاتي شو، د نکاح شروع کولو له مخه يې وويل چي نجلۍ چېري ده چي وکالت ورڅخه واخلو.

هلک خو دا دی ناست دی او نجلۍ په کوټه کښي ده ملک ورته وويل. ملا صاحب له ملک څخه تپوس وکړی چي چاته يې وکالت ورکړی نهٔ دی. نهٔ صاحب مور په دې وکالتو څه پوهېږو. ملک جواب ورکړی. ملا صاحب وويل ښهٔ داسي وکړئ چي نوري زنانه له کوټې وباسئ او ما سره يو سړی شئ چي کوټې له مي ورولي.

يو سړی په منډه لاړو او نوري ښځي له کوټې وايستلې او بيا يې اطلاع راوړه چي لاړ خلاصه ده ملا صاحب هم ولاړ شو او يو سړی يې تر لاس ونيولو او د کوټې خواته روان شو.

درخانۍ چي موقع خالي پيدا کړه چي څوک نشته او ملا به راځي نکاح مي تړي سبا به خلک وائي چي مور يې پخپله مړهٔ کړه او پلار يې دا دی په خوښه بندي کړی دی او د ملک زوی يې خوښ ؤ تر داسي پېغورو او خبرو زما لپاره مرګ ښهٔ دی، زر يې د ټيکري (څادر) په څاک په ناستي خپله غاړه ټينګه کړه او ګنډه يې ورکړه.

ملا صاحب چي د کوټې وره (دروازې) ته رالو ورسره سړي ته يې وويل چي دلته بهر ودرېږه دننه مهٔ راځه په داسي موقع نجلۍ له نرګانو ډېره شرمېږي، دا سړی بهر ورته ودرېد او ملا صاحب کوټې ته ننوت ور يې پوري (بند) کړو. درخانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره نږدې يو خوا ته کښېناستو او غاړي يې دوه درې واره په زوره صفا کړې بيا يې ورته وويل:

چې؛ زويه دا خو ډېره ښهٔ خبره ده چي تهٔ ډېره د غريب سړي له کوره وې او نن دې په داسي ماړه کور کښي نصيب وشو او ناسته يې او د دې کور مالکه يې داسي ښهٔ نصيب ما تر اوسه د بل غريب د لور نهٔ دی ليدلی. داسي بخت دې نصيب شه اوس زهٔ نکاح تړم تهٔ به مې ډېر نهٔ ستړی کوې، بس وکالت راکړه چي تهٔ هم ارام وکړې او زهٔ هم.

مګر نجلۍ هيڅ جواب ورنهٔ کړو. ملا صاحب بيا ورته وويل او په سر يې د ميني لاس ور تېر کړو مګر نجلۍ نهٔ جواب ورکړو او نهٔ وښوريده. ملا صاحب حيران شو چي نجلۍ نهٔ ښوري او نهٔ په لاس بد خوري، مګر دريم ځل ملا صاحب په وېره وېره د نجلۍ په بدن يو بل ځای لاس تېر کړو، مګر نجلۍ هغه شان پټه خُله او بې حرکته وه. اخر ملا صاحب پرې زړور شو او په مخ يې لاس ورتېر کړو او له مخه يې ټيکری ځني پورته کړو او وې ليده چي نجلۍ د ټيکري په څاک غاړه تړلې ده او خودکشي يې کړې ده.

ملا صاحب چي وليده نجلۍ مړهٔ ده تر خُله يې چيغه ووته او په وره کښي ولاړ سړي ته يې بږغ کړو چي راشه نجلۍ څهٔ کړي دي. هغه هم چټک کوټې ته ورننوت او وې ليده چي نجلۍ په ناسته خود کشي کړې ده او په منډه دې سړي ملک ته حال ورکړ. ټول کور وال پرې خبر شو، ټول کوټې ته لاړو تر اوسه نجلۍ ناسته ده، مګر مړهٔ ده. ټول سره پريشانه شو چي دا څه وشو اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بــه خلــک څــه وايــي او مــوږ بــه څــۀ جــواب ورکــوو. قسماقســم تدبيرونه يې جوړ کړو، مګر په يوه کښي يې هم پرده نۀ ليده.

اخـر نـور جهـاني ورتـه وويـل چـي مـوږ د خـداى لـه وليـانو سـره مينـه او دوسـتي لـرو او لـه هغـو سـره تـل مشـوري کـړو بايـد اوس هـم لـه اخونـدزاده صـاحب سـره مشـوره وکـړو او د هغـه پـه مشوره کښي به زموږ پرده ضرور وي.

د نـور جهـاني دا تجـويز د ملـک خـوښ شـو او پخپلـه سـم دسـتي اخونـدزاده تـه ورغلـو او حـال يـې ورکـړ هغـه يـو سـاعت خاموشـه شـو بيـا يـې ورتـه وويـل چـي مـا سـره يـو چـل شـته اوس پـه شـپه شـپه ښـځه ښـځه کـړه او چاتـه ږغ مـۀ لـره او مـلا صـاحب هـم پـوه کـړه چـي ږغ نـۀ وکـړي. سـهار زمـا تـر راتـګ پـوري تاسـو خوشـحالي جـوړوئ، څـوک د ځـان پـه پريشـاني مـۀ پوهـوئ، ملـک هـم زر خپـل رازداران پـه مـوټر کښـي د بـازار هـديرې تـه ولېږلـو چـي قبـر وکينـدي او پـه بـل مـوټر کښـي يـې نجلـۍ بغيـر د کفـن او غسـل واخسـته چـي دا مـوټر ورسـېدو قبـر تيـار ؤ او نجلـۍ يـې بغيـر د جنـازې د نمانځـه ښخه کړه او سهارګاه ته موټران خپل کور ته راغلو.

اخونـدزاده تـل نمـونځ کـور کښـي کـوو نـن سـهار يـې هـم خپـل کـور کښـي نمـونځ وکـړ، وروسـته يـې وظيفـه وکـړه بيـا يـې د څاښـت نفـل وکـړو د څاښـت لـه نمانځـه وروسـته اخونـدزاده صـاحب بـه کورتـه لاړو او ارام بـه يـې وکـړو، مګـر نـن د دربـار پـه کوټـه کښـي پـه مراقبـه کښـي شـو پـه دې دوران کښـي درې کسـان د دۀ زيـارت تـه راغلـو مګـر خليفـه ورتـه وويـل چـي دلتـه ارام کښـېني

(c) ketabton.com: The Digital Library

او څه وخت چې له عبادته صاحب فارغه شو بيا رېغ په وکړي او خپل فرياد ورته وکړي.

دې سره سره د خليفه رېغ چې اخونزاده صاحب واورېدو لږ ساعت پس يې په مراقبه کښې ناره کړه چې فضل خدايه! فضل خدايه! يا ربه! ته يې پرده خوندي کړې او نور مسلمانان له داسې بلاؤ وساتې. اخونزاده صاحب زر سر راپورته کړو او چټک بغير د دعا پورته شو بيت يې واخست او کپې يې په پښو کړې. خليفه او ملاقاتيان پرې حيران شو چې څه چل وشو او پوه شول چې څه کيسه ده او ټولو وويل چې خير دي غواړو يا ربه! ته خير وکړې.

اخوندزاده ملاقتيانو او خليفه ته وويل چې راځئ سره ملګري شو، ما څه وليد هر څه کونکی خدای تعالی دی.

دا سړي هم ورسر روان شو سيخ د ملک کورته ورغلو د ملک کره ډېر خلک د مبارکۍ لپاره راغلي وو چې اخوندزاده صاحب يې وليد ټول ورته ولاړ شو او لاسونه يې په نامه ونيول.

دې خلګو دا خيال وکړ چې اخوندزاده به هم مبارکي ته راغلی وي او څه وخت چې اخوندزاده صاحب کښيناستو ملک ته يې وويل چې ملکه په کور کښې څه نوې کيسه خو نشته.

نۀ نشته الحمد الله، له ربه راضي يو، خدای دې نۀ شي ناراضه. هيڅ داسې نوې نشته ملک ورته وويل:

اخوند زاده په ډېره حيرانګي ورته وويل چې څنګه نشته زۀ اوس په مراقبه کښې وم او کشف راته وشو چې د تور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ېبانو پاچا ستا په ناوې نژور (اینېور) باندي مئين ؤ او هغه دېبانو ته حکم ورکړی چي دا نجلۍ به ماته راوړئ او که مو نهٔ راوړه زهٔ به تاسو ټول مړهٔ کړم. دېبان هم مجبوره شول اوس لږ ساعت مخکښي دېبانو هغه بېهوشه کړه او يو يې وړه او دا نجلۍ د دېبانو باچا ځانته په نکاح کړه او بس بیا به يې په سترګو نهٔ وويني او تهٔ ورشه وې ګوره چي نجلۍ شته که نهٔ.

ملک هم کورته ننوت او يو ساعت لپاره ورک ؤ چي واپس راغلو وې ويل چي بېشکه نجلۍ نشته. د برېښنا په شان په ټوله علاقه کښي دا خبره ويره شوه چي ملک په نېور د دېبانو پاچا مئين ؤ او هغو له شپې نجلۍ يووړه.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library